

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

ΔΡΑΣΗ - ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ - ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Ετος 13ο - Τεύχος 51

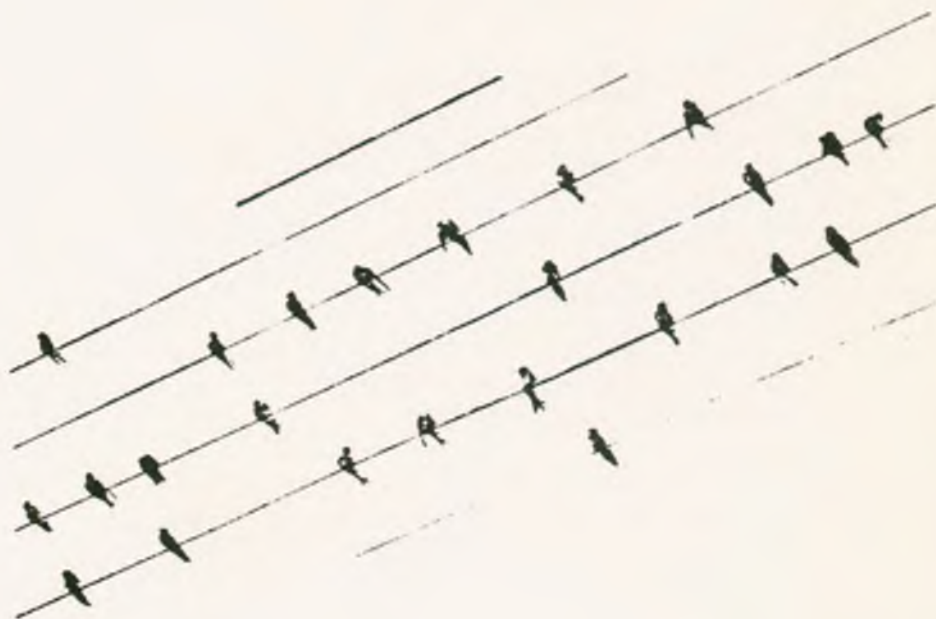
Ιούλιος - Σεπτέμβριος 1998

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

	Σελ.
☐ Η θέση της Κοινωνικής Οικονομίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση	
◆ Εισαγωγικό σημείωμα	129
◆ Η ομιλία του Επιτρόπου της Ε.Ε. κ. Χρ. Παπουτσή κατά την εναρκτήρια συνεδρίαση της Συμβουλευτικής Επιτροπής Συνεταιρισμών, Ταμείων Αλληλασφάλισης, Ενώσεων και Ιδρυμάτων	129
◆ Γενικά συμπεράσματα της 6 ^{ης} Ευρωπαϊκής Διάσκεψης για την Κοινωνική Οικονομία (μετάφρ. Κ.Α. Παπαγεωργίου)	132
☐ Συνεταιριστικά πένθη: Βασίλειος Ιορδ. Πλαντζής	
◆ Ο θάνατος, η κηδεία του Β.Ι. Πλαντζή	141
◆ Επικήδειος από τον Ν. Κολύμβα	142
◆ Κ.Α. Παπαγεωργίου: Βασ. Πλαντζής, ένας άρχοντας συνεταιριστής	144
◆ Α.Ν. Κλήμη: Μικρή αναφορά σε ένα μεγάλο συνεταιριστή	146
☐ Από τη συνεταιριστική ζωή	
◆ Κ. Χουρμουζιάδη: Ομιλία στο ΙΣΕΜ για τον Συνεταιρισμό «Ο Καταναλωτής - ΚΟΝΣΟΜ Θεσσαλονίκης» και γενικότερα για τους Καταναλωτικούς Συνεταιρισμούς	151
◆ Κ.Α. Παπαγεωργίου: Η σύγχρονη Λαϊκή Εταιρεία. Μια εφαρμογή της στην Ελλάδα συγγενική με τον θεσμό των Συνεταιρισμών	157
☐ Νομικά κείμενα και θέματα	
◆ Αντ. Χατζηβασιλείου: Κωδικοποίηση των νόμων Περί Αγροτικών Συνεταιρισμών 2169/93 - 2181/94 - 2538/97	165
☐ Πριν από 20 χρόνια: Κείμενα πάντα επίκαιρα για τους Συνεταιρισμούς και την Αγροτική Οικονομία	
◆ Εισαγωγικό σημείωμα για την αναδρομή στο παρελθόν	183
◆ Οφείλεται τιμή στους αγωνιστές του Συνεργατισμού - Σωκράτης Ιασεμίδης, Ντίνος Μαλούχος - Διακρίσεις για τους ζωντανούς επιφανείς συνεταιριστές - Τα 50 χρόνια συνεταιριστικής παρουσίας ατόμων και Οργανώσεων	184
◆ Μέσα σε ποιες συνθήκες δημιουργήθηκαν οι Συνεταιρισμοί: Απόσπασμα από διήγημα του Αλεξ. Παπαδιαμάντη	186
◆ Άλλα προβλήματα και κείμενα το 1978	187

ΧΡΕΟΣ ΜΑΣ

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΑΣ ΑΝΟΙΞΗ!

ΑΓΡΟΤΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ
με ανθρώπινο πρόσωπο

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

ΔΡΑΣΗ - ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ - ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Έτος 13ο - Τεύχος 51

Ιούλιος - Σεπτέμβριος 1998

Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η Κοινωνική Οικονομία και η σημασία της στην αντιμετώπιση πολλών οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων μεταξύ των οποίων και της ανεργίας, αρχίζουν να κερδίζουν έδαφος στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στην Κοινωνική Οικονομία περιλαμβάνονται οι Συνεταιρισμοί, τα Ταμεία αλληλασφάλισης, οι Ενώσεις και τα Ιδρύματα (ΣΤΕΙ), φορείς που έχουν ως κοινό χαρακτηριστικό ότι ασκούν οικονομικές δραστηριότητες χωρίς να έχουν ως στόχο τη μεγιστοποίηση της απόδοσης του κεφαλαίου. Οι φορείς αυτοί παρουσιάζουν διαφορετικό βαθμό ανάπτυξης στα επιμέρους Κράτη-μέλη.

Από το 1995 είχε συγκροτηθεί μια προσωρινή Συμβουλευτική Επιτροπή από εκπροσώπους των φορέων Κοινωνικής Οικονομίας, η οποία παρήγαγε αξιόλογο έργο παρά την περιορισμένη οικονομική υποστήριξη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Με απόφαση της 13ης Μαρτίου 1998 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ίδρυσε οριστική Συμβουλευτική Επιτροπή για την Κοινωνική Οικονομία, στην οποία μετέχουν 24 μέλη (8 από τους συνεταιρισμούς, 8 από τα ταμεία αλληλασφάλισης και 8 από τις ενώσεις και ιδρύματα). Τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής ορίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Από την Ελλάδα ορίστηκε ως μέλος ο Καθηγητής του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών Κ. Παπαγεωργίου, Πρόεδρος του Ινστιτούτου Συνεταιριστικών Ερευνών και Μελετών (ΙΣΕΜ) και υπεύθυνος έκδοσης της «Συνεταιριστικής Πορείας».

Η πρώτη συνεδρίαση της Συμβουλευτικής Επιτροπής έγινε στις 30 Ιουνίου 1998 στις Βρυξέλλες. Τη συνεδρίαση τίμησε με την παρουσία του ο Επίτροπος κ. Χρ. Παπουτσίης, αρμόδιος για την Κοινωνική Οικονομία, τονίζοντας με την παρουσία και την ομιλία του τη σημασία που αποδίδει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη Συμβουλευτική αυτή Επιτροπή.

Η πολύ ενδιαφέρουσα ομιλία του Έλληνα Επιτρόπου δημοσιεύεται στη συνέχεια.

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΤΗΣ Ε.Ε. κ. ΧΡ. ΠΑΠΟΥΤΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ, ΤΑΜΕΙΩΝ ΑΛΛΗΛΑΣΦΑΛΙΣΗΣ, ΕΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

(Βρυξέλλες, 30 Ιουνίου 1998)

Κυρίες και κύριοι,

Χαίρομαι ιδιαίτερα για την ευκαιρία που μου δίνεται να απευθυνθώ στην πρώτη σας συνεδρίαση.

Θα ήθελα να σας συγχαρώ για την επιλογή σας ως μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής των Συνεταιρισμών, Ταμείων Αλληλασφάλισης, Ενώσεων και Ιδρυμάτων και να σας ευχηθώ καλή επιτυχία στο έργο σας.

Η δημιουργία της συμβουλευτικής επιτροπής είναι απόρροια μιας μακρόχρονης προσπάθειας των εκπροσώπων των συνεταιρισμών, των ταμείων αλληλασφάλισης, των ενώσεων και των ιδρυμάτων προκειμένου να επιτευχθεί η ευρωπαϊκή αναγνώρισή τους και να βελτιωθεί η ορατότητα και η πολι-

τική σημασία του τομέα.

Εκφράζω την ικανοποίησή μου για αυτή την ευτυχή έκβαση η οποία θα επιτρέψει την υλοποίηση σημαντικών στόχων της κοινωνικής οικονομίας.

Το 1994, χάρη στη στήριξη της Επιτροπής, συστάθηκε η συμβουλευτική επιτροπή στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι των τριών «οικογενειών», των συνεταιρισμών, των ταμείων αλληλασφάλισης, και των ενώσεων/ιδρυμάτων και για διάστημα τριών ετών η επιτροπή λειτούργησε αυτόνομα υπό την προεδρία του καθηγητή Bernard Thiry που αναδείχθηκε σε αυτή τη θέση από το σύνολο των μελών της· τον χαιρετίζω και τον ευχαριστώ για την αφοσίωσή του και την αποτελεσματικότητα με την οποία προήδρευσε της επιτροπής.

Το προεδρείο της επιτροπής, αμέσως μετά τη δημιουργία της, μου είχε ζητήσει την επίσημη και τυπική αναγνώρισή της από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Τότε, είχα αναλάβει τη δέσμευση να αρχίσω σχετικές συζητήσεις κατά τη λήξη της θητείας της.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αναγνωρίζοντας τη σημασία και τις ιδιαιτερότητες της Κοινωνικής Οικονομίας, αποδέχθηκε φέτος την πρότασή μου για την δημιουργία αυτής της Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Στο σημείο αυτό, πρέπει να αναγνωρίσω την ποιότητα της εργασίας που έφερε σε πέρας η απερχόμενη επιτροπή, να υπογραμμίσω τον καταλυτικό ρόλο που διαδραμάτισε και τη θέση του προνομιακού συνομιλητή που είχε με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής. Στο πλαίσιο αυτό, εξέδωσε 12 περίπου γνωμοδοτήσεις για σημαντικά πολιτικά ζητήματα όπως είναι ο ανταγωνισμός, το ευρώ, οι δημόσιες αγορές, τα ευρωπαϊκά καταστατικά συνεταιρισμών, ταμείων αλληλασφάλισης και ενώσεων, καθώς και η γνωμοδότηση για την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την «Πρώθηση του ρόλου των ενώσεων και ιδρυμάτων στην Ευρώπη».

Η απερχόμενη επιτροπή αποτέλεσε έναν από τους βασικούς συντελεστές για την προετοιμασία και υλοποίηση των τελευταίων διασκέψεων της κοινωνικής οικονομίας και πρόσφατα της έκτης διάσκεψης, που πραγματοποιήθηκε στο Birmingham, στην έναρξη των εργασιών της οποίας συμμετείχα αυτοπροσώπως. Αισθάνομαι υποχρεωμένος να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στα μέλη της πρώτης αυτής επιτροπής που μας βοήθησαν σημαντικά στην ανάπτυξη της πολιτικής μας υπέρ των Συνεταιρισμών, των Ταμείων Αλληλασφάλισης, των Ενώσεων και των Ιδρυμάτων.

Η θεσμοποίηση της Συμβουλευτικής Επιτροπής θα μας βοηθήσει να αξιοποιήσουμε την προσφορά της Κοινωνικής Οικονομίας στην οικοδόμηση της Ενωμένης Ευρώπης και στην επικοινωνία μας με τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η κοινωνική οικονομία, όπως είχα την ευκαιρία να υπογραμμίσω στο Birmingham, επιτρέπει την αντιμετώπιση πολλών οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων του αύριο.

Η κοινωνική οικονομία ανταποκρίνεται στις νέες απαιτήσεις της κοινωνίας και της αγοράς, μέσω της δημοκρατικής και αλληλέγγυας διαχείρισής της καθώς και μέσω της ευελιξίας των τρόπων εργασίας και λειτουργίας της. Είναι σε θέση να ικανοποιεί εξίσου καλά τις νέες ανάγκες που απορρέουν από την εξέλιξη της αγοράς εργασίας και από τον οικονομικό κόσμο καθώς και τις ανάγκες που δημιουργούνται από τη δημογραφική πίεση και τους νέους τρόπους ζωής της κοινωνίας μας. Κατά τον τρόπο αυτό, συμβάλλει στη βελτίωση του κοινωνικού διαλόγου και στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής ταυτότητας.

Η μεταρρύθμιση του κράτους πρόνοιας και η αναδιάρθρωση του δημόσιου τομέα προσφέρουν στους Συνεταιρισμούς, τα Ταμεία Αλληλασφάλισης, τις Ενώσεις και τα Ιδρύματα, νέα πεδία δραστηριοτήτων και δημιουργίας απασχόλησης, μέσω της συμπληρωματικότητας των αντίστοιχων ρόλων τους. Η κοινωνική οικονομία μπορεί, με την προσέγγισή της αυτή, να προσφέρει νέες δυνατότητες απασχόλησης δημιουργώντας παράλληλα κέρδη, τα οποία όμως αναδιανέμονται ή επαναχρησιμοποιούνται δίκαια. Μπορεί να προσφέρει πιο σταθερές θέσεις απασχόλησης, πιο μακρόπνοες και σε καλύτερες κοινωνικές συνθήκες και συνθήκες ασφάλειας.

Θεωρώ πως η κοινωνική οικονομία είναι μια και αδιαίρετη και περιλαμβάνει ταυτόχρονα επιχειρήσεις με οικονομικό προσανατολισμό αλλά και δομές που στοχεύουν σε πιο κοινωνικούς ή υποστηρικτικούς στόχους. Οι Συνεταιρισμοί, τα Ταμεία Αλληλασφάλισης, οι Ενώσεις και τα Ιδρύματα πρέπει να ενισχύσουν τους δεσμούς συνεργασίας τους και να αναπτύξουν εταιρικές σχέσεις.

Η συμβουλευτική επιτροπή έχει να διαδραματίσει ένα πολύ σημαντικό ρόλο όσον αφορά τον καθορισμό και την εφαρμογή της μελλοντικής πολιτικής την οποία θα διεξαγάγει η Επιτροπή υπέρ των Συνεταιρισμών, των Ταμείων Αλληλασφάλισης, των Ενώσεων και των Ιδρυμάτων. Θα βοηθήσει δηλαδή την ενσωμάτωση της Κοινωνικής Οικονομίας στις κοινοτικές πολιτικές και δράσεις.

Τα συμπεράσματα της 6ης Διάσκεψης της Κοινωνικής Οικονομίας μας θέτουν ενώπιον σημαντικών προκλήσεων. Θα συζητήσουμε μαζί σας όλες τις μελλοντικές μας δράσεις και ελπίζουμε ότι θα μας βοηθήσετε να εγκαθιδρύσουμε ένα ολοκληρωμένο σύστημα πληροφόρησης και διαβούλευσης με τους τομείς που εκπροσωπείτε.

Παράλληλα, θα έχετε την δυνατότητα να εκδίδετε γνωμοδοτήσεις πρωτοβουλίας.

Είναι λοιπόν γεγονός, ότι έχετε αναλάβει ένα σύνθετο αλλά και εξαιρετικά ενδιαφέρον έργο.

Θα πρέπει να συνεργασθούμε ώστε να καταλήξουμε σε απόψεις και προτάσεις στρατηγικής με στόχο:

- την επισήμανση και επιβεβαίωση των ιδιαιτεροτήτων της κοινωνικής οικονομίας που βασίζεται στις αρχές της αλληλεγγύης και του δημοκρατικού ελέγχου,
- τη δημιουργία ενός σαφούς νομικού και φορολογικού πλαισίου,
- την κατάδειξη των δυνατοτήτων της κοινωνικής οικονομίας σε θέματα δημιουργίας και σταθεροποίησης της απασχόλησης, κυρίως για τους μειονεκτούντες και την ενεργό συμβολή της στην οικονομική ανάπτυξη,
- την ανταπόκρισή της κοινωνικής οικονομίας στις αλλαγές που σημειώνονται στο δημόσιο τομέα,
- την υπογράμμιση του ρόλου της κοινωνικής οικονομίας στην ανάπτυξη μιας υπεύθυνης ευρωπαϊκής ιθαγένειας.

Όσον αφορά, ειδικότερα, την απασχόληση, η συμβουλευτική επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει προσεκτικά τις συστάσεις της Συνόδου Κορυφής του Λουξεμβούργου καθώς και την εφαρμογή των προγραμμάτων δράσης για την απασχόληση, ιδιαίτερα όσον αφορά το ρόλο της κοινωνικής οικονομίας στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αναγνωρίσει τον ρόλο της κοινωνικής οικονομίας σε θέματα επιχειρηματικής δραστηριότητας, εντάσσοντάς την στην ανακοίνωσή της «Για την προώθηση της επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη».

Παράλληλα, θα πρέπει να εργασθούμε μαζί ώστε να δούμε πως θα προωθήσουμε δύο σημαντικά ζητήματα που εκκρεμούν από αρκετό καιρό. Αναφέρομαι στα ευρωπαϊκά καταστατικά και στο κοινοτικό πρόγραμμα υπέρ των φορέων της κοινωνικής οικονομίας.

Σε ότι αφορά τα ευρωπαϊκά καταστατικά για τους Συνεταιρισμούς, τα Ταμεία Αλληλασφάλισης και τις Ενώσεις, θα πρέπει και εσείς να ασκήσετε όλη σας την επιρροή στις εθνικές αρχές των κρατών μελών ώστε να υπάρξει πρόοδος σε αυτό το τόσο σημαντικό θέμα.

Παράλληλα, θα πρέπει να εξετάσουμε μαζί ποιά είναι η καλύτερη προσέγγιση ώστε να εξασφαλίσουμε ότι θα υπάρξουν στο μέλλον ειδικές κοινοτικές δράσεις υπέρ των Συνεταιρισμών, των Ταμείων Αλληλασφάλισης, των Ενώσεων και των Ιδρυμάτων.

Αποστολή της επιτροπής θα πρέπει να είναι, επίσης, η ανάλυση των δυνατοτήτων διοργάνωσης ενός έτους αφιερωμένου στις ενώσεις και στη δραστήρια συμμετοχή των πολιτών καθώς και η εξέταση του τρόπου με τον οποίο θα διασφαλιστεί η συνέχιση της εφαρμογής της ανακοίνωσης της Επιτροπής, για την «Προώθηση του ρόλου των ενώσεων και ιδρυμάτων στην Ευρώπη».

Τέλος, θα πρέπει, επίσης, να εξετάσετε και να παρακολουθήσετε τη διοργάνωση της 7^{ης} Ευρωπαϊκής διάσκεψης κοινωνικής οικονομίας.

Κυρίες και κύριοι, θεωρώ ότι έχετε μπροστά σας ένα πολύ δύσκολο αλλά και ενδιαφέρον έργο. Εύχομαι η συμβουλευτική επιτροπή να φέρει εις πέρας τα καθήκοντά της με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, σε στενή συνεργασία με τις υπηρεσίες της Επιτροπής και προς το συμφέρον όλων των Συνεταιρισμών, Ταμείων Αλληλασφάλισης, Ενώσεων και Ιδρυμάτων και των πολιτών της Ευρώπης.

Θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι θα συνεχίσω να εργάζομαι για την ενίσχυση του ρόλου και της σημασίας όλων των φορέων της Κοινωνικής Οικονομίας στην Ευρώπη.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ 6^{ΗΣ} ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Μπέρμινγχαμ, Ην. Βασίλειο, 3 Μαΐου 1998

Η διοργάνωση Ευρωπαϊκών Διασκέψεων για την Κοινωνική Οικονομία άρχισε το 1989 στο Παρίσι, με πρωτοβουλία της τότε Γαλλικής Προεδρίας της ΕΟΚ και συνεχίστηκε με τη δεύτερη Διάσκεψη στη Ρώμη, με πρωτοβουλία της τότε Ιταλικής Προεδρίας (βλ. κείμενο του Ν. Κολύμβα, στη «Συνεταιριστική Πορεία» τ. 20, Οκτ. - Δεκ. 1990).

Η τελευταία 6^η Ευρωπαϊκή Διάσκεψη πραγματοποιήθηκε στο Μπέρμινγχαμ τον Μάιο 1998.

Παρουσιάζονται στη συνέχεια τα Γενικά Συμπεράσματα της 6^{ης} Διάσκεψης, τα οποία αποτελούν μια πολύ χρήσιμη βάση προβληματισμού για τη νεοορθόδοξη Συμβουλευτική Επιτροπή Κοινωνικής Οικονομίας.

*

Πλαίσιο

Η Ευρώπη διέρχεται μια χωρίς προηγούμενο περίοδο προκλήσεων και εξελίξεων. Μέσα σε λίγους μήνες, τα περισσότερα από τα Κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα έχουν ένα κοινό νόμισμα. Ταυτοχρόνως και ενώ η προοδευτική υιοθέτηση του Ευρώ θα εμβαθύνει την ολοκλήρωση μεταξύ των υφιστάμενων Κρατών-μελών, η Ένωση αντιμετωπίζει την πρόκληση να εντάξει ως μέλη τις νέες δημοκρατίες και τις οικονομίες της αγοράς της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης.

Για να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που προσφέρει η Οικονομική και Νομισματική Ένωση, οι Ευρωπαϊκοί Θεσμοί χρειάζεται να ενδυναμώσουν τη συμμετοχή των πολιτών στην οικοδόμηση μιας Ευρωπαϊκής κοινωνίας. Κατά τον ίδιο χρόνο, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα Κράτη-μέλη της οφείλουν να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα της ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού και να αναθεωρήσουν τα συστήματα κοινωνικής προστασίας τους. Μόνο τότε θα επιτύχουν να ενσωματώσουν την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική διάσταση της Ευρωπαϊκής ανάπτυξης.

Προκλήσεις για την κοινωνική οικονομία

Οι Συνεταιρισμοί, τα Ταμεία Αλληλασφάλισης, οι Ενώσεις και τα Ιδρύματα (ΣΤΕΙ), που συναπαρτίζουν ένα σύνολο, αποτελούν ήδη σημαντικούς και αξιόλογους παράγοντες στην Ευρώπη. Προσφέρουν υπηρεσίες στην πλειονότητα των Ευρωπαίων πολιτών και αποτελούν ουσιώδες τμήμα στην Ευρωπαϊκή δομή. Για να προοδεύσουν περαιτέρω οφείλουν να ενισχύσουν τον ρόλο τους στην κοινωνία και να βελτιώσουν την κατανόηση του κοινού στην ιδιαίτερη συμβολή τους στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.

Κατά πρώτον, η κοινωνική οικονομία έχει ανάγκη να προβάλει την ξεκάθαρη και ειδική ταυτότητά της που στηρίζεται στις αρχές της αλληλεγγύης και της δημοκρατικής διοίκησης. Αυτό προσδιορίζει έναν ειδικότερο στόχο της κοινωνικής οικονομίας προς τα κοινωνικά ευαίσθητα στρώματα.

Δεύτερον, η κοινωνική οικονομία οφείλει να επιβεβαιώσει τον ξεχωριστό της χαρακτή-

ρα. Συμπεριλαμβάνει άτομα σε οργανώσεις που στηρίζονται στην ελεύθερη συμμετοχή και στην εθελοντική συνεργασία τους σε ένα κοινό πρόγραμμα. Αυτό διαφοροποιεί σαφώς τις οργανώσεις αυτές από τις εμπορικές επιχειρήσεις, που έχουν ως κεντρικό στόχο την αμοιβή του κεφαλαίου των μετόχων.

Τρίτον, εξαιτίας της σημασίας της κοινωνικής οικονομίας στην Ευρώπη και της αυξανόμενης έμφασης στη διεύρυνση της αίσθησης της Ευρωπαϊκής ιθαγένειας, ο τομέας αυτός πρέπει να έχει γνώμη για όλες τις σχετικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Κρατών-μελών της.

Τέλος, η κοινωνική οικονομία πρέπει να διασφαλίσει τον εξοπλισμό της με τα εργαλεία και τα οφέλη ενός ειδικού νομικού και φορολογικού πλαισίου, ώστε να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της παγκόσμιας αγοράς.

Επιτεύγματα

Ορισμένοι από τους στόχους της 5ης Ευρωπαϊκής Διάσκεψης Κοινωνικής Οικονομίας έχουν επιτευχθεί.

Υπάρχει αυξημένη αναγνώριση τόσο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και Κρατών-μελών του ρόλου των ΣΤΕΙ στον ανασχηματισμό της Ευρώπης. Η συμμετοχή των ΣΤΕΙ είναι ουσιαστική στην ανάπτυξη της Ευρώπης των πολιτών.

Η θεσμοθέτηση της Συμβουλευτικής Επιτροπής εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αποτελεί ένα ακόμη βήμα προς τα εμπρός. Το γεγονός αυτό θα ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών φορέων των ΣΤΕΙ καθώς και την πανευρωπαϊκή συνεργασία τους, θα καθιερώσει έναν επίσημο διάυλο επικοινωνίας με τη Γενική Διεύθυνση XXXIII της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και θα βελτιώσει την επικοινωνία με τις άλλες Γενικές Διευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής οι οποίες επιδεικνύουν αυξημένο ενδιαφέρον για την κοινωνική οικονομία. Η Συμβουλευτική Επιτροπή των ΣΤΕΙ έχει ήδη υιοθετήσει σημαντικές γνώμες για τη Διακυβερνητική Διάσκεψη, τον ανταγωνισμό και άλλα θέματα, τις οποίες η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει τώρα να λάβει υπόψη της. Η μελλοντική εργασία της Συμβουλευτικής Επιτροπής χρειάζεται τώρα να συμπληρωθεί από πιο οργανωμένες διαβουλεύσεις μεταξύ των μελών των ΣΤΕΙ σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Οι ΣΤΕΙ χαιρετίζουν το έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Πρώθηση του ρόλου των ενώσεων και ιδρυμάτων στην Ευρώπη». Το κείμενο αυτό αποδεικνύει ότι η Επιτροπή αναγνωρίζει τη σημασία αυτών των συστατικών ομάδων της κοινωνικής οικονομίας. Το κείμενο αυτό δίνει την ευκαιρία συζητήσεων και υποβολής προτάσεων για την ανάπτυξη του ρόλου τους τόσο σε Ευρωπαϊκό επίπεδο όσο και σε επίπεδο Κρατών-μελών.

Μια ακόμη σημαντική εξέλιξη υπήρξε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου. Στα συμπεράσματα του ειδικού Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Λουξεμβούργου, του Νοεμβρίου, αναγνωρίστηκε η συμβολή των ΣΤΕΙ στη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης. Με την προβολή των δυνατοτήτων της κοινωνικής οικονομίας να δημιουργούν ευκαιρίες απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ρητώς αναγνώρισαν την ιδιαιτερότητα του τομέα των ΣΤΕΙ. Αρκετά Κράτη-μέλη έχουν προβάλει το ρόλο που παίζουν οι ΣΤΕΙ στα σχέδια δράσης που έχουν υποβάλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μετά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Εντούτοις, πολλά χρειάζεται ακόμη να γίνουν για να μπορέσει η κοινωνική οικονομία να συμβάλει πλήρως στη μελλοντική ανάπτυξη της Ευρώπης. Το πλέον σημαντικό είναι

να υιοθετηθεί επειγόντως από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ένα πολυετές πρόγραμμα εργασίας για τους ΣΤΕΙ.

Θέτοντας ως πλαίσιο τους πέντε κεντρικούς στόχους στους οποίους στηρίχθηκαν οι συζητήσεις μας κατά τη διάρκεια των τελευταίων τριών ημερών, η **6^η Ευρωπαϊκή Διάσκεψη Κοινωνικής Οικονομίας καταλήγει στα ακόλουθα αιτήματα προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα Κράτη-μέλη:**

1. Αξιολόγηση της Κοινωνικής Οικονομίας ως συστατικού και δημιουργικού στοιχείου της σύγχρονης μικτής οικονομίας

Ευρωπαϊκή Συμφωνία: Η Διάσκεψη χαιρετίζει τη νέα Δήλωση που προσαρτάται στη Συνθήκη του Άμστερνταμ, με την οποία αναγνωρίζεται «η σημαντική συμβολή των φορέων προσφοράς εθελοντικών υπηρεσιών στην ανάπτυξη της κοινωνικής αλληλεγγύης». Εντούτοις, η Διάσκεψη επαναλαμβάνει ότι μια αναφορά στον σημαντικό ρόλο της κοινωνικής οικονομίας και ειδικότερα στο ρόλο των ενώσεων και ιδρυμάτων χρειάζεται να ενσωματωθεί στο κύριο σώμα της Ευρωπαϊκής Συμφωνίας (όπως αναφέρθηκε στη γνώμη της Συμβουλευτικής Επιτροπής των ΣΤΕΙ σχετικά με το έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Προώθηση του Ρόλου των Ενώσεων και Ιδρυμάτων στην Ευρώπη).

Ανταγωνισμός: Η Διάσκεψη πιστεύει ότι οι δραστηριότητες των ΣΤΕΙ, σύμφωνα με την αρχή της μη διάκρισης, οφείλουν να αποτελούν μέρος του πλαισίου για ελεύθερο και θεμιτό ανταγωνισμό στην Κοινότητα. Το πλαίσιο ανταγωνισμού μέχρι τώρα δεν έχει λάβει επαρκώς υπόψη την ιδιαίτερη νομική βάση ή τα προσδιοριστικά χαρακτηριστικά των ΣΤΕΙ. Οι κανόνες ανταγωνισμού τόσο σε Ευρωπαϊκό επίπεδο όσο και σε επίπεδο Κρατών-μελών οφείλουν να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον που να επιτρέπει στους ΣΤΕΙ να επεκτείνονται χωρίς ειδικούς περιορισμούς και με τρόπους που σέβονται τη διαφορετική θεώρησή τους.

Φορολογική Ώθηση: Η ιδιαιτερότητα των οργανώσεων ΣΤΕΙ, που αναλαμβάνουν δραστηριότητες τόσον οικονομικού όσον και γενικού ενδιαφέροντος, πρέπει να αντανakλάται σε μια κατάλληλη μεταχείριση από απόψεως φορολογίας και ΦΠΑ.

Προβολή: Δραστηριότητες πρέπει να αναληφθούν για να βελτιώσουν την ενημέρωση για τους ΣΤΕΙ. Σ' αυτές πρέπει να περιλαμβάνονται η συγκέντρωση καλύτερων στατιστικών στοιχείων για τους φορείς της κοινωνικής οικονομίας, η ενθάρρυνση έρευνας στον τομέα μέσω της ενδυνάμωσης των διασυνδέσεων μεταξύ ΣΤΕΙ και πανεπιστημίων και η ανύψωση του κοινωνικού γοήτρου μέσω διεύρυνσης πρωτοβουλιών όπως το προτεινόμενο Ευρωπαϊκό έτος για τις ενώσεις και την ενεργό συμμετοχή των πολιτών που να περιλαμβάνουν όλες τις ομάδες κοινωνικής οικονομίας.

Καταστατικό: Παρά την πρόσκληση για σύντομη υιοθέτηση, που απευθύνθηκε τόσο από την 4^η όσο και από την 5^η Διάσκεψη Κοινωνικής Οικονομίας, το προτεινόμενο Καταστατικό Ευρωπαϊκού Συνεταιρισμού, Ταμείων Αλληλασφάλισης και Ενώσεων παραμένει στάσιμο στο Συμβούλιο Υπουργών. Οι ΣΤΕΙ εξακολουθούν να στερούνται τα νομικά εργαλεία που θα τους δώσουν τη δυνατότητα να λειτουργούν αποτελεσματικά στην Ευρωπαϊκή ενιαία αγορά. Αυτό θέτει σε κίνδυνο τη θέση των ΣΤΕΙ που στηρίζονται στις ιδιαίτερες αρχές τους. Είναι ανάγκη να επιταχυνθούν οι διαδικασίες για το καταστατικό, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στην κοινωνική οικονομία να ανταγωνιστεί. Σε αναγνώριση της ιδιαιτερότητας των ΣΤΕΙ, το καταστατικό για την κοινωνική οικονομία οφείλει να αποσυνδεθεί από το περιεχόμενο και το σχέδιο καταστατικού Ευρωπαϊκής

Εταιρείας. Η Διάσκεψη ζητεί από το Συμβούλιο να επιταχύνει τη διαδικασία λήψεως αποφάσεως για το Καταστατικό και να ζητήσει τη γνώμη των ΣΤΕΙ στα επόμενα βήματα.

Ανάπτυξη και Συστήματα Στήριξης των ΣΤΕΙ: Συστήματα ανάπτυξης και υποστήριξης σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο έχουν αναπτυχθεί από τους ΣΤΕΙ ή από δημόσιους φορείς σε πολλά Κράτη-μέλη. Τα συστήματα αυτά παρέχουν στους ΣΤΕΙ πρόσβαση σε υπηρεσίες, πληροφόρηση και υποστήριξη. Ένας σημαντικός ρόλος αυτών των συστημάτων είναι η παροχή συμβουλών για τη χρηματοδότηση νέων πρωτοβουλιών των ΣΤΕΙ. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει την ανάπτυξη νέων εργαλείων, αυξημένες δυνατότητες και επαγγελματισμό. Τέτοια συστήματα θα μπορούσαν επίσης να διευκολύνουν την πρόσβαση των ΣΤΕΙ στα Ευρωπαϊκά Ταμεία. Υπάρχει και ένας Ευρωπαϊκός ρόλος και σημασία στη διασύνδεση των συστημάτων αυτών εντός των Κρατών-μελών και μεταξύ τους. Αυτό θα βοηθήσει και θα ενθαρρύνει τη διατομεακή θεώρηση εντός των ΣΤΕΙ.

Χρηματοδότηση και Στοχοθετημένα Κεφάλαια: Για να μπορέσουν οι ΣΤΕΙ να αναπτυχθούν στο νέο οικονομικό περιβάλλον που θα επακολουθήσει μετά την εισαγωγή του Ευρώ, νέοι τρόποι χρηματοδότησης πρέπει να εξεταστούν. Ενόψει του νέου ρόλου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων στο πλαίσιο της πολιτικής απασχόλησης, η Διάσκεψη ζητεί μια συζήτηση στρογγυλής τράπεζας με την ΕΤΕ προς εξέταση του ενδιάμεσου δικτύου που πρέπει να εγκατασταθεί για την υποστήριξη της χρηματοδότησης των ΣΤΕΙ.

Η Διάσκεψη επίσης ζητεί από τους φορείς που χρηματοδοτούν τους ΣΤΕΙ, μέσα και υπηρεσίες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες του τομέα. Χρειάζονται νέα χρηματοδοτικά μέσα και προϊόντα που να προσφέρουν στοχοθετημένα κεφάλαια στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας. Υπάρχουν πρωτοβουλίες σε διάφορα Κράτη-μέλη και αυτές θα πρέπει να ληφθούν υπόψη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τον καθορισμό της άριστης πρακτικής.

Κοινωνικός Διάλογος και Διάλογος με τους Πολίτες: Οι ΣΤΕΙ θα πρέπει να συμμετέχουν στον Ευρωπαϊκό κοινωνικό διάλογο ως ο 4^{ος} Πυλώνας μαζί με τις Κυβερνήσεις, τους εργοδότες και τις εργατικές οργανώσεις. Έχουν ήδη γίνει βήματα προς αυτή την κατεύθυνση. Πριν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου για την απασχόληση, ορισμένες από τις ομάδες των ΣΤΕΙ υπέγραψαν μια κοινή δήλωση με την Ευρωπαϊκή οργάνωση των εργατών, η οποία αποτελεί τη βάση για μελλοντική συνεργασία και τακτικές διαβουλεύσεις μεταξύ της κοινωνικής οικονομίας και των Ευρωπαϊκών εργατικών ενώσεων. Οι ΣΤΕΙ χρειάζεται επίσης να οικοδομήσουν έναν ισχυρό διάλογο πολιτών για τη διεύρυνση της συμμετοχής των πολιτών στην Ευρωπαϊκή πολιτική και την κοινωνική συνοχή.

2. Αναγνώριση της δυνατότητας της Κοινωνικής Οικονομίας να δημιουργεί ευκαιρίες απασχόλησης

Ρόλος των ΣΤΕΙ: Η ανεργία αποτελεί το πιο σημαντικό θέμα που θέτει υπό αμφισβήτηση το ονομαζόμενο «Ευρωπαϊκό μοντέλο ανάπτυξης». Οι ΣΤΕΙ, ως σημαντικοί εργοδότες, παίζουν ένα σημαντικό ρόλο τόσο στη δημιουργία όσο και στη διατήρηση θέσεων εργασίας. Ο ρόλος των ΣΤΕΙ είναι ιδιαίτερα σημαντικός με το έργο τους που απευθύνεται στα κοινωνικά αποκλειόμενα άτομα, στους νέους και τους μακροχρονίως ανέργους καθώς και στους ανέργους που χρειάζεται να αποκτήσουν νέες επαγγελματικές ικανότητες. Η συμβολή του τομέα στην καταπολέμηση της ανεργίας μπορεί να είναι πιο αποτελεσματική στην ενθάρρυνση της αυτοβοήθειας και στην ανάπτυξη επιχειρήσεων και προγραμμάτων, ιδιαίτερα στ τοπικό επίπεδο.

Σχέδια Εθνικών Δράσεων: Ο ρόλος των ΣΤΕΙ στη δημιουργία θέσεων εργασίας έχει αναγνωριστεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου και από τα εθνικά σχέδια δράσης αρκετών Κρατών-μελών. Οι ΣΤΕΙ χρειάζεται να αποτελούν πλήρη εταίρο στα σχέδια δράσης για την απασχόληση όλων των Κρατών-μελών και να ζητείται η συνεργασία τους σε μελλοντικές πρωτοβουλίες Ευρωπαϊκού επιπέδου. Ειδικότερα, η αποκέντρωση της πολιτικής απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο, με τη χρησιμοποίηση των γνώσεων των τοπικών φορέων, χρειάζεται να αποτελέσει τον 5^ο Πυλώνα της Ευρωπαϊκής πολιτικής για την απασχόληση.

Δημιουργία Συνθηκών για Νέες Δραστηριότητες και Υπηρεσίες: Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα Κράτη-μέλη χρειάζεται να εξετάσουν πώς μπορούν να δημιουργηθούν νέες δραστηριότητες που υποστηρίζουν το είδος των δραστηριοτήτων εντάσεως απασχόλησης, τις οποίες οι ΣΤΕΙ έχουν εμπειρία να δημιουργούν. Υπάρχει δυνατότητα δημιουργίας νέων δραστηριοτήτων με μέτρα όπως προσαρμογή του ΦΠΑ, απλοποίηση του νομοθετικού πλαισίου, χρησιμοποίηση των επιδομάτων ανεργίας με περισσότερη φαντασία και ενίσχυση της ζήτησης με προγράμματα κουπονιών.

Νέα Μοντέλα Οργάνωσης: Οι οργανωτικές δομές αλλάζουν καθώς η Ευρώπη κινείται προς μια οικονομία της πληροφόρησης. Οι αλλαγές αυτές δίνουν ένα πρόσθετο βάρος στις αξίες της συμμετοχής των ΣΤΕΙ. Ο τομέας αυτός χρειάζεται να εξετάσει νέα οργανωτικά μοντέλα που να συνδυάζουν τη διασφάλιση της εργασίας με την ευελιξία που απαιτεί τώρα η οικονομία μας. Υπάρχει ανάγκη να αναγνωριστεί και να αναλυθεί σε μεγαλύτερο βάθος ο ρόλος της εθελοντικής εργασίας, καθώς και ο ρόλος της στην υποβοήθηση και υποστήριξη της ίδρυσης επιχειρήσεων.

Εταιρικές Σχέσεις: Τα πιο αποτελεσματικά προγράμματα απασχόλησης συχνά στηρίζονται στις εταιρικές σχέσεις μεταξύ ΣΤΕΙ και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Υπάρχει ανάγκη να δημιουργηθούν νομοθετικά πλαίσια σε καθένα από τα Κράτη-μέλη, όπως η κοινωνική ρήτρα στις δημόσιες προμήθειες, που ενθαρρύνουν νέες επιχειρήσεις και επενδυτικά προγράμματα των ΣΤΕΙ σε τοπικό επίπεδο.

Ανταλλαγή Εμπειριών και Διάγνωση της Καλύτερης Πρακτικής: Χρειάζεται να δημιουργηθεί ένα σύστημα για την ανταλλαγή εμπειριών και επιτυχημένων πρακτικών (και αποτυχημένων) στα θέματα της δημιουργίας θέσεων εργασίας και στην εφαρμογή προγραμμάτων στα Κράτη-μέλη. Η Διάσκεψη ζητεί και πάλι από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να βοηθήσει στην επισήμανση των πρακτικών που χρησιμοποιούνται από τα Κράτη-μέλη. Αυτό θα δώσει τη δυνατότητα στις καλές πρακτικές να ενισχυθούν και να εφαρμοστούν από τους ΣΤΕΙ σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Μεταρρύθμιση των Διαρθρωτικών Ταμείων: Η συμμετοχή της κοινωνικής οικονομίας στα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία πρέπει να βελτιωθεί από δύο σημαντικές πλευρές. Πρώτον ως μέρος της διαδικασίας συμμετοχής του τομέα των ΣΤΕΙ, η Διάσκεψη ζητεί καλύτερη πρόσβαση στα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία. Δεύτερον, η Διάσκεψη χαιρετίζει την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι ως μέρος της Agenda 2000, τουλάχιστον 1% του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου θα είναι διαθέσιμο για την ενθάρρυνση της κοινωνικής καινοτομίας με τη μορφή των γενικών επιδοτήσεων με ειδική πρόσβαση των οργανώσεων κοινωνικής οικονομίας. Αυτό παρουσιάζει μια ευκαιρία για επέκταση του ρόλου των ΣΤΕΙ σε προγράμματα απασχόλησης με Κοινωνική χρηματοδότηση.

3. Αναγνώριση του ρόλου και της δυνατότητας της Κοινωνικής Οικονομίας στη μεταρρύθμιση του Κράτους Πρόνοιας

Ο Ρόλος των ΣΤΕΙ: Οι ΣΤΕΙ μπορούν να παίξουν κεντρικό ρόλο στη διατήρηση και ανά-

πτυξη των συστημάτων κοινωνικής προστασίας των Κρατών-μελών. Οι ΣΤΕΙ είναι ιδιαίτερα σημαντικοί στην περίπτωση αυτή λόγω της σχέσης που δημιουργούν μεταξύ μελών και χρηστών και λόγω της δυνατότητας που έχουν να ανακαλύπτουν και να ανταποκρίνονται σε νέες κοινωνικές ανάγκες. Η φιλοσοφία τους είναι ότι η παροχή κοινωνικών υπηρεσιών δεν συνιστά απλώς μια οικονομική δραστηριότητα αλλά μια σημαντική δραστηριότητα για τη διατήρηση μιας υγιούς και κοινωνικά προστατευτικής για όλους κοινωνίας.

Εταιρικές Σχέσεις: Η έννοια της εταιρικότητας είναι κεντρική στη σχέση μεταξύ των ΣΤΕΙ και του δημοσίου, με ειδικότερη αναφορά στο τοπικό επίπεδο. Σε ορισμένα Κράτη-μέλη για παράδειγμα, οι ΣΤΕΙ είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση του κρατικού συστήματος βασικών υπηρεσιών υγειονομικής προστασίας. Ανταλλάσσουν εμπειρίες για τη μελέτη τάσεων και την ανάπτυξη μεθόδων μανάτζμεντ και προτείνουν αλλαγές πολιτικής στους εθνικούς και διεθνείς νομοθέτες. Είναι σημαντικό το ότι ο ρόλος τους στο κοινωνικό σύστημα αντανακλά αυτή την εταιρικότητα με το κράτος και δεν ανάγεται σε μια μορφή εμπορικής παροχής ή ιδιωτικοποίησης. Η Διάσκεψη χαιρετίζει την πρόταση της Επιτροπής των Περιφερειών για μακροχρόνιες συμβάσεις μεταξύ των υπηρεσιών του δημοσίου και αυτών που παρέχουν τις υπηρεσίες. Αυτές οι συμβάσεις θα έπρεπε να έχουν ισχύ σε κάθε επίπεδο χώρου. Είναι επίσης αναγκαίο να προωθηθούν διαβουλεύσεις μεταξύ της κοινωνικής οικονομίας και των εργατικών ενώσεων σε ένα φάσμα θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος (π.χ. συντάξεις, υπηρεσίες υγείας).

Ανταλλαγή Εμπειριών και Διάγνωση της Καλύτερης Πρακτικής: Όπως στην περίπτωση της δημιουργίας θέσεων εργασίας, ένα σύστημα απαιτείται για την ανταλλαγή εμπειριών και επιτυχημένων πρακτικών (και αποτυχημένων) μεταξύ των ΣΤΕΙ στα θέματα της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών στα Κράτη-μέλη. Πολλοί ΣΤΕΙ έχουν παρελθόν στη σύγκριση τάσεων και εξελίξεων στην Ευρώπη και ενδιαφέρονται να διασταυρώσουν τις εμπειρίες τους με Ευρωπαϊκούς θεσμούς και άλλες οργανώσεις κοινωνικής οικονομίας. Για να επωφεληθούν από αυτή την εμπειρία, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα Κράτη-μέλη πρέπει να προωθήσουν μελέτες για τον ρόλο που μπορούν να παίξουν οι ΣΤΕΙ στη μεταρρύθμιση του Ευρωπαϊκού συστήματος κοινωνικής προστασίας. Πάλι από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητείται να βοηθήσει να επισημανθούν οι πρακτικές στα διάφορα Κράτη-μέλη. Η Διάσκεψη ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ενθαρρύνει μια απογραφή των πηγών πληροφοριών και προγραμμάτων των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης. Αυτό θα ενθαρρύνει τις διασυνδέσεις και την ανταλλαγή πληροφοριών για επιτυχημένες πρακτικές.

Καταπολέμηση του Κοινωνικού Αποκλεισμού: Η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού καθίσταται θέμα προτεραιότητας σε αρκετά Κράτη-μέλη. Το νέο άρθρο 177 της Συνθήκης του Μάαστριχτ παρέχει επαρκή νομική βάση για την εφαρμογή Ευρωπαϊκών μέτρων για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Με δεδομένες τις αξίες τους, τους στόχους και τις εμπειρίες των ΣΤΕΙ, αυτό αποτελεί μια περιοχή στην οποία πρέπει να αναλάβουν ηγετικό ρόλο.

4. Αναγνώριση του ρόλου της Κοινωνικής Οικονομίας στην ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής ιθαγένειας

Ο Ρόλος των ΣΤΕΙ: Η Διάσκεψη υποστηρίζει θερμά την αρχή ότι η Ευρώπη χρειάζεται να έλθει πιο κοντά στους πολίτες της. Οι ΣΤΕΙ μπορούν να παίξουν κεντρικό ρόλο στην ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής ιθαγένειας λόγω της συμμετοχής μελών και ωφελουμένων στις οργανώσεις αυτές. Αυτή η αρχή της συμμετοχής των μελών και χρηστών παρέχει ένα επίπεδο δημοκρατίας το οποίο διαφορετικά απουσιάζει από το οικονομικό και το

πολιτικό επίπεδο. Το δικαίωμα ίδρυσης και συμμετοχής σε ΣΤΕΙ πρέπει να ενσωματωθεί στις Ευρωπαϊκές συνθήκες. Η Διάσκεψη υποστηρίζει έντονα την πρόταση να ορισθεί το 2001 ως «Ευρωπαϊκό έτος των ενώσεων και της ενεργού συμμετοχής των πολιτών».

Διεύρυνση: Η οικονομική δημοκρατία που χαρακτηρίζει τους ΣΤΕΙ θα είναι ιδιαίτερα σημαντική στην υποβοήθηση της ενσωμάτωσης των κρατών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης στην Ένωση.

Διαβουλεύσεις: Όπως αναφέρθηκε και στις άλλες περιπτώσεις των συμπερασμάτων, ο τομέας των ΣΤΕΙ πρέπει να συμμετέχει στις διαβουλεύσεις για όλες τις νέες πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στις πρωτοβουλίες που σχετίζονται με την ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής ιθαγένειας.

Ανταλλαγές και Υποστήριξη: Η Διάσκεψη ενθαρρύνει την υποστήριξη και τις ανταλλαγές μεταξύ ΣΤΕΙ διαφόρων Κρατών-μελών, μεταξύ των κρατών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης που έχουν κάνει αίτηση ένταξης και μεταξύ ΣΤΕΙ κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναπτυσσόμενων χωρών. Οι ανταλλαγές με αναπτυσσόμενες χώρες προσφέρουν μια ευκαιρία να τονισθεί η σημασία της κοινωνικής οικονομίας στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική τους ανάπτυξη.

5. Αναγνώριση της προσφοράς της Κοινωνικής Οικονομίας στην επιχειρηματικότητα και στην υποστήριξη της δια βίου μάθησης.

Ο Ρόλος των ΣΤΕΙ: Οι ΣΤΕΙ οφείλουν να παίξουν κεντρικό ρόλο στην παροχή κατάρτισης, εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης. Οι δραστηριότητες αυτές συμβάλλουν στην ιθαγένεια και στην κοινωνική συνοχή καθώς και στην οικονομική ανάπτυξη. Ο ρόλος των ΣΤΕΙ είναι ιδιαίτερα σημαντικός στην εκπαίδευση ενηλίκων και στην κατάρτιση από-των που αντιμετωπίζουν κοινωνικό αποκλεισμό.

Επιχειρηματικότητα: Η Διάσκεψη ζητεί την αναγνώριση από τους Ευρωπαϊκούς θεσμούς της θέσης των ΣΤΕΙ ως συντελεστών στη δημιουργία επιχειρηματικού κλίματος. Η δημιουργία και υποστήριξη επιχειρήσεων δεν θα έπρεπε να περιορίζεται στις μετοχικές επιχειρήσεις.

Χρηματοδοτική στήριξη: Η Διάσκεψη ζητεί να απλοποιηθούν οι διαδικασίες ώστε οι ΣΤΕΙ να έχουν πρόσβαση στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και σε άλλες δομές και κονδύλια κατάρτισης. Η Διάσκεψη προτείνει μια ξεχωριστή γραμμή προϋπολογισμού για την κατάρτιση νέων προς απασχόληση στους ΣΤΕΙ. Η Διάσκεψη επίσης ζητεί οικονομική υποστήριξη για ανταλλαγές μεταξύ ΣΤΕΙ σε Ευρωπαϊκό επίπεδο για ανταλλαγή εμπειριών στο θέμα αυτό.

Καινοτομία και Πρωτοβουλίες για Μελλοντική Προοπτική: Η Διάσκεψη ζητεί για την κοινωνική οικονομία, που διαθέτει εγγενή δυνατότητα για καινοτομία, να ενσωματωθεί πλήρως στα σχέδια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τεχνολογική και κοινωνική έρευνα. Η ίδρυση συνεταιρισμών, ταμείων αλληλασφάλισης, ενώσεων και ιδρυμάτων σε νέα αντικείμενα πρέπει να ενθαρρυνθεί μαζί με ανάλογες πρωτοβουλίες εξέτασης μελλοντικών προοπτικών.

Η 7^η Ευρωπαϊκή Διάσκεψη για την Κοινωνική Οικονομία

Η Διάσκεψη χαιρετίζει την πρόταση της Σουηδικής Κυβέρνησης να φιλοξενήσει την 7^η Ευρωπαϊκή Διάσκεψη για την Κοινωνική Οικονομία την άνοιξη του 2001 κατά τη διάρκεια της Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έτσι θα υπάρξει ευκαιρία ανασκόπησης και εκτίμησης της προόδου.

(Μετάφραση: Κ. Παπαγεωργίου)

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ

Κουμουνδούρου 25, Αθήνα 104 37

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

(Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 212/13.10.1998 απόφαση του Δ. Συμβουλίου)

Καλούνται τα μέλη της Εταιρείας των Φίλων του Συνεργατισμού σε Τακτική Γενική Συνέλευση την **27^η Οκτωβρίου 1998**, ημέρα Τρίτη και ώρα 5.30 μμ. στην αίθουσα συνεδριάσεων του Ινστιτούτου Συνεταιριστικών Ερευνών και Μελετών (ΙΣΕΜ), Γ. Γενναδίου 8 και Ακαδημίας, 4^{ος} όροφος, προς λήψη αποφάσεων στα ακόλουθα θέματα της ημερήσιας διάταξης:

- *Εκλογή Προεδρείου*
- *Απολογισμός πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου των ετών 1997 και 1998.*
- *Οικονομικός απολογισμός ετών 1997 και 1998*
- *Έκθεση Εξελεγκτικής Επιτροπής*
- *Απαλλαγή από ευθύνες των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και της Εξελεγκτικής Επιτροπής*
- *Έγκριση προϋπολογισμού εσόδων-εξόδων χρήσεων 1998 και 1999*
- *Συνεργασία με το Ινστιτούτο Συνεταιριστικών Ερευνών και Μελετών (ΙΣΕΜ) (συστέγαση, συνέκδοση περιοδικού).*
- *Προτάσεις*
- *Εκλογή 7 τακτικών μελών Διοικητικού Συμβουλίου και 2 αναπληρωματικών*
- *Εκλογή 3 μελών Εξελεγκτικής Επιτροπής και 2 αναπληρωματικών.*

Σημειώνεται ότι η Γενική Συνέλευση θα πραγματοποιηθεί εξ αναβολής την **Τρίτη 3 Νοεμβρίου**, ώρα **5.30 μμ.** στην αίθουσα συνεδριάσεων του Ινστιτούτου Συνεταιριστικών Ερευνών και Μελετών (ΙΣΕΜ), Γ. Γενναδίου 8 και Ακαδημίας, 4^{ος} όροφος.

Αθήνα 13 Οκτωβρίου 1998

Ο Πρόεδρος

Ν. Πατρίκιος

Η Γεν. Γραμματέας

Ο. Κλήμν - Καμινάρν

Παράκληση Θερμής:

στα μέλη της Εταιρείας Φίλων Συνεργατισμού:

- *Να προσέλθουν στη Γενική Συνέλευση που θα γίνει εξ αναβολής την Τρίτη 3 Νοεμβρίου 1998*
- *Να αποστείλουν τις τυχόν καθυστερούμενες συνδρομές τους ετών 1997 και 1998.*

Παρακαλούνται θερμά όλοι όσοι λαμβάνουν το περιοδικό μας να εμβάσουν τις τυχόν καθυστερούμενες εισφορές τους ετών 1997 και 1998, ώστε να γίνει δυνατή η συνέχιση της έκδοσής του.

(Πληροφορίες για τις συνδρομές και εισφορές και την αποστολή των χρημάτων βλ. στην τελευταία σελίδα του περιοδικού)

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΑ ΠΕΝΘΗ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΙΟΡΔ. ΙΛΑΝΤΖΗΣ (1907 - 1998)

Η ελληνική συνεταιριστική οικογένεια συνόδεψε στην τελευταία του επίγεια κατοικία έναν από τους μεγαλύτερους (σε ηλικία, σε ήθος, σε ακτινοβολία και σε πολλά άλλα προσόντα προσφοράς επί πολλές δεκαετίες) Έλληνες συνεταιριστές: Τον ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΙΟΡΔ. ΙΛΑΝΤΖΗ.

Ο θάνατος ήλθε στα 92 χρόνια του. Η νεκρώσιμος ακολουθία έγινε την Δευτέρα 29 Ιουνίου 1998 στον Ι. Ναό Αγίας Μαρίας Εκάλης, ο δε ενταφιασμός στο Νεκροταφείο Δροσιάς.

Αποχαιρέτησαν τον μεγάλο συνεταιριστή, με παρουσία στην νεκρώσιμη ακολουθία και στον ενταφιασμό, πολλοί συνεταιριστές και φίλοι από όλη την Ελλάδα και κυρίως από Αττική, Μακεδονία και Θράκη όπου είχε αναπτύξει αξιομνημόνευτο μεγάλο δημιουργικό έργο.

Ιδιαίτερη η παρουσία των εκπροσώπων της ΣΕΚΕ, της Ενώσεως Συνεταιρισμών Ξάνθης, του Συλλόγου των Εργαζομένων στη ΣΕΚΕ, του Συνδέσμου των Υποτρόφων ΣΕΚΕ, της ΣΕΚΑΠ, της Εταιρείας Φίλων Συνεργατισμού, του Ινστιτούτου Συνεταιριστικών Ερευνών – Μελετών, του Καταναλωτή Θεσσαλονίκης και πολλών άλλων οργανώσεων, συνεταιρισμών και φίλων.

Η «Συνεταιριστική Πορεία», που είχε δημοσιεύσει στο προηγούμενο τεύχος της (αριθ. 50) την τελευταία ομιλία του Β. Ιλantzή κατά τον εορτασμό των 50 χρόνων της ΣΕΚΕ, δίνει στη συνέχεια το κείμενο της επικήδειας ομιλίας του στενού επί δεκαετίες συνεργάτη και φίλου του Νικ. Κολύμβα καθώς και κείμενα του Προέδρου του ΙΣΕΜ καθηγητή του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Κ. Παπαγεωργίου, και του Αρ. Ν. Κλήμη.

Επιφυλάσσεται δε να δημοσιεύσει προσεχώς και άλλα κείμενα συνεταιριστών με χρήσιμες αναφορές στο μεγάλο έργο του Βασ. Ιορδ. Ιλantzή για τιμή στον ίδιο και για παραδειγματισμό των νεωτέρων.

Αιωνία του η μνήμη.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΙΛΑΝΤΖΗΣ: ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ Ν. ΚΟΛΥΜΒΑ

Αγαπητέ και εκλεκτέ φίλε Βασίλη Ιλαντζή,

Είναι σπάνιες οι περιπτώσεις, όπως η σημερινή, που καλούμαστε να τιμήσουμε έναν άνθρωπο που αφιέρωσε μια ολόκληρη ζωή στην υπηρεσία ενός κοινωνικού σκοπού, μιας ιδεολογίας, χωρίς καμιά υποστολή της σημαίας, χωρίς υποχωρήσεις ή αλλαγές σκοπών αλλά με το ίδιο πάντα θάρρος, την ίδια ειλικρίνεια, αφοσίωση, πίστη και ανιδιοτέλεια.

Εμφανίστηκες στο Βορειοελλαδικό χώρο νεαρό προσφυγόπουλο, γεννημένος στην Προύσα το 1907 από τη γη της φωτεινής Ιωνίας, φέρνοντας μέσα σου το δυναμισμό και τα οράματα του μείζονα ελληνισμού, που χιλιάδες χρόνια κυριάρχησε με τον πολιτισμό του σ' αυτή την περιοχή του κόσμου.

Η πρώτη απασχόληση του Βασίλη Ιλαντζή είναι ο γεωργικός συνεταιρισμός Προσωτοάνης Δράμας. Ακολουθεί η επιτυχία στον δύσκολο διαγωνισμό του Υπ. Γεωργίας το 1926 με Πρόεδρο της Εξεταστικής Επιτροπής τον Σ. Ιασεμίδη, και η τοποθέτησή του ως Επόπτη Συνεταιρισμών. Το 1928 γνωρίζεται στην Ξάνθη με τον Αλέξανδρο Μπαλτατζή, τότε συνεργάτη του Αλέξανδρου Παπαναστασίου, με τον οποίο ταυτίζεται ιδεολογικά, συνδέεται με φιλία και αναπτύσσει μια στενή συνεργασία στο συνεταιριστικό στίβο, που κράτησε μέχρι το θάνατό του.

Οι δύο τους αναπτύσσουν το 1930 μια κοινή προσπάθεια, ο Αλέξανδρος Μπαλτατζής ως Πρόεδρος της Ε.Γ.Σ. Ξάνθης και ο Βασίλης Ιλαντζής ως Διευθυντής, για την εξυγίανση και ανόρθωση της Ένωσης, που περνούσε δύσκολες ώρες, προσπάθεια που πέτυχε και καρποφόρησε, με αποτέλεσμα να καταστεί η Ένωση Ξάνθης υπόδειγμα οργάνωσης σε μια σειρά πρωτοπόρες δραστηριότητες, στον πιστωτικό, προμηθευτικό και καπνικό τομέα.

Στη συνέχεια ο Βασίλης Ιλαντζής κλήθηκε μαζί με λίγα άλλα εκλεκτά συνεταιριστικά στελέχη Ενώσεων να μεταλαμπαδεύσουν στην Α.Τ.Ε. λίγο συνεταιριστικό αίμα από την πρακτική οικονομική εφαρμογή του θεσμού. Έγινε ανώτερο στέλεχος, ως Διευθυντής υποκαταστημάτων της Τράπεζας και ως Οικονομικός Επιθεωρητής. Και τελικά ανέλαβε, το 1947, ως Γενικός Διευθυντής, το βαρυσήμαντο έργο της οργάνωσης και επιτυχίας της Σ.Ε.Κ.Ε., που την ίδρυσή της οραματίστηκε ο Αλέξανδρος Μπαλτατζής, συνεχίζοντας με αποστολική συνέπεια την εθνική και πνευματική κληρονομιά των μεγάλων ανδρών του Πόντου.

Η επέτειος των 50 χρόνων από την ίδρυση της ΣΕΚΕ, που εορτάστηκε στη Θεσσαλονίκη στις 14 Δεκεμβρίου 1997, πρόσφερε μια εξαιρετική ευκαιρία να εκτεθεί λεπτομερειακά η εξέλιξη της ελικής αυτής προσπάθειας στη μακρά διαδρομή της, τα επιτεύγματά της και η σημερινή λαμπρή θέση της, ως πρώτης καπνοεξαγωγικής επιχείρησης της χώρας μας, στην οποία την ανέδειξαν οι άξιοι και εκλεκτοί συνεργάτες και συνεχιστές του έργου των πρωτεργατών.

Ξαναθυμηθήκαμε εκεί τις ζοφερές ημέρες που ζούσε ο καπνοπαραγωγικός κόσμος τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια λόγω της αζητησίας του προϊόντος και της καταβαράθρωσης των τιμών του.

Τις προσπάθειες των καπνικών Ενώσεων να αποκτήσουν με τη ΣΕΚΕ ένα όργανο αυτοπροστασίας σε συνεταιριστική βάση.

Το πόσο πολεμήθηκε η ΣΕΚΕ από τα διάφορα συμφέροντα, που προεξοφλούσαν την αποτυχία της.

Την αμφισβήτηση του νομικού πλαισίου της.

Το σαμποτάζ των Αμερικανών αγοραστών, που κατηγορούσαν τη ΣΕΚΕ ότι ανεβάζει τις τιμές.

Τη διακοπή της χρηματοδότησής της από την ΑΤΕ για πολιτικούς λόγους.

Τον πολύχρονο πόλεμο από θεούς και δαίμονες, που την είχαν οδηγήσει πολλές φορές στο χείλος της καταστροφής.

Την ενδημούσα καπνική κρίση.

Την οπισθοδρόμηση κατά την περίοδο της δικτατορίας.

Και, τέλος, το πώς διασώθηκε η ΣΕΚΕ, με ευρύτετους εμποροπιστωτικούς συνδυασμούς για την προώθηση των εξαγωγών καπνών στις Ανατολικές χώρες, με διμερείς και τριγωνικές ανταλλαγές, με συνεργασία, εμπορική και χρηματοδοτική, με τον Ελληνοαμερικανό Πόντιο καπνέμπορο της Νέας Υόρκης Ευριπίδη Κεχαγιά, με την ίδρυση των έξι εισαγωγικών εταιρειών και κοινοπραξιών για τη μαζική διάθεση εισαγομένων προϊόντων από τις ανατολικές χώρες με ανταλλαγή καπνών και με τη συνεργασία ειδικευμένων εισαγωγέων.

Το τεράστιο και πρωτόφαντο αυτό έργο σχεδιάστηκε, οργανώθηκε και υλοποιήθηκε κάτω από την εμπνευσμένη άγρυπνη καθοδήγηση του Βασίλη Ιλαντζή, επικεφαλής του εκλεκτού επιτελείου των υπηρεσιακών στελεχών και λοιπών συνεργατών του.

Ο Γεώργιος Μαύρος έγραψε πως για το έργο αυτό αξίζει εθνικός έπαινος στον Ιλαντζή και στη ΣΕΚΕ. Ο Θεόδωρος Τζωρτζάκης έγραψε πως η επιτυχία της ΣΕΚΕ δεν τιμά μόνο το ελληνικό αλλά και το παγκόσμιο συνεταιριστικό κίνημα.

Την ευαισθησία της ηγεσίας της ΣΕΚΕ για τον μορφωτικό ρόλο των συνεταιρισμών αποδεικνύει η καθιέρωση από το δεύτερο χρόνο της λειτουργίας της, το 1949, του θεσμού των συνεταιριστικών υποτροφιών, χάρη στον οποίο 400 περίπου χαρισματικά παιδιά καπνοπαραγωγικών οικογενειών σπούδασαν σε πανεπιστημιακές σχολές και στελέχωσαν και διέπρεψαν στη ΣΕΚΕ, σε άλλες οργανώσεις και στο δημόσιο τομέα. Όλοι αυτοί σου εξεδήλωσαν, Βασίλη Ιλαντζή, τη βαθύτατη αγάπη, το σεβασμό και την ευγνωμοσύνη τους με την ανακήρυξή σου ως Επίτιμου Προέδρου του Συλλόγου τους.

Τέλος, αποφασιστική υπήρξε η συμβολή της ΣΕΚΕ στη δημιουργία της συνεταιριστικής καπνοβιομηχανίας ΣΕΚΑΠ, της οποίας ο Βασίλης Ιλαντζής υπήρξε ο πρώτος Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Αποκορύφωμα της προσφοράς του Βασίλη Ιλαντζή αποτελούν τα αξιόλογα βιβλία του και ιδιαίτερα το έργο του «ΣΕΚΕ και Καπνός - Χρονικό Συνεταιριστικής Δημιουργίας», με το οποίο επλούτισε τη συνεταιριστική και καπνική επιστημονική βιβλιογραφία με την προβολή του έργου της ΣΕΚΕ, τα διδάγματά του, τα πρωτοποριακά επιτεύγματά της και τις καινοτομίες που εφάρμοσε, που τις κάνει περισσότερο αξιοθαύμαστες το γεγονός ότι μετά τόσα χρόνια υιοθετούνται σήμερα από τη συνεταιριστική θεωρία και εφαρμόζονται από το διεθνές συνεταιριστικό κίνημα, εντασσόμενες στη νομοθεσία χωρών όπως η Γαλλία, η Ιταλία, η Γερμανία, η Ισπανία, στην τρέχουσα περίοδο της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας. Τέτοια είναι τα ομολογιακά δάνεια μεταξύ των παραγωγών, η εξωτερική συνεργασία με ιδιώτες

χωρίς τη νόθευση των συνεταιριστικών αρχών, κλπ.

Ο Βασίλης Ιλαντζής υπηρέτησε το συνεταιριστικό κίνημα του Λαού μας με απαράμιλλη πίστη, αφοσίωση και πνεύμα απόλυτης προσφοράς. Χαρακτήρας ακέραιος και με πλούσια ψυχικά χαρίσματα φιλαλληλίας, σεμνός, ασκητικός, αγαπητός και προσφιλής σε όλους.

Υπήρξε ο κατεξοχήν άνθρωπος του ήθους, της ευθύνης και του καθήκοντος, ο ανθρωπιστής-συνεταιριστής, αυτός ο ανθρώπινος τύπος που τόσο ανάγκη έχουν σήμερα οι κοινωνίες μας.

Βασίλη Ιλαντζή, αγαπητέ και αλησμόνητε εκλεκτέ φίλε.

Φεύγεις συνοδευόμενος από την απεριόριστη αγάπη, την εκτίμηση και τον σεβασμό όλων των φίλων και συνεργατών σου και τη γενική αναγνώριση της πολύτιμης προσφοράς σου στην ιερή υπόθεση του συνεργατισμού, που θέλει την οικονομία στην υπηρεσία του ανθρώπου.

Ο Θεός, με τη μεγαλωσύνη του, ας στείλει την παρηγορία του στην αγαπητή αδελφή σου και τους άλλους οικείους σου, αγαπητέ και αλησμόνητε φίλε Βασίλη.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΙΛΑΝΤΖΗΣ: ΕΝΑΣ ΑΡΧΟΝΤΑΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΗΣ

Γράφει ο Καθηγητής Κ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Η παλιά γενιά των συνεταιριστών λιγότεψε με το θάνατο του Βασίλη Ιλαντζή και συρρικνώνεται επικίνδυνα, χωρίς ο σπόρος που έσπειραν να έχει εξασφαλίσει για σήμερα τους πλούσιους καρπούς που θα δικαιολογούσε η ποιότητα του σπόρου και η ικανότητα των σπορέων. Η παλιά γενιά έχτισε με ιδρώτα και στέρηση, με σθένος και αυταπάρηση, με λόγο και έργο, με αξιοπρέπεια και υπευθυνότητα, ένα συνεταιριστικό οικοδόμημα που αν δεν ήταν παντού λαμπρό είχε όμως όλες τις προϋποθέσεις και τα γερά θεμέλια για να γίνει.

Ο Βασίλειος Ιλαντζής, που κηδεύτηκε στις 29 Ιουνίου, υπήρξε ένα λαμπρό παράδειγμα λαμπαδηφόρου της συνεταιριστικής ιδέας και ταυτόχρονα ανθρώπου της πράξης, ανθρώπου που χειρίστηκε τα θέματα των συνεταιρισμών με επιμέλεια μεγαλύτερη και από τις προσωπικές του υποθέσεις, γιατί ήταν συμμετοχος στο δράμα μιας κοινωνίας δικαιοτέρης στην οποία και ο φτωχός και μικροαγρότης έχει θέση και προοπτική, μπορεί να αισιοδοξεί και να εμπιστεύεται στην απόδοση της προσπάθειάς του.

Ενώ ο Βασίλειος Ιλαντζής υπηρέτησε σε ολόκληρη τη ζωή του τους συνεταιρισμούς, δεν υπήρξε επαγγελματίας συνεταιριστής. Ήταν αγνός και ειλικρινής ιδεολόγος, που διαπίστωσε ότι οι ιδέες του μπορούν να φέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα στην πράξη με τη συλλογική προσπάθεια, δηλαδή μέσω της αυτόνομης και ανεξάρτητης δραστηριοποίησης των ενδιαφερομένων, έστω και αν τα μέσα που διέθεταν ήταν πενιχρά. Αυτό ανέλαβε να το αποδείξει και το απέδειξε στην πράξη από όποια θέση κι αν βρέθηκε αλλά κυρίως με το έργο του στη ΣΕΚΕ.

Μια αλήθεια που ο Βασίλης Ιλαντζής είχε βαθιά ενστερνισθεί ήταν η ανάγκη για συνεχή ενημέρωση των συμμετόχων της κοινής προσπάθειας. Δεν μπορεί να ζητάς

τη σύμπραξη των πολλών και την ομοθυμία τους ακόμη και για μια προφανώς επωφελέη πρωτοβουλία, αν προηγουμένως δεν δώσεις όλες τις πληροφορίες σ' εκείνους που θα πρέπει να πάρουν την απόφαση και στη συνέχεια να τη στηρίξουν.

Σε αντίθεση προς τις ιδιωτικές και τις δημόσιες επιχειρήσεις, στους συνεταιρισμούς αποφασίζουν οι πολλοί και ισότιμοι μεταξύ τους. Χωρίς τη σύμπραξη τους χάνεται όχι μόνο τυπικά αλλά ουσιαστικά ο συνεταιριστικός χαρακτήρας και οι οποιοσδήποτε πρωτοβουλίες δεν θα είναι μακροχρόνια βιώσιμες.

Τον κανόνα της διαρκούς ενημέρωσης, που αποτελεί τη βάση της ουσιαστικής δημοκρατικής συμμετοχής αλλά και θεμελιώδη κανόνα των συνεταιρισμών, ο Βασίλειος Ιλαντζής τον είχε κάνει βιώμα του. Για τον σκοπό αυτό δεν αρκέστηκε μόνο στη δική του δύναμη λόγου και στέρεης επιχειρηματολογίας. Είχε την πολύτιμη συνδρομή καταξιωμένων και φωτισμένων συνεταιριστών, όπως του Θεόδωρου Τζωρτζάκη, ως Συμβούλου της ΣΕΚΕ, του Νικόλαου Κολύμβα και άλλων άξιων στελεχών για συνεταιριστική ενημέρωση των παραγωγών, των υπαλλήλων, των υποτρόφων, που αποτελούσαν το φυτώριο για το μέλλον, για συνεργασίες με ξένους εμπορικούς και τραπεζικούς οίκους, καθώς και την ομόθυμη αναγνώριση άξιων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ΣΕΚΕ, με επικεφαλής τον Αλέξανδρο Μπαλτατζή.

Ο Βασίλειος Ιλαντζής, διέθετε ένα χαρακτήρα ήπιο και μελίχιο, ήταν άνθρωπος του προβληματισμού και του διαλόγου αλλά ταυτόχρονα άνθρωπος αποφασιστικός και ακαταπόνητος, αγωνιστής που δεν υπέστειλε ποτέ τη σημαία των απόψεών του. Έκρυβε μέσα του έναν λόγο, που χειριζόταν με επιδεξιότητα των προφορικών και το γραπτό λόγο. Τα γραπτά του κείμενα θα ήταν πολύ περισσότερα από τα δύο βιβλία του, αν κατά τα τελευταία χρόνια, που είχε παραδώσει την υπηρεσιακή σκιά, δεν τον δυσκόλευε η όρασή του.

Απαιτητικός από τον εαυτό του και λιτός ο ίδιος, είχε τις ίδιες απαιτήσεις και από τους άλλους, έχοντας ως διαρκή στόχο την προκοπή της συνεταιριστικής οργάνωσης. Αυτό σήμαινε προσωπικές θυσίες για όλους, με αποζημίωση την ικανοποίηση από τα συνεχώς κερδοφόρα αποτελέσματα, που το εμπορικό δαιμόνιο και η νοικοκυρεμένη διαχείριση έφεραν στο τέλος. Χωρίς κομψασμούς και θριαμβολογίες, τα κέρδη της ΣΕΚΕ «έπιαναν τόπο» είτε με επένδυση σε ανθρώπους (μοναδική είναι η περίπτωση των 400 περίπου υποτρόφων), είτε σε περιουσιακά στοιχεία της πολύτιμα για τους συνεχιστές.

Και μόνο το άνοιγμα των αγορών της Ανατολικής Ευρώπης από τη ΣΕΚΕ για τα ελληνικά καπνά, σε μια περίοδο που οποιαδήποτε συνεργασία με το «στρατόπεδο» αυτό αποτελούσε ύποπτη ενέργεια, θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως διαρκής και ανεκτίμητη προσφορά στην ελληνική καπνοπαραγωγή, η οποία διαφορετικά θα έπρεπε να συρρικνωθεί, με όλες τις σοβαρότατες οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις σε πολλά διαμερίσματα της χώρας. Το πολιτικό θάρρος και η πολιτική κάλυψη του Αλέξανδρου Μπαλτατζή, η αποφασιστικότητα και η σφιχτή διαχείριση του Βασίλη Ιλαντζή, με το εμπορικό δαιμόνιο, την επιμονή και την ευρηματικότητα του πολύγλωσσου Νικόλαου Κολύμβα, έσπασαν ένα τείχος που έμελλε να αποβεί γέφυρα πολύπλευρης συνεργασίας και μεγάλου αμοιβαίου συμφέροντος.

Προσωπικότητες αυτού του διαμετρήματος, που λαμπρύνουν με το ήθος, με τη διαβίον αφοσίωση στην προσφορά προς το άνθρωπο και με τα θαυμαστά πρακτικά αποτελέσματα, τα οποία δικαιώνουν το συνεταιριστικό θεσμό, αποτελούν άφθαρτο κεφάλαιο, που διατηρείται και μετά τη σύντομη φυσική παρουσία στη ζωή.

ΜΙΚΡΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΤΟΝ ΜΕΓΑΛΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΗ ΒΑΣ. ΙΛΑΝΤΖΗ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤ. Ν. ΚΑΗΜΗ

Στον υπό έκδοση τόμο «Ιδεολογικές αναφορές σε μερικούς μεγάλους Έλληνες συνεταιριστές», χρονολογικά από τον Μιχόπουλο, Γρηγοριάδη, Ιασεμίδα, Μαλούχο, Τζωρτζάκη, Μπαλτατζή και άλλους λίγους νεότερους, όπως τους γνώρισα κατά τα 65 περίπου χρόνια της συνεταιριστικής μου ζωής, τους μεν παλαιότερους (έως και τον Μαλούχο) που δεν τους γνώρισα προσωπικά αλλά μέσα από πολύχρονες έρευνες και μελέτη λεπτομερειακή του έργου τους, τους δε νεότερους από την μεγάλη ή μικρότερη γνωριμία ή συνεργασία μου με τον καθένα τους σε διάφορους, κατά καιρούς, τομείς, υπάρχουν και σελίδες για τον Βασ. Ιλάντζη.

Το σχετικό με αυτόν κείμενο είχα ολοκληρώσει λίγες μέρες πριν από τις 20 Ιουνίου 1998 όταν αναχώρησα από την Αθήνα (για θερινές διακοπές στην πατρίδα μου), αντίγραφο δε των εισαγωγικών σελίδων του είχα αφήσει στο Γραφείο του στη ΣΕΚΕ για να του δοθεί (σαν κάτι να προαισθανόμουνα από την τελευταία συνάντηση που είχα μαζί του στα Γραφεία του ΙΣΕΜ λίγες μέρες ενωρίτερα).

Δεν γνωρίζω αν τελικά του δόθηκε το κείμενο και αν το διάβασε. Το κείμενο αυτό δίνω στη συνέχεια, ευλαβική αναφορά στον αγαπητό φίλο, για έκφραση σεβασμού σε Εκείνον και για παράδειγμα στους νεότερους συνεταιριστές.

Ο Βασ. Ιλάντζης υπήρξε και είναι ένας από τους πιο αξιόλογους Έλληνες συνεταιριστές. Με τις μεγάλες ικανότητές του στον πρακτικό τομέα και με τον εξαιρετο ψυχικό του κόσμο, ανέβηκε από προσφυγόπουλο (γεννημένο στο Δεμιρδέσι της Προύσας το 1907) και λογιστής στους Συνεταιρισμούς Προσωπότητας Δράμας το 1925 - 1926 («η Πρόοδος» και «η Ελπίς»), διαδοχικά σε ανώτερες και ανώτατες συνεταιριστικές θέσεις με συνεχή δημιουργική προσφορά, πάντα με φροντίδα του την εξυπηρέτηση των φτωχών αγροτών μέσω του Συνεργατισμού.

Αφού πέρασε από Κρατικός Επόπτης Συνεταιρισμών (του διαγωνισμού του 1926) την περίοδο 1927—1930 (στην Ξάνθη, Κομοτηνή, Δράμα, όχι χωρίς πικρίες), άφησε τη σίγουρη αυτή θέση και μεταπήδησε Διευθυντής της αδύναμης τότε Ένωσης Συνεταιρισμών Ξάνθης αρχικά ως «συνεταιριστικός υπάλληλος» το 1930 - 1934 και στη συνέχεια ως υπάλληλος της Α.Τ.Ε., αποσπασμένος στην Ένωση αυτή το 1934 - 1937.

Από το 1937 (που η Α.Τ.Ε., τον ανακάλεσε στην υπηρεσία της) άσκησε ανώτερα τραπεζικά καθήκοντα Διευθυντού Υπ'των ή Οικονομικού Επιθεωρητού της Α.Τ.Ε., έως το 1947.

Τότε είναι που του ανατέθηκε να οργανώσει, να διευθύνει, να δημιουργήσει μέσα από το τίποτα (σε στενή συνεργασία με τον αγροτικό συνεταιριστή Αλέξανδρο Μπαλτατζή) την υποδειγματική σε όλα, για παραπάνω από 50 μέχρι τώρα χρόνια, Σ.Ε.Κ.Ε. (Συνεταιριστική Ένωση Καπνοπαραγωγών Ελλάδος). Την θεμελίωσε, με τους αιρετούς και τους υπηρεσιακούς συνεργάτες του, τόσο στερεά (ηθικά, υπηρεσιακά, εμπορικά, οικονομικά), που άντεξε πολλούς αντίπαλους οικονομικούς ανέμους και πολιτικές κομματικές επιδρομές, που διέλυσαν άλλες μεγάλες κεντρικές Οργανώσεις.

Όλη η πολύχρονη διαδρομή του από το 1925 έγινε μέσα σε δρόμους με αγκάθια και διαβολές από εκμεταλλευτές του αγροτικού μόχθου και από υποστηρικτές τους (πολιτικούς και άλλους) που προσπάθησαν να ανακόψουν αρχικά την προσπάθειά του ως Επόπτη Συνεταιρισμών για κανονική διαχείριση και ανάπτυξη των Συνεταιρισμών, αργότερα την επέκταση της Ενώσεως Ξάνθης (που διηύθυνε) σε προμηθευτικές και άλλες εργασίες που θα βοηθούσαν τους συνεταιρισμένους παραγωγούς. Και αργότερα στη Θεσσαλία (κατά την κατοχή) ως Δ/ντής του Υπ'τος Α.Τ.Ε., διώχθηκε για την υποστήριξη των αγροτών και για εθνικοαπελευθερωτική δραστηριότητα (ΕΚΚΑ).

Ξαναγαυρίζει το 1945 - 1947 ως αποσπασμένος της ΑΤΕ στη Δ/ση της Ενώσεως Ξάνθης όπου πολλές πάλι οι αντιδράσεις από τα εκμεταλλευτικά συμφέροντα. Αργότερα οι ίδιες (και πιο πολύ) αντιδράσεις στη ΣΕΚΕ όταν άρχισε αυτή, με τις επιτυχίες της, να ενοχλεί τα μεγάλα εκμεταλλευτικά συμφέροντα στον τομέα των καπνών. Ποικίλλα ήταν τα εμπόδια από το πανίσχυρο καπνεμπόριο και αντιδραστικές κυβερνήσεις. Αλλά η ΣΕΚΕ τα αντιμετώπισε με μεγάλη

επιτυχία. Έως που ήλθε και η Χούντα του 1967 (περίοδο για την οποία θα επανέλθω).

Θα χρειαζόταν τόμος ολόκληρος για να αναφερθούν γεγονότα, εμπόδια, επιτυχίες, της όλης διαδρομής. Πολλά στοιχεία υπάρχουν στο αρχείο μου και δείχνουν το σε κάθε περίοδο και σε κάθε υπεύθυνη θέση δημιουργικό έργο που έγινε από τον Ιλαντζή, πάντα σχεδόν μέσα σε δύσκολες συνθήκες και αντιδράσεις. Έργο που (επαναλαμβάνω) έγινε χέρι με χέρι, σε αλληλοσυμπλήρωση του μαχητή οραματιστή Μπαλτατζή με τον συνετό θεμελιωτή και χτίστη Ιλαντζή. Ήταν δύο άνθρωποι με διαφορετικούς, σε πολλά, χαρακτήρες που με την αλληλοσυμπλήρωσή τους έκαναν πολύ αξιόλογο συνεταιριστικό έργο στην Ξάνθη, στη Θράκη, στη Μακεδονία και πανελλήνια.

Με τον Βασίλη Ιλαντζή δεν είχα την ευτυχία να συνεργαστώ υπηρεσιακά στα συνεταιριστικά ή στην ΑΤΕ. Όταν εγώ μπήκα στη συνεταιριστική κίνηση (το 1933/1934) και στην ΑΤΕ το 1935, εκείνος ήταν τέως Επόπτης Συνεταιρισμών και από χρόνια Διευθυντής της Ενώσεως Συνεταιρισμών Ξάνθης. Και μόλις τότε (το 1934) είχε προσληφθεί ως οικονομικός υπάλληλος στην Α.Τ.Ε. (σε μεσαίο βαθμό) και με απόσπαση του πάλι στην Ένωση Ξάνθης, ενώ εγώ μόλις άρχιζα την υπηρεσία μου στον εισαγωγικό βαθμό της Α.Τ.Ε., (από το διαγωνισμό του 1934) και με ταυτόχρονη απόσπασή μου από αυτή στη νεαρή Συνομοσπονδία. Η «προσωρινή» αυτή απόσπασή μου κράτησε 3 χρόνια όσο και η ζωή της ελεύθερης Συνομοσπονδίας του 1935 που το καθεστώς της 4^{ης} Αυγούστου την κατάργησε με νόμο το 1938 και δημιούργησε την ΕΣΣΕ.

Οι δρόμοι μας (οι συνεταιριστικοί και οι της Α.Τ.Ε.), υπήρξαν ξεχωριστοί αλλά η κατεύθυνσή τους η ίδια. Τον πρωτογνώρισα τον Ιλαντζή ως Δ/ντή της Ένωσης Ξάνθης όταν ερχόταν στη Συνομοσπονδία άλλοτε στις Γεν. Συνελεύσεις της και άλλοτε για ειδικές ενέργειες σε συνεταιριστικά και αγροτικά προβλήματα της Ξάνθης ή γενικότερα ως μέλος σε Επιτροπές για μελέτη και ενέργειες (καπνικό, σιτικό κλπ.).

Έβλεπα από τότε ότι ο Ιλαντζής ήταν συνεταιριστικό στέλεχος που όλοι το εκτιμούσαν. Θετικός, ολιγόλογος, ευγενικός, συνετός, συνεργάσιμος, με δημιουργικές προτάσεις, σε πολλά πρωτοποριακός αλλά χωρίς εξαλλοσύνες, πάντα με σκέψη και μέτρο.

Είχε ανυψώσει την Ένωση Ξάνθης σε υποδειγματική για την εποχή εκείνη. Στις σελίδες του περιοδικού της «Συνεταιρισμένη Θράκη» (που εκδιδόταν με τη συνεργασία καλών στελεχών της Ενώσεως), υπάρχει πλήθος στοιχείων για πραγματοποιήσεις, για προτάσεις, για αγώνες.

Μετακατοχικά το 1946 - 1950, όταν ξαναποσπάσθηκα στη Συνομοσπονδία Συνεταιρισμών για την ανασυγκρότησή της (έπειτα από τις εκτροπές της ΕΣΣΕ και τις κατοχικές μεταμορφώσεις) και οργάνωσα εκεί το περιοδικό της «η Φωνή των Συνεταιρισμών», είχα την ευχαρίστηση να παρουσιάζω από τις σελίδες του πολλά από το έργο της Ένωσης Ξάνθης και από το έργο και τους αγώνες της ΣΕΚΕ και προσωπικά του Ιλαντζή. Το ίδιο γινόταν και αργότερα από τα άλλα αγροτοσυνεταιριστικά περιοδικά που διηύθυνα επί δεκαετίες ή άλλα στα οποία συνεργαζόμουν τακτικά.

Περιληπτικά μπορώ να πω εδώ, ότι με τα συνεταιριστικά μου μάτια, που παρακολουθούσα επί πολλές 10ετίες (από τη Συνομοσπονδία και την ΑΤΕ) τα θετικά και τα αρνητικά συνεταιριστικά (στην εξέλιξη των οποίων αρκετά συνέπραττα και έτσι είχα γνώση για Οργανώσεις και Ανθρώπους τους), έβλεπα τον Ιλαντζή κατά τις μετακατοχικές δεκαετίες να μπορεί να στέκεται κοντά (σε ότι αφορούσε το ήθος, την πίστη, την δημιουργικότητα, την ευγένεια και άλλα προσόντα) στον μεγάλο Τζωρτζάκη (ο καθένας, βέβαια με τις ιδιαιτερότητές του). Όσον αφορούσε δε τον τομέα της πρακτικής συνεταιριστικής εφαρμογής και οικοδόμησης, δύσκολα θα μπορούσα να ξεχωρίσω άλλον ανώτερο υπηρεσιακό παράγοντα για να συγκρίνω τον Ιλαντζή με αυτόν. Αντίθετα γνώρισα και εκτίμησα μερικούς της εφαρμογής που θα μπορούσαν να διεκδικήσουν, ως ένα βαθμό, μια θέση πλάι στο ανάστημα του Ιλαντζή (σε συνδυασμό του πρακτικού έργου που έχτισε και των άλλων προσόντων του).

Αν περιορισθώ μόνο στη ΣΕΚΕ: Το τεράστιο σε ποσότητα και επιτυχία, (για την εποχή που έγινε), έργο της εξαγωγής ελληνικών καπνών με το σύστημα της ανταλλαγής βιομηχανικών προϊόντων του σοβιετικού μπλοκ που πραγματοποιήθηκε επί 10ετίες με τις τόσες τότε δυσκολίες και αντιδράσεις, είναι ένας άθλος που ανήκει βέβαια και σε λίγους άλλους συντελεστές της ΣΕΚΕ αρετούς και υπηρεσιακούς, στον οποίο άθλο το μερίδιο του Ιλαντζή, ως Γεν. Δ/ντού της ΣΕΚΕ, είναι πολύ μεγάλο. Το ίδιο είναι άθλος η οργάνωση και κατεύθυνση των θυγατρικών εταιρειών της ΣΕΚΕ που έκαναν το έργο της διαθέσεως των βιομηχανικών προϊόντων των ανταλλαγών και άλλα παραπλήσια.

Η κατανίκηση της προσπάθειας αποκλεισμού της ΣΕΚΕ από εξαγωγές ελληνικών καπνών στις ελεύθερες διεθνείς αγορές, που έκαναν με διάφορες ενέργειές τους οι τότε μεγάλοι εξαγωγείς καπνέμποροι και οι αντιπρόσωποι ξένων καπνοβιομηχανιών είναι ακόμα ένας μεγάλος πετυχημένος αγώνας.

Και ακολουθούν πολλά όπου το μερίδιο προσφοράς του Ιλαντζή ήταν πολύ μεγάλο και στη σύλληψη αλλά κυρίως στη σωστή εφαρμογή.:

Ο θεσμός των υποτροφιών που ανέδειξε τόσα άξια αλλά φτωχά αγροτόπαιδα σε επιστήμονες, στελέχη συνεταιριστικά αλλά και γενικότερα στον Ελληνικό χώρο και στα Πανεπιστήμια. Η μελέτη και η πραγματοποίηση τελικά της ίδρυσης συνεταιριστικής καπνοβιομηχανίας ΣΕΚΑΠ (αφού προηγήθηκε η πετυχημένη δοκιμή της διαχείρισης της καπνοβιομηχανίας Ματσάγγου).

Και άλλα και άλλα πολλά έργα, στη θεμελίωση, την πραγματοποίηση και τη διοίκηση των οποίων υπάρχει η σφραγίδα του νου και ο μόχθος του Ιλαντζή, χωρίς ποτέ αυτός να καυχήθει και να διεκδικήσει την αποκλειστικότητα ή το όλο της προσφοράς αλλά με αναγνώριση από αυτόν της μεγάλης ή μικρότερης, σε κάθε έργο, συμβολής και πολλών άλλων αιρετών ή υπηρεσιακών στελεχών, με κύρια ατμομηχανή τον Αλέξανδρο Μπαλτατζή.

Και ήλθε η δικτατορία του 1967. Ήταν δυνατό να αφεθεί στο δημιουργικό του έργο ο Ιλαντζής; Το διορισμένο Διοικ. Συμβούλιο της ΣΕΚΕ τον έκρινε ως «μη νομιμόφρονα» κατά τον νόμο 31 του 1967. Και απολύθηκε. Πέρασαν 7 χρόνια που δεν επιτρεπόταν στον δημιουργό να φροντίζει για το δημιούργημά του. Ευτυχώς έμειναν εκεί μερικά αναστήματά του και άξιοι συνεργάτες του, που, όσο μπορούσαν, προφύλαξαν τη ΣΕΚΕ από τις καταστρεπτικές συνέπειες της επιδρομής. Και όταν επανήλθε το 1974 υπήρχε —ευτυχώς— ακόμα καιρός για συνέχιση του δημιουργικού του έργου έως το 1984, οπότε με το έργο σε κορύφωση, παραιτήθηκε από την ενεργό θέση του Γενικού Διευθυντή χωρίς ποτέ να αποκαρυνθεί από τότε έως σήμερα, το 1988, όσο επιτρέπουν οι σωματικές δυνάμεις, από την συνεταιριστική δραστηριότητα, με τον τιμητικό τίτλο του άμισθου ειδικού συμβούλου και του επίτιμου Γεν. Δντή της ΣΕΚΕ. Και κυρίως με τον τίτλο του **μεγάλου συνεταιριστή** που τον κατέκτησε με το έργο του και τον αναγνωρίζει η συνεταιριστική οικογένεια, όπως γίνεται για τους πραγματικά μεγάλους που το έργο και το όνομά τους είναι πολύ ανώτερο από θέσεις και τίτλους.

Δεν είναι βέβαια δυνατό να αναφερθώ εδώ για υπηρεσίες που πρόσφερε ο Ιλαντζής ως Πρόεδρος ή ως Δντής στις θυγατρικές εταιρείες της ΣΕΚΕ, καθώς και σε άλλες Συνεταιριστικές Οργανώσεις όπως κυρίως η ΣΠΕ και η ΣΕΚΑΠ.

Ειδικά για τη ΣΕΚΑΠ, έχω στο αρχείο μου τις αρχικές μελέτες σχετικά με την ίδρυση της όπου και ο αρχικός μόχθος του Ιλαντζή, πριν από τους κόπους που κατέβαλε ως Πρόεδρος του Δ.Σ., μετά την πραγματοποίηση της ίδρυσής της, για να σταθεί στα πόδια της και να είναι σήμερα — με τη συμβολή βέβαια και άλλων νεότερων — η μοναδική και πετυχημένη συνεταιριστική καπνοβιομηχανία των Βαλκανίων.

*

Καιρός όμως είναι νομίζω(!) να δοθούν στη συνέχεια ενδεικτικά, μερικές από τις κατά καιρούς αναφορές μου σε ειδικά σημεία του έργου του Β. Ιλαντζή και των Οργανώσεων και Υπηρεσιών που διηύθυνε, από την Ένωση Ξάνθης έως την ΣΕΚΕ και άλλες, μέσα από τις οποίες (αναφορές μου) θα έλθουν στην επιφάνεια τόσο αξιόλογα γεγονότα του μόχθου για συνεταιριστική ανάπτυξη όσο και μερικές σκέψεις και γνώμες του Β. Ιλαντζή πολύ χρήσιμες για τους σημερινούς και τους αυριανούς συνεταιριστές όσους πραγματικά πιστεύουν και θα πιστεύουν στον θεσμό αυτό ως αυτοδύναμο μοχλό ανάπτυξης και όχι ως υποχείριο και εξάρτημα κομματικών, προσωπικών και άλλων εξωθεσμικών επιδιώξεων.

(Σε πολλές επόμενες, μετά την εισαγωγή αυτή, σελίδες θα γινόταν παρουσίαση ευρύτερη με στοιχεία και αναφορές σε πηγές, του όλου συνεταιριστικού έργου του Βασ. Ιλαντζή, αν και όταν γινόταν ή γίνει δυνατό να ολοκληρωθεί και να εκδοθεί ο τόμος που προανέφερα «αναφορές στο έργο μερικών μεγάλων Ελλήνων συνεταιριστών»).

(!) Έγγραφα στη συνέχεια του εισαγωγικού αυτού κειμένου

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Η ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ είναι η πρώτη και η μόνη αμιγής Συνεταιριστική Ασφαλιστική Εταιρεία στην Ελλάδα, με αποκλειστικούς μετόχους 60 Συνεταιριστικές Οργανώσεις, με κεφάλαια και αποθεματικά πάνω από 500 εκατομμύρια δραχμές.

Προσφέρει τη σιγουριά της ολοκληρωμένης κάλυψης σε όλους τους ζωτικούς κλάδους και εξασφαλίζει:

- α) τη γρήγορη και πρόθυμη εξυπηρέτηση*
- β) την αντικειμενική και δίκαιη αποζημίωση και*
- γ) Το σεβασμό και την πλήρη κατανόηση προς τους ασφαλισμένους*

ΕΔΡΑ: ΑΘΗΝΑ - Ακαδημίας & Γ. Γενναδίου 8
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ: ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Τσιμισκή 17 Τηλ. 268503
ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ & ΓΡΑΦΕΙΑ σ' όλη την Ελλάδα

Η ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΠΝΑ.

Η **Σ.Ε.Κ.Ε.** αποτελεί τη συνεταιριστική επιχείρηση των Ελλήνων καπνοπαραγωγών στην επεξεργασία και στις εξαγωγές του καπνού.

Οικονομικά ισχυρή και επιχειρηματικά δραστήρια, η **Σ.Ε.Κ.Ε.** διαθέτει σύγχρονες εγκαταστάσεις για 22.000 τόνους καπνού, κυρίως στη Θεσσαλονίκη, στην Καβάλα και στην Ξάνθη.

Αξιοποιώντας τη γνώση και τη δύναμη της συνεργασίας, λειτουργεί ανταγωνιστικά και με επιτυχία στις συνθήκες του ισχυρού παγκόσμιου ανταγωνισμού στην αγορά του καπνού.

Με την απασχόληση 1.500 ατόμων στην περίοδο επεξεργασίας του καπνού, η **Σ.Ε.Κ.Ε.** αποτελεί σημαντικό στήριγμα για τα εισοδήματα των καπνοπαραγωγικών περιοχών.

Επί μισό αιώνα και σε δύσκολους καιρούς, η **Σ.Ε.Κ.Ε.** στήριξε και στηρίζει την ελληνική καπνοπαραγωγή.

Σ.Ε.Κ.Ε. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΠΝΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ: ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ 1, ΕΥΘΥΜΟΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗ ΤΗΛ.: (031) 60.93.00
ΥΠΟΚ/ΜΑ ΑΘΗΝΩΝ: ΕΛ.ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 6, 106 71 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 36.29.273

ΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ «Ο ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ – KONSUM ΘΕΣΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ»

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ – KONSUM – COOP ΘΕΣΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

κ. Κ. ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΑΔΗ ΣΤΟ ΙΣΕΜ (Αθήνα, 18.6.1998) (*)

Θεωρώ σκόπιμο, για την καλύτερη ανάπτυξη και κατανόηση του θέματος να μεταφερθώ πίσω στο 1960. Πιστεύω ότι είναι καλύτερος τρόπος για να καταδειχθεί η προέλευση των Καταναλωτικών Συνεταιρισμών ΑΝΟΙΧΤΗΣ ΜΟΡΦΗΣ που φέρουν το όνομα «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ – KONSUM». Αισθάνομαι λίγο αμήχανος πως να αναπτύξω το θέμα, μπροστά σε ένα ακροατήριο τόσο ειδήμονο περί τα συνεταιριστικά. Βλέπω προσωπικότητες οι οποίες έχουν καταυγάσει το Ελληνικό Συνεταιριστικό Πάνθεον εδώ και δεκαετίες και μπορώ να πω ότι η επαφή μαζί σας υπήρξε αποφασιστικός παράγοντας για την ίδρυση των Καταναλωτικών Συνεταιρισμών «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ – KONSUM» στην Ελλάδα. Θεωρώ σκόπιμο για την καλύτερη παρουσίαση και ανάπτυξη του θέματος να ανατρέξω σε λίγα περιστατικά του παρελθόντος.

Είμαι από τους πρώτους υποτρόφους της μεγάλης συνεταιριστικής οργάνωσης ΣΕΚΕ στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Αποφοίτησα το 1958 και μπορώ να πω ότι είμαι μνημένος στο συνεργατισμό από τα μαθητικά μου χρόνια, βρισκόμενος πολύ κοντά στους γίγαντες του συνεργατισμού, Αλέξανδρο Μπαλτατζή, Ιωάννη Αφεντάκη, Βασίλειο Ιλαντζή και πολλούς άλλους.

Την εποχή εκείνη είχε δοθεί υποτροφία για δύο νέους Συνεταιριστές, πτυχιούχους Ανωτάτων Οικονομικών Σχολών, να σπουδάσουν στη Σουηδία την οργάνωση και τη δράση των Συνεταιρισμών της Σουηδίας. Η υποτροφία δόθηκε από την ΚΟΟΠΕΡΑΤΙΒΑ FORBUNDET, ύστερα από συμφωνία που έκανε ο τότε Γενικός Διευθυντής της ΠΑΣΕΓΕΣ Ιωάννης Αφεντάκης, με τον Πρόεδρο της Διεθνούς Ένωσης Συνεταιρισμών Dr. Moritz Bonon, που ήταν ταυτόχρονα και Διευθυντής στον τομέα της Οργάνωσης και Εκπαίδευσης της Κεντρικής Ένωσης των Καταναλωτικών Συνεταιρισμών Σουηδίας, γνωστής διεθνώς με το όνομα ΚΟΟΠΕΡΑΤΙΒΑ FORBUNDET.

Από Ελληνικής πλευράς η επιλογή έγινε από τον ηγέτη Αλέξανδρο Μπαλτατζή, να σταλούν στη Σουηδία ο υποφαινόμενος και ένας ακόμη συνάδελφος.

Λίγες εβδομάδες πριν από την αναχώρησή μας, και στις συχνές συναντήσεις μας με το μεγάλο ηγέτη, οι συμβουλές του ήταν: «Εκεί που θα πάτε, να μελετήσετε επίσημα και την οργάνωση των Καταναλωτικών Συνεταιρισμών της Σουηδίας. Είναι πολύ μεγάλοι Συνεταιρισμοί και οι καλύτερα οργανωμένοι στον κόσμο».

Για τις παραστάσεις μας της εποχής εκείνης, η αναφορά του στους Καταναλωτικούς Συνεταιρισμούς μας εύρισκε απροετοίμαστους. Δεν είχαμε συγκεκριμένη ιδέα τι είναι Καταναλωτικός Συνεταιρισμός.

(*) Βλ. τεύχος 50 σελ. 105

Ύστερα από υπόδειξη του Αλέξανδρου Μπαλτατζή επισκεφθήκαμε πολλές φορές τον Καταναλωτικό Συνεταιρισμό Υπαλλήλων της Αγροτικής Τράπεζας – ΚΑ.Σ.Υ.Α.Τ.Ε., για να αποκτήσουμε κάποια εξοικείωση σχετικά με τους Καταναλωτικούς Συνεταιρισμούς.

Αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω, έστω και καθυστερημένα, τον γίγαντα των συνεταιρισμών κ. Αριστείδη Κλήμη, για την εισαγωγή του πάνω στους Καταναλωτικούς Συνεταιρισμούς. Μας βοήθησαν αφάνταστα να κατανοήσουμε καλύτερα όσα θα βλέπαμε στη Σουηδία.

Όταν βρεθήκαμε στη Σουηδία και αρχίσαμε τη μελέτη των Σουηδικών Καταναλωτικών Συνεταιρισμών, βρισκόμασταν κάθε φορά μπροστά σε εκπλήξεις. Αυτά που μαθαίναμε για τους Καταναλωτικούς Συνεταιρισμούς, μας ήταν πρωτόγνωρα. Εκεί μάθαμε για τους Καταναλωτικούς Συνεταιρισμούς που μέλη τους μπορούσαν να γίνουν όλοι οι καταναλωτές, χωρίς καμία διάκριση, επαγγελματική, πολιτική, θρησκευτική κ.λπ.

Οι Καταναλωτικοί Συνεταιρισμοί στην Ελλάδα ήταν όλοι ομοιοεπαγγελματικοί, ομοιοϋπαλληλικοί. ΚΛΕΙΣΤΟΙ για τους τρίτους, εξυπηρετώντας μόνο τον αριθμό των μελών τους με διατακτικές κυρίως. Ελάχιστοι Συνεταιρισμοί είχαν και καταστήματα.

Την εποχή εκείνη, μόνο ο Συνεταιρισμός της Στοκχόλμης, ένας Συνεταιρισμός, αριθμούσε 315.000 μέλη, κατά 80% οικογένειες, και όλη η Σουηδία είχε περίπου 1.900.000 μέλη στους Καταναλωτικούς Συνεταιρισμούς. Είχαν 2.500 καταστήματα κάθε μορφής, που υπερείχαν καταφανώς των ανταγωνιστών τους.

Είχαν επίσης πολλές και μεγάλες βιομηχανίες τροφίμων, αρτοποιίας, λιπαρών, απορρυπαντικών, ελαστικών, μηχανημάτων κ.λπ., οργανωμένες σε καθαρά ανταγωνιστική βάση προς τις ομοειδείς κεφαλαιοκρατικές επιχειρήσεις, για να εξυπηρετούν και προστατεύουν τα συμφέροντα των μελών τους πιο αποτελεσματικά. Μπορούμε να πούμε, ότι την εποχή εκείνη οι Καταναλωτικοί Συνεταιρισμοί διαδραμάτιζαν ηγετικό ρόλο στη Σουηδική οικονομία. Έλεγχαν περίπου το 25% του συνόλου διακίνησης τροφίμων και το 15 - 20% των λοιπών διαρκών καταναλωτικών αγαθών.

Από την πλευρά τους, οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, την εποχή εκείνη που ο αγροτικός πληθυσμός ήταν στο 9 - 10% του συνόλου, έπαιζαν κυριαρχικό ρόλο στην εξυπηρέτηση των μελών τους. Τα γεωργικά προϊόντα σε ποσοστό που άγγιζε το 100%, περνούσαν μέσω των Αγροτικών Συνεταιρισμών, όπως κρέας, γαλακτοκομικά, αυγά, δημητριακά, κ.λπ. Η πηγή εφοδιασμού με αγροτικά προϊόντα τόσο για τα καταστήματα των Καταναλωτικών Συνεταιρισμών, όσο και για τα ιδιωτικά ήταν οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί. Ήταν ένα είδος μονοπωλίου.

Στις συχνές επαφές που είχαμε με τον Dr. Βονον, η προτροπή του ήταν, ότι και στην Ελλάδα πρέπει να δημιουργηθούν ανοιχτοί Καταναλωτικοί Συνεταιρισμοί, πάνω στο πρότυπο των Συνεταιρισμών της Ευρώπης, που στηρίζονται στις αρχές του Συνεταιρισμού ROCHDALE. Όπως είναι γνωστό ο Συνεταιρισμός του ROCHDALE του 1843 στην Αγγλία είναι ο πρώτος Καταναλωτικός Συνεταιρισμός με ξεκάθαρες πλέον τις Συνεταιριστικές Αρχές, όπως σχεδόν ισχύουν και στην εποχή μας.

Εδώ μπορούμε να πούμε ότι οι αρχές του ROCHDALE είναι τα απαύγασμα

και το ξεκαθάρισμα από τις εμπειρίες των προκατόχων. Γιατί θα ήταν ανεβλάβεια να μην αναφέρει κανείς τα ονόματα όπως τον ROBERT OWEN και πολλών οι οποίοι με τις κοινωνικές τους θεωρίες προετοίμασαν το περιβάλλον για τη διακήρυξη των αρχών του ROCHDALE.

Ανέφερα στον Dr. Βοπον ότι τα πιο κατάλληλα πρόσωπα να συμβάλλουν αποφασιστικά στη δημιουργία ΑΝΟΙΚΤΩΝ Καταναλωτικών Συνεταιρισμών ήταν ο Αλέξανδρος Μπαλτατζής, ο ηγέτης των Αγροτικών Συνεταιρισμών και ο Ιωάννης Αφεντάκης ο «φίλος» του και Γενικός Διευθυντής της ΠΑΣΕΓΕΣ και πλειάδα άλλων ονομάτων που βρίσκονταν στο Συνεταιριστικό στερέωμα της Ελλάδος την εποχή εκείνη.

Όταν επέστρεψα από τη Σουηδία φιλοδόξεσα να αρχίσει μια προσπάθεια για τη δημιουργία τέτοιων Συνεταιρισμών. Σε μια τόσο σύντομη ομιλία δεν μπορώ να καταγράψω με λεπτομέρειες τα όσα συνέβησαν την εποχή εκείνη.

Το καταστατικό του Α' ανοικτού Καταναλωτικού Συνεταιρισμού της Θεσσαλονίκης συντάχθηκε στα γραφεία της ΣΕΚΕ το 1962 με τη βοήθεια του νομικού συμβούλου κ. Δημητρίου Νικήτα. Τότε ήμουν ακόμη υπάλληλος της ΣΕΚΕ.

Το καταστατικό υπογράφηκε από 57 ιδρυτικά μέλη που κατά 50% τουλάχιστον ήταν υπάλληλοι των Συνεταιριστικών Οργανώσεων ΣΕΚΕ, ΚΥΔΕΠ κ.λπ.

Πρώτος Πρόεδρος του Συνεταιρισμού ήταν ο Αλέξανδρος Δεληγιαννίδης Καθηγητής Φροντιστής, στενός συνεργάτης του Αλέξανδρου Μπαλτατζή.

Το καταστατικό του Συνεταιρισμού εγκρίθηκε τη 1^η Νοεμβρίου 1962. Εφέτος γιορτάζουμε τα 35 χρόνια από την ίδρυση του Συνεταιρισμού· θεωρώ απαραίτητο να παραθέσω μερικά στιγμιότυπα από την υποβολή του Καταστατικού στην Επιθεώρηση Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας όπου ανήκαν οι Καταναλωτικοί Συνεταιρισμοί την εποχή εκείνη. Κατά την υποβολή του καταστατικού έγινε η ακόλουθη στιχομυθία με τον τότε Διευθυντή της Επιθεώρησης Εργασίας.

«— Τί είναι αυτά που γράφετε εδώ;

— Είναι το Καταστατικό του Καταναλωτικού Συνεταιρισμού «Ο ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ – KONSUM Θεσσαλονίκης».

— Ποιός Συνεταιρισμός είναι αυτός;

— Των καταναλωτών.

— Ποιών καταναλωτών;

— Όλων των καταναλωτών γενικά, και εσείς μπορείτε να γίνετε μέλος κ. Διευθυντά.

— Ξέρεις πόσους Καταναλωτικούς Συνεταιρισμούς έχουμε στην Ελλάδα; Στο Υπουργείο Εργασίας είναι καταχωρημένοι 2,5 χιλιάδες.

— Αυτός είναι ακόμη ένας κ. Διευθυντά.

Με περιεργάζεται και μου λέει: «Είσαι καλά παιδί μου; Μήπως έχεις ψυχολογικά προβλήματα;».

— Υγιέστατος κ. Διευθυντά, χωρίς ψυχολογικά προβλήματα, ούτε και κληρονομικά.

Ο Διευθυντής αμφιβάλλει.

— κ. Διευθυντά, σας έχουμε υποβάλει ένα Καταστατικό. Είστε υποχρεωμένος κατά νόμο να το εγκρίνετε ή να το απορρίψετε και εμείς θα ενεργήσουμε αναλόγως με την απόφαση που θα πάρετε.

Ύστερα από λίγες ημέρες με ξαναφωνάζει: «Έχετε διατάξεις που δεν προβλέπονται από το Νόμο 602».

— Μα δεν απαγορεύονται κ. Διευθυντά από το Ν.602 και ότι δεν απαγορεύεται από το νόμο επιτρέπεται.

— Εμείς σας στέλνουμε το Καταστατικό και εντελλόμαστε να απαλείψετε τις διατάξεις που δεν εγκρίνουμε».

Αυτά είναι σε λίγες γραμμές από τα ευτράπελα που προηγήθηκαν μέχρι που να εγκριθεί το Καταστατικό του πρώτου Καταναλωτικού Συνεταιρισμού «ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ – KONSUM».

Ο Συνεταιρισμός από την έγκριση του καταστατικού τις 1.11.1962 υπήρχε πλέον σαν νομικό πρόσωπο. Εδώ πρέπει να πούμε ότι υπήρξε ιστορική η συμβολή των πρώτων διοικήσεων, που κάτω από τα σκωπτικά χαμόγελα επώνυμων και ανώνυμων επιτέλεσαν ένα γιγάντιο έργο. Η πίστη και η αφοσίωσή τους και η πίστη των μελών του υπήρξαν αποφασιστικοί παράγοντες στην εδραίωση των Συνεταιρισμού και μάλιστα κάτω από εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες.

Ο σκεπτικισμός των πρώτων ημερών, με το άνοιγμα του πρώτου καταστήματος Super Market στις 4.9.1964 γίνεται ενθουσιασμός. Οι πρώτες δυσκολίες έχουν ξεπεραστεί. Χάρη στην αφοσίωση των μελών του, στους σωστούς χειρισμούς, στην εργατικότητα των Διοικήσεων, ο Συνεταιρισμός πέτυχε, γιατί δεν απομακρύνθηκε από τις αρχές του και δεν χρησιμοποιήθηκε εξωθεσμικά.

Οι Συνεταιρισμοί, όπως σας είναι γνωστό, ανθούν σε δημοκρατικό περιβάλλον, το ενισχύουν και ενισχύονται. Εθίζουν τα μέλη τους στη Δημοκρατική Συνεργασία και Ηθική. Οι αρχές τους έχουν πανανθρώπινη αξία και εφαρμογή.

Ας μου επιτραπεί να τονίσω ότι δεν προσαρμόσαμε τις αρχές τους στα δικά μας δεδομένα, αλλά εμείς προσαρμοστήκαμε σ' αυτές.

Όταν την εποχή εκείνη τονίζαμε στη «διαπασών» την αρχή «ΑΓΟΡΕΣ ΤΟΙΣ ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ» αντιμετωπίζαμε όχι μόνο σκεπτικισμό, αλλά και τη σκωπτική αντίδραση των πολλών.

Και όμως ο Συνεταιρισμός, σαν ελεύθερος και δημοκρατικός θεσμός, παρά τη σχετικότητα του μεγέθους του, κατόρθωσε όλα αυτά τα χρόνια που πέρασαν να προτάσσει έντονα ενεργητική άμυνα ενάντια στην εκμετάλλευση και να ενεργεί ως εξισσοροποιητικός παράγοντας στον ανταγωνισμό.

Θεωρητικά, κατά την οικονομική επιστήμη, ο ανταγωνισμός τείνει να εξισοροπήσει τις τιμές και επομένως δεν θα υπήρχε ανάγκη τέτοιων θεσμών αυτοπροστασίας. Στην πραγματικότητα όμως, καταλήγει πάντα σε μονοπωλιακές καταστάσεις που οπωσδήποτε είναι σε βάρος των καταναλωτών. Εδώ ακριβώς έρχεται ο ρόλος του συνεταιρισμού, να ενεργεί στην πράξη ως εξυγιαντικός παράγοντας του ανταγωνισμού και των δομών του προς όφελος όχι μόνο των μελών του αλλά και των καταναλωτών γενικότερα.

Την εποχή αυτή, (τώρα) είμαστε δυστυχώς μάρτυρες ενός μεγάλου αφελληνισμού του λιανικού εμπορίου και της οικονομίας μας γενικότερα. Στον τόπο μας κυριάρχησαν στον τομέα του λιανικού εμπορίου, γιγάντιες πολυεθνικές επιχειρήσεις.

Ο κίνδυνος που αντιμετωπίζει η Ελληνική Οικονομία είναι μέγας. Στόχος τους είναι αφού με τις ανταγωνιστικές τιμές που δημιουργούν στα ελληνικά προϊό-

να εξοντώσουν ό,τι ελληνικό δίκτυο υπάρχει, στη συνέχεια να κατακλύσουν την Ελληνική αγορά με τα δικά τους προϊόντα. Η Ελληνική βιομηχανία και βιοτεχνία σύντομα δεν θα βρίσκει ελληνικό δίκτυο για τη διάθεση των προϊόντων τους.

Μόνο οι Γεωργικοί και Αστικοί Συνεταιρισμοί με ριζική αναδιοργάνωση και συνεπή προσπάθεια προσαρμογής τους στα σημερινά δεδομένα μπορούν να αποτελέσουν ένα αντίπαλο δέος και να διαδραματίσουν εθνοφελή ρόλο.

Οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει σήμερα ο Συνεταιρισμός είναι πολλοί. Πρώτον ΕΞΩΓΕΝΕΙΣ. Ο πολυεθνικός ανταγωνισμός έχει ως στόχο να εξοντώσει κάθε τι που θα θεωρείται εθνικό. Οι Συνεταιρισμοί είναι στο στόχαστρό του. Έχει τη δυνατότητα να απορφανίζει την Ελληνική κοινωνία και οικονομία από ηγετικά στελέχη που είναι τόσο αναγκαία και για την πρόοδο των συνεταιρισμών. Διαθέτει πακτωλό κεφαλαίων και πανάκριβη τεχνογνωσία και πρακτικές. Θα θέλαμε όμως να σταθούμε περισσότερο στους ΕΣΩΓΕΝΕΙΣ – εσωτερικούς κινδύνους που αντιμετωπίζουν οι συνεταιρισμοί.

Ο Συνεταιρισμός από τη φύση του είναι κοινωνικο-οικονομική οργάνωση. Δεν αποβλέπει στο κέρδος σαν αυτοσκοπό, αλλά σαν μέσον εξυπηρέτησης των μελών του.

Έχει υψηλό κόστος λειτουργίας που κατά ένα μεγάλο μέρος προέρχεται από τη μονιμότητα των υπαλλήλων του. Υπάρχει εδραιωμένη μια τάση να υπερτονίζονται τα δικαιώματα των εργαζομένων και να αγνοούνται οι υποχρεώσεις. Η αίσθηση της μονιμότητας, η εξασφαλιστική νοοτροπία, η μειωμένη απόδοση, ένα είδος δημοσιούπαλληλικής αδιαφορίας, η μεγάλη ηλικία ως μέσος όρος των εργαζομένων που είναι αποτέλεσμα της μονιμότητας είναι σοβαρά μειονεκτήματα για να προσαρμόζεται και να αντιμετωπίζει το σκληρό ανταγωνισμό του διεθνούς κεφαλαίου. Επιπλέον η έλλειψη των αναγκαίων προσόντων των εργαζομένων που μπορεί να πει κανείς ότι ήταν αρκετά για τις συνθήκες του τότε ανταγωνισμού, είναι όμως πολύ λίγα για της σημερινές απαιτήσεις που επιβάλλεται να είναι αυξημένη ποιοτικά και ποσοτικά η απόδοση των εργαζομένων και στους Συνεταιρισμούς.

Πρέπει να συνειδητοποιήσουν οι εργαζόμενοι στο Συνεταιρισμό μας ότι η επιβίωση του δεν πρέπει να είναι έργο μιας αιρετής και άμισθης διοίκησης αλλά πρώτιστα δικό τους έργο. Να συμπεριφέρονται απέναντι στα μέλη και τους πελάτες σαν τους φυσικούς εργοδότες γιατί είναι τα αφεντικά τους. Να έχουν βαθιά γνώση της λειτουργίας και των δομών του συνεταιρισμού.

Πρέπει με διαρκή εκπαίδευση αλλά και με την κατάλληλη επιλογή του αναγκαιούτος προσωπικού τα παραπάνω μειονεκτήματα που αναφέραμε να μετατραπούν σε πλεονεκτήματα και θα πρέπει αυτό να είναι το σπουδαιότερο έργο των διοικήσεων και της ηγεσίας των τεχνοκρατών.

Όλες οι δραστηριότητες του Συνεταιρισμού, διοίκησης, οικονομικών, τεχνικών κ.λπ., να διέπονται από διαφάνεια. Για να επιβιώσει ο Συνεταιρισμός μας στο μέλλον πρέπει να βρίσκεται όσο το δυνατό κοντά στα μέλη του και η επιρροή των μελών προς την διοίκηση να είναι άμεση και αποτελεσματική.

Η διοίκηση του Συνεταιρισμού Θεσσαλονίκης έχει αποφασίσει σειρά μέτρων για να εκσυγχρονίσει το Συνεταιρισμό. Μέσα στο έτος 1998 θα εξοπλιστεί ο Συνεταιρισμός με όλα τα αναγκαία ηλεκτρονικά μέσα. Θα δοθεί σε κάθε μέλος

ηλεκτρονική ταυτότητα και η δυνατότητα να πραγματοποιεί τις αγορές του, έναντι έντοκων προκαταβολών του. Όλα τα καταστήματα του Συνεταιρισμού θα είναι εφοδιασμένα με (Bar Code) γραμμωτό κώδικα συνδεδεμένα με On Line με το κεντρικό λογιστήριο.

Επίσης τα επιστρεφόμενα που έχουν σταθεροποιηθεί στο 3% θα δίδονται κατά τη διάρκεια του χρόνου.

Η Διοίκηση έχει επίσης προγραμματίσει να διαιρέσει την περιφέρεια του Συνεταιρισμού σε τομείς, για να γίνονται Τομεακές Γενικές Συνελεύσεις ταυτόχρονα, από όπου θα εκλέγονται αντιπρόσωποι για τη Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού.

Για το σκοπό αυτό θα πραγματοποιηθούν μέσα στον τρέχοντα χρόνο, αρκετές συγκεντρώσεις για να ενημερωθούν τα μέλη για τις μεταβολές που επέρχονται και που θα αποτελέσουν καταστατικές διατάξεις.

Παραθέτω πίνακα για τις εξελίξεις του Συνεταιρισμού μας από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα.

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ ΚΟΝΣΟΥΜ – COOP ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	1964	1996	1998 (*)
ΜΕΛΗ:	541	19.000	21.300
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΡΙΔΕΣ			
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ ΔΡΧ.	354.000	289.000.000	
ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΜΕΡΙΔΕΣ ΔΡΧ.	—	475.000.000	
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ:	8.700	100.000.000	
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ:	1	17	19
ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΔΡΧ.	6.000.000	10.250.000.000	15.000.000.000
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ:	4	344	370
ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΜΕΝΑ ΔΡΧ.	15.000	100.000.000	
ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΥΠΟΧΡ. ΜΕΡΙΔΕΣ ΔΡΧ.	3.500	18.000.000	
ΑΚΙΝΗΤΑ:	—	60.000.000	
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΔΟΘΗΚΕ ΣΤΑ ΜΕΛΗ '64-'96:		142.000.000 δρχ.	
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΔΟΘΗΚΕ ΣΤΑ ΜΕΛΗ '64-'96:		644.000.000 δρχ.	

Τελειώνοντας κρίνω αναγκαίο να τονίσω ότι όσο πιο κοντά είναι το μέλος στο Συνεταιρισμό του και όσο πιο άμεση είναι η επιρροή του ΜΕΛΟΥΣ προς τα όργανά του —Διοικητικό και Εποπτικό Συμβούλιο— τόσο πιο βέβαιο και ασφαλές είναι το μέλλον του Συνεταιρισμού και να επαναλάβω τα λόγια του Θουκυδίδη. «Μάλλον πεφόβημαι τα οικείας ημών αμαρτίας παρά τας των εναντίων διανοίας»

Αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω θερμά το Δ.Σ. του ΙΣΕΜ, τον Πρόεδρό του καθηγητή κ. Κ. Παπαγεωργίου και ιδιαίτερα τον κ. Α. Κλήμη στον οποίο οφείλω πολλά, για την τιμή που μου έκαναν να παρουσιάσω και να αναπτύξω το έργο του Συνεταιρισμού Θεσσαλονίκης.

(*) Τα στοιχεία του 1998 θα συμπληρωθούν με τη λήξη του έτους αυτού.

Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΛΑΪΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Μιά εφαρμογή στην Ελλάδα συγγενική με το θεσμό των Συνεταιρισμών)

Κ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Καθηγήτῃ Γεωπονικῆ Πανεπιστημίου Αθηνῶν

Αναφερόμενος στην ιδέα της συνεργασίας μεταξύ των χωρῶν της Ευρώπης, την οποία αυτός πρώτος είχε συλλάβει, ο Jean Monnet, ο οραματιστής της Ενωμένης Ευρώπης, ἔλεγε: «Όταν μια ιδέα ανταποκρίνεται στις ανάγκες των καιρῶν, δεν αποτελεί πλέον κτήμα του ανθρώπου που την προέβαλε και είναι ισχυρότερη ἀπὸ εκείνους που τη χρησιμοποιοῦν».

Με τα λόγια αυτά ἤθελε να δείξει ὅτι ὅταν ο σπόρος του καλοῦ σπορέως πέσει «ἐπὶ την γην την αγαθὴν» στην κατάλληλη στιγμή, τότε αποκτᾶ τη δική του δυναμική και ξεπερνᾶ ἀκόμη και τις προσδοκίες του εμπνευστή της ιδέας. Με τα λόγια αυτά ἐπισημαίνει ἐπίσης ὅτι και στην περίπτωση ἀκόμη που η ιδέα αὐτὴ ἀποτελέσει ἀντικείμενο κακῆς χρησιμοποίησης, εφόσον η ιδέα ἐξακολουθεῖ να ανταποκρίνεται στις ἀνάγκες των καιρῶν, θα ἀπορρίψει τις κακές ἐφαρμογές και θα ἐξακολουθήσει να ἔχει ἀπήχηση.

Αυτές οι σκέψεις ἔρχονταν στο νου μου, ὅταν διάβαζα το βιβλίο των Κωνσταντίνου Ἀρχοντάκη και Γιάννη Βαβούρα «Ἡ Σύγχρονη Λαϊκὴ Ἐταιρεία - οἱ ἐπιδόσεις της στην ἀκτοπλοία»(*). Ἐχει πλέον περίτρανα ἀποδειχθεῖ ὅτι η Λαϊκὴ Ἐταιρεία ανταποκρίνεται στις ἀνάγκες των καιρῶν.

Τριανταένα χρόνια συμπληρῶνται σε λίγο ἀπὸ την ἡμέρα που ο ἐσωτερικὸς κόσμος του Κωνσταντίνου Ἀρχοντάκη ἐπαναστάτησε και θέλησε ν' ἀποτινάξει το ζυγὸ της σύγχρονης μορφῆς δουλείας, που εἶναι η οἰκονομικὴ δουλεία. Τα λόγια του βρήκαν προετοιμασμένο, σαν ἀπὸ παλιὰ, τον Γιάννη Τζαμαριουδάκη. Ο Σύνδεσμος Διπλωματούχων Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν Χανίων ἀπέτελεσε τη σύγχρονη «Φιλικὴ Ἐταιρεία», ἐνὼ το λάβαρο της εἰρηνικῆς ἐπανάστασης το ὑψωσε και πάλι ο κλῆρος. Ἐνας εἰρηνοποιὸς Εἰρηναῖος, πρωτοπόρος σε εἰρηνικὲς ἐπαναστάσεις που ἐνώνουν τους ἀνθρώπους και τους καθιστοῦν ἐλεύθερους πολίτες και τιμονιέρηδες της τύχης τους.

(*) Το κείμενο εἶναι γραμμένο λίγο παλαιότερα, ὅταν ο συντάκτης του εἶχε διαβάσει το βιβλίο αὐτό. Για τις μεταβολές που ἔγιναν τον τελευταῖο καιρὸ ἀπὸ την ἀνάγκη ἐκσυγχρονισμοῦ του στόλου των πλοίων, ἀνάγκη που ἀπαιτεῖ συγκέντρωση και διάθεση πολλῶν δεκάδων δισεκατομμυρίων δραχμῶν και για τη βελτίωση των θαλάσσιων συγκοινωνιῶν σε υψηλὸ βαθμὸ και ἀπὸ την ἐρχόμενη ἀρση του καμποτάζ) που η ἐξεύρεσή τους, χωρὶς ἐπιβάρυνση υψηλῶν τόκων ἀπὸ τραπεζικὸ δανεισμό, εἶναι δυνατὴ μόνο στο Χρηματιστήριο, θα ἀσχοληθούμε στο ἐπόμενο τεῦχος ὅπου και σχετικὴ ἐπιστολὴ πρὸς το περιοδικὸ του πρωτοεργάτη Κ. Ἀρχοντάκη.

Οι Κρήτες πρέπει να αισθάνονται υπερήφανοι, όχι μόνο γιατί έθεσαν στη διάθεση της Ελληνικής κοινωνίας έναν καινούργιο τρόπο επιχειρηματικής πρωτοβουλίας αλλά και γιατί απέδειξαν στην πράξη της αξία του. Μέσα σε 30 χρόνια άλλαξε η μορφή της ελληνικής ακτοπλοΐας, με απροσμέτρητες θετικές επιπτώσεις στην οικονομία ολόκληρης της χώρας. Και όλα αυτά χάρη στη δύναμη της ιδέας, στη δύναμη που παράγει η ένωση και στην αξιοποίηση της δύναμης με γνώση και αποφασιστικότητα. Όπως έλεγε ο William King, από τους πρωτόπóρους του συνεταιριστικού θεσμού, «Γνώση και ένωση είναι δύναμη. Η δύναμη που καθοδηγείται από τη γνώση είναι ευτυχία. Ευτυχία είναι ο τελικός σκοπός της δημιουργίας».

Ένα πολύτιμο υβρίδιο

Η Λαϊκή Εταιρεία δεν είναι ούτε αμιγής συνεταιρισμός ούτε αμιγής ανώνυμη εταιρεία. Είναι ένα υβρίδιο μεταξύ συνεταιρισμού και ανώνυμης εταιρείας. Όπως συμβαίνει με ορισμένα υβρίδια στη γενετική, η σύζευξη του συνεταιρισμού με την ανώνυμη εταιρεία, παρήγαγε ένα τέκνο με χαρακτηριστικά που υπερέχουν σε σύγκριση με εκείνα των γονέων.

Ο συνεταιρισμός αποτελεί μια από τις πλέον ευγενείς μορφές οικονομικής δραστηριότητας. Όπως έλεγε ο καθηγητής Κάσσελμαν, αποτελεί «οικονομικό σύστημα με κοινωνικό περιεχόμενο». Έχει επίκεντρο του ενδιαφέροντός του τον άνθρωπο και επιδιώκει να αποδώσει σε αυτόν τα πλεονεκτήματα που προέρχονται από τη συνεργασία του με τους άλλους. Οφέλη προκύπτουν από τη συνεργασία του μέλους με τον συνεταιρισμό και είναι ανάλογα με το μέγεθος της συνεργασίας. Στον συνεταιρισμό, το κεφάλαιο κατέχει δευτερεύουσα θέση. Είναι αναγκαίο αλλά δεν αποτελεί το κριτήριο για τη διανομή των ωφελημάτων από την κοινή δράση. Όποιο μέλος δεν συνεργάζεται με τον συνεταιρισμό του δεν μπορεί να προσδοκά σημαντικά οφέλη.

Εισάγοντας μια καινοτομία στην οικονομική ζωή, ο συνεταιρισμός παρέχει σε όλα τα μέλη του την ίδια δύναμη επηρεασμού των συλλογικών αποφάσεων. Δεν κάνει διάκριση σε οικονομικά ισχυρούς και οικονομικά αδύνατους, αφού αποτελεί φορέα συνεργασίας ανθρώπων και όχι κεφαλαίων. Έχει προφανώς ο συνεταιρισμός έμφυτη την κοινωνική διάσταση. Αυτή που οδήγησε πολλούς σε παρανόηση και στην εντύπωση ότι ο συνεταιρισμός είναι μια παραλλαγή κοινωνιολογικού ιδρύματος. Οι επιπτώσεις αυτής της παρανόησης, στους αγροτικούς συνεταιρισμούς, είναι γνωστές.

Η ανώνυμη εταιρεία, από την άλλη πλευρά, έχει ως επίκεντρο το κεφάλαιο. Η δύναμη κάθε μετόχου καθώς και οι απολαβές του είναι ανάλογες με το ύψος του κεφαλαίου με το οποίο μετέχει στην εταιρεία. Η χρησιμοποίηση των υπηρεσιών της εταιρείας δεν αποτελεί προϋπόθεση για τη συμμετοχή στα παραγόμενα οφέλη. Δηλωμένος στόχος και κριτήριο επιτυχίας της ανώνυμης εταιρείας είναι η κερδοφορία, ώστε να δοθεί η μεγαλύτερη δυνατή αμοιβή στο κεφάλαιο. Όταν η κερδοφορία περιορίζεται, αναζητούνται νέες χρήσεις του κεφαλαίου.

Σε αντιδιαστολή με τις δύο αυτές αμιγείς μορφές δράσης, δηλαδή του συνεταιρισμού και της ανώνυμης εταιρείας, η Λαϊκή Εταιρεία έρχεται να αξιοποιήσει τα θετικά στοιχεία καθεμιάς και να περιορίσει τις αδυναμίες της.

Ενδιαφέρεται για την ευρεία λαϊκή στήριξη, από την οποία όμως να απουσιάζει η δυνατότητα διαμόρφωσης μιας *de facto* ηγετικής ομάδας από ολίγους μετόχους, οι οποίοι να διαθέτουν την πλειοψηφία των μετοχών. Γι' αυτό θέτει ανώτατο όριο στον αριθμό των μετοχών που μπορεί κάθε μέτοχος να αποκτήσει. Το στοιχείο αυτό τη φέρνει πιο κοντά στο συνεταιρισμό, αφού η δύναμη του μετόχου έχει ανώτατο όριο.

Αναγνωρίζει η Λαϊκή Εταιρεία την αναγκαιότητα συγκέντρωσης μεγάλου ύψους κεφαλαίου και γι' αυτό αμείβει το κεφάλαιο. Γι' αυτό επιλέγει τη νομική κορφή της ανώνυμης εταιρείας και όχι του συνεταιρισμού.

Επιδιώκει, η Λαϊκή Εταιρεία, την εξυπηρέτηση με διαφάνεια ολόκληρης της κοινωνίας και γι' αυτό επιθυμεί τη συμμετοχή στη διοίκησή της της πολιτικής και θρησκευτικής ηγεσίας. Δείχνει έτσι το κοινωνικό της πρόσωπο, που την αποστασιοποιεί από τη συμβατική ανώνυμη εταιρεία. Ως προς το κοινωνικό στοιχείο, κινείται προς την κατεύθυνση του συνεταιρισμού αλλά διαφοροποιείται και από αυτόν, αφού στη διοίκηση της Λαϊκής Εταιρείας μπορούν να μετέχουν και αριστίνδην οριζόμενα πρόσωπα.

Έχει ανάγκη, η Λαϊκή Εταιρεία, από επιχειρηματική ευελιξία και οικονομική αποτελεσματικότητα και αυτό τη φέρνει πιο κοντά στην ανώνυμη εταιρεία παρά στο συνεταιρισμό, με βάση τουλάχιστον τα ισχύοντα στην Ελλάδα.

Είναι εντυπωσιακό και αξίζει να αναφερθεί εδώ, ότι η Λαϊκή Εταιρεία προηγήθηκε κατά 7 χρόνια της αναθεώρησης της Γερμανικής νομοθεσίας για τους συνεταιρισμούς, σε ότι αφορά την ανάγκη ενδυνάμωσης του επιχειρηματικού στοιχείου στη διοίκηση των συνεταιρισμών. Πολύ ορθά διέγινωσε ο Κωνσταντίνος Αρχοντάκης, πολύπειρος μέχρι τότε συνεταιριστής, το αδύνατο σημείο του μάντζεμντ των συνεταιρισμών. Η μεγάλη συνεταιριστική επιχείρηση δεν μπορεί να διοικείται με τον ίδιο τρόπο που διοικείται ένας πρωτοβάθμιος συνεταιρισμός. Η Γερμανική νομοθεσία για τους συνεταιρισμούς (του 1889), μόλις το 1973 τροποποιήθηκε για να δώσει τη δυνατότητα στους συνεταιρισμούς να αναθέτουν σημαντικό ρόλο σε επαγγελματίες μάντζερς. Έτσι, στο θέμα αυτό, η δημοκρατικότητα των συνεταιρισμών της Γερμανίας υποχώρησε μπροστά στην ανάγκη για επιβίωση στον ανταγωνιστικό στίβο, όπου επικρατούν οι επιχειρηματικά ισχυρότεροι.

Αξίζει ακόμη να αναφερθεί ότι και στον κανόνα της μιας ψήφου κατά μέλος οι συνεταιρισμοί χρειάστηκε στην πράξη να αντιμετωπίσουν την πραγματικότητα. Έτσι, ενώ και στην πρόσφατη (του 1995) διατύπωση των συνεταιριστικών αρχών από το Παγκόσμιο Συνεταιριστικό Συνέδριο επαναλαμβάνεται αυτός ο κανόνας, στις περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες τα καταστατικά των συνεταιρισμών δίνουν τη δυνατότητα πολλαπλής ψήφου, μέσα σε ορισμένα όρια.

Παίρνοντας υπόψη αυτά τα δεδομένα, επιβεβαιώνει κανείς την πρωτοπορική και συνάμα ευρηματική και ρεαλιστική τοποθέτηση των κανόνων λειτουργίας των Λαϊκών Εταιρειών. Η σύνθεση των κανόνων έγινε με αριστοτεχνικό τρόπο, ώστε να προσιδιάζει προς τις συγκεκριμένες ανάγκες του προβλήματος που χρειαζόταν να αντιμετωπιστεί. Το κόστούμι ράφτηκε για να ταιριάζει ακριβώς στο σώμα του πελάτη. Δεν προσφέρθηκε το έτοιμο κόστούμι του συνεταιρισμού ή της ανώνυμης εταιρείας. Χρησιμοποιήθηκε η νομική μορφή της ανώνυμης εταιρείας στην οποία, όπως στη σύγχρονη βιοτεχνολογία, προστέθηκαν

πολύτιμα γονίδια από τους συνεταιρισμούς για να της προσδώσουν μια ευγενική και ανθρώπινη μορφή.

Αν είχε προταθεί η ίδρυση μιας συμβατικής ανώνυμης εταιρείας, το εγχείρημα θα είχε ενδεχομένως και πάλι στεφθεί από οικονομική επιτυχία, με τα δεδομένα εκείνης της περιόδου. Θα είχε μάλιστα η συμβατική ανώνυμη εταιρεία τη δυνατότητα, όταν θα εξασφάλιζε τις αναγκαίες προϋποθέσεις, να αντλήσει κεφάλαια και από το χρηματιστήριο. Όμως, η πιο πιθανή κατάληξη της θα ήταν να ελέγχεται από έναν μικρό αριθμό μετόχων ή και από έναν μέτοχο, οπότε σταδιακά θα κατέληγε στο προϋπάρχον καθεστώς. Ένας μικρός αριθμός μετόχων, που δεν θα ήταν και κατ' ανάγκην Κρήτες, θα μπορούσαν να αποκτήσουν την πλειοψηφία των μετοχών.

Προβληματισμοί

Το βιβλίο των Αρχοντάκη και Βαβούρα δεν πληροφορεί απλώς για το παρελθόν και το παρόν των Λαϊκών Εταιρειών ή για τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες τους, στοιχεία που καθαυτά είναι πολύτιμα και διδακτικά. Καλλιεργεί παράλληλα τον προβληματισμό γύρω από το θεσμό των Λαϊκών Εταιρειών και τις προοπτικές του. Θα ήθελα να μοιραστώ μαζί σας ορισμένες από τις σκέψεις που γεννά η μελέτη αυτού του πολύ χρήσιμου βιβλίου.

Διερωτώμαι: Μήπως θα έπρεπε να γίνει μια προσπάθεια να αποτιμηθεί το σύνολο των επιπτώσεων για την Κρήτη και για την Ελλάδα ολόκληρη που είχε η ίδρυση και ανάπτυξη των Λαϊκών Εταιρειών; Από την εμπειρία μου από τους συνεταιρισμούς, έχω διαπιστώσει ότι παραβλέπονται σχεδόν στο σύνολό τους τα έμμεσα οφέλη. Μήπως όμως τα έμμεσα, τα αφανή οφέλη, μπορεί να είναι μεγαλύτερα από τα άμεσα; Και μήπως η λεκτική μόνο αναφορά στα έμμεσα οφέλη δεν αρκεί;

Από τη βελτίωση της συνέπειας και της συχνότητας των δρομολογίων καθώς και της ποιότητας των σκαφών αλλά και από τη διεύρυνση του ανταγωνισμού δεν ωφεληθήκαν μόνο όσοι σχετίζονται με τις μεταφορές ή όσοι ταξιδεύουν. Ακόμη και τα επαγγέλματα που δεν φαίνεται εκ πρώτης όψεως να συνδέονται με τις μεταφορές, το εμπόριο και τη γεωργία ή τον τουρισμό, σίγουρα επωφελούνται από την πυκνή και ασφαλή σύνδεση μιας δυναμικής και προικισμένης περιοχής, όπως η Κρήτη, με την υπόλοιπη χώρα.

Εφόσον η διάχυση των ωφελημάτων σε όλους είναι βέβαιη, διερωτώμαι στη συνέχεια: Μήπως τα συνήθη κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση του βαθμού επιτυχίας των επιχειρήσεων, δηλαδή οι διάφοροι δείκτες που έχουν ως βάση τους την κερδοφορία, μήπως αυτά τα κριτήρια δεν είναι επαρκή για την περίπτωση των Λαϊκών Εταιρειών;

Δεν είμαι οπαδός της αντίληψης που καλλιεργήθηκε στους συνεταιρισμούς, ότι αν σημειώνουν ζημιές στον ισολογισμό τους αυτό σημαίνει ότι έχουν επιτύχει στον κοινωνικό τους ρόλο. Όπως προανέφερα, ούτε οι συνεταιρισμοί ούτε περισσότερο οι Λαϊκές Εταιρείες αποτελούν φορείς κοινωνικής πρόνοιας. Είναι επιχειρήσεις, που οφείλουν όχι απλώς να δέχονται αλλά να επιζητούν τον ανταγωνισμό, ώστε να επωφελούνται τα μέλη τους και το κοινωνικό σύνολο και ακόμη για να μην εκτρέφουν στο εσωτερικό τους αναποτελεσματικούς μηχανισμούς. Όταν οι συνεταιρισμοί ή οι Λαϊκές Εταιρείες είναι λειτουργικά

αναποτελεσματικοί, δίνουν περιθώρια για απόκτηση υπερκερδών στους ανταγωνιστές εκείνους που είναι πιο καλά οργανωμένοι, οπότε ουσιαστικά τους δίνουν τα όπλα για να εξουδετερώσουν αυτές τις συλλογικές επιχειρήσεις.

Στην περίπτωση μιας Λαϊκής Εταιρείας με χιλιάδες μετόχους, μεταξύ των οποίων και οι συλλογικοί φορείς της περιοχής, και μόνη η παρουσία της με την οποία εξασφαλίζεται ο ανταγωνισμός, έχει ήδη συντελέσει στη δημιουργία έμμεσων ωφελημάτων για το σύνολο του πληθυσμού της περιοχής. Έχει παραγάγει έμμεσα οφέλη, διότι οι ανταγωνιστές εξαναγκάζονται να προσφέρουν την ίδια ποιότητα υπηρεσιών, με παρόμοιο κόστος, το οποίο κόστος είναι συμπίεσμένο, λόγω του ανταγωνισμού. Άρα, και μόνη η συνύπαρξη επιχειρηματικών φορέων της κοινωνικής οικονομίας με συμβατικές επιχειρήσεις, προσφέρει σημαντικά οφέλη στο κοινωνικό σύνολο.

Στην περίπτωση αυτή, και με την προϋπόθεση ότι η Λαϊκή Εταιρεία λειτουργεί εξ ίσου αποτελεσματικά με τους ανταγωνιστές της, το κριτήριο του δείκτη κερδοφορίας δεν είναι επαρκές για την αξιολόγησή της. Το γεγονός ότι τα ίδια πρόσωπα, ή περίπου τα ίδια, είναι μέτοχοι και ταυτόχρονα αποδέκτες των έμμεσων ωφελημάτων, οδηγεί σε μια διαφορετική θεώρηση της έννοιας της κερδοφορίας, αφού κατά κανόνα η κερδοφορία αναφέρεται μόνο στα άμεσα οφέλη. Για τους κατοίκους-μετόχους, ορθό είναι να λαμβάνεται υπ' όψη το άθροισμα των άμεσων και των έμμεσων ωφελειών.

Αναφερόμενος, όμως, στα οφέλη, θα ήθελα να προχωρήσω και σε μια επισήμανση, προερχόμενη πάλι από την ενασχόλησή μου με τους συνεταιρισμούς. Η επιτυχία της συλλογικής δράσης σε κάποιον τομέα, τείνει, με την πάροδο του χρόνου, να εκλαμβάνεται ως δεδομένη και να νομίζεται ότι δεν υπάρχει πλέον ανάγκη υποστήριξης. Προκαλείται ένας εφησυχασμός. Αλλά ο εφησυχασμός αποτελεί τον μεγαλύτερο εχθρό της επιτυχίας. Αδρανοποιεί τους συντελεστές της επιτυχίας και τελικά υπονομεύει την ίδια την επιτυχία. Έχει παρατηρηθεί στους συνεταιρισμούς, ότι συχνά λησμονείται ότι η επιτυχία δεν αποτελεί μια σταθερά, που όταν κατακτηθεί διατηρείται. Η επιτυχία συντηρείται μόνο με την ασταμάτητη και συνειδητή συμβολή όλων των συντελεστών της.

Επειδή και η Λαϊκή Εταιρεία έχει ανάγκη συνεχούς στήριξης και επειδή ο κάθε άνθρωπος έχει την τάση να συνηθίζει το παρόν, η υπενθύμιση των συνθηκών που επικρατούσαν πριν, σε σύγκριση με τις συνθήκες που επικρατούν τώρα, είναι πάντοτε αναγκαία.

Άλλωστε, ας μη λησμονούμε, ότι τη σκυτάλη σήμερα την έχει μια άλλη γενεά από εκείνη που βίωσε την ανείπωτη τραγωδία της Φαλκονέρας. Ακόμη, κάποιος μπορεί και να μην έχουν ακούσει για τη Φαλκονέρα, οπότε θα βλέπουν τις Λαϊκές Εταιρείες με το ψυχρό βλέμμα μιας οποιασδήποτε επιχειρηματικής πρωτοβουλίας, όπως τόσες άλλες. Αν δεν ενημερώσουμε τη σημερινή γενιά για τις συνθήκες που επικρατούσαν πριν, είναι σαν να την καταδικάζουμε να ξαναζήσει τη σκληρότητα του παρελθόντος, αφού η ιστορία εκδικείται αυτούς που δεν διδάσκονται από αυτή.

Τα βιβλία των Κ. Αρχοντάκη - Ι. Βαβούρα και Γ. Τζαμαριουδάκη, (*) τα οποία

(*) Βλ. το κείμενο του για το ιστορικό της ίδρυσης της ANEK

πιστεύω θα διαβάσουν τουλάχιστον οι περισσότεροι Κρητικοί, αλλά είναι πολύτιμα και για όλους τους Έλληνες, περιγράφουν με χαρακτηριστική μετριοφροσύνη την αφετηρία και το μέγεθος του επιτεύγματος του Κρητικού λαού και τονώνουν στον καθένα το ενδιαφέρον να αγκαλιάσει, σαν προσωπική του υπόθεση, αυτή την προσπάθεια.

Τα επιτεύγματα στην ακτοπλοΐα και γενικότερα

Από το βιβλίο των Αρχοντάκη και Βαβούρα, προκύπτουν ανάγλυφα τα επιτεύγματα των Λαϊκών Εταιρειών στην ακτοπλοΐα. Ο νέος θεσμός προκάλεσε μian αληθινή επανάσταση, με ευρύ λαϊκό έρεισμα. Μian επανάσταση της οποίας οι θετικές επιπτώσεις διαχύθηκαν όχι μόνο στο σύνολο της οικονομίας της Κρήτης αλλά και της Ελλάδος.

Δεν θα αναφερθώ στα στοιχεία που με πληρότητα και αυστηρή τεκμηρίωση παρουσιάζονται στο βιβλίο. Θα σταματήσω σε δύο μόνο σημεία, τα οποία κατά τη γνώμη μου, αξίζει να προβληθούν ιδιαίτερα.

Το πρώτο αναφέρεται στη συμβολή των Λαϊκών Εταιρειών στην επίτευξη αυτοδύναμης και αυτοτροφοδοτούμενης τοπικής ανάπτυξης με ευρεία κοινωνική συμμετοχή. Ο θεσμός των Λαϊκών Εταιρειών έδειξε ότι υπάρχουν μεγάλες δυνάμεις σε τοπικό επίπεδο, που, όταν οργανωθούν και πιστέψουν σε κάποιο στόχο και εμπιστευθούν κάποια πρόσωπα, μπορούν να αποτελέσουν την ατμομηχανή της ανάπτυξης. Η βιώσιμη ανάπτυξη δεν είναι αποτέλεσμα εξωγενών παραγόντων και εισαγομένων κεφαλαίων. Το ισχυρότερο έρεισμά της είναι η κοινή ισχυρή θέληση, η συνειδητή συμβολή και η αξιόπιστη ηγεσία.

Το δεύτερο σημείο που θα ήθελα να τονίσω και το οποίο συνδέεται με το πρώτο, αναφέρεται στην αυτονομία της αναπτυξιακής διαδικασίας από το Κράτος. Η ισχυρή κεντρική κρατική εξουσία έχει μεταφέρει στους πολίτες την αίσθηση ότι ανάπτυξη δεν μπορεί να υπάρξει παρά όταν εκπορεύεται από το Κράτος, το οποίο πρέπει να κληθεί να σχεδιάσει και να εφαρμόσει αναπτυξιακά προγράμματα. Οι Λαϊκές Εταιρείες έδειξαν, και αποτελούν ένα εξαιρετικό παράδειγμα γι' αυτό, ότι ο ίδιος ο τοπικός πληθυσμός μπορεί να πάρει στα χέρια του την πρωτοβουλία της ανάπτυξης και να καταστήσει το ρόλο του Κράτους συμπληρωματικό. Η δύναμη των συνειδητοποιημένων πολιτών είναι πολύ μεγαλύτερη και από ό,τι οι ίδιοι φαντάζονται.

Ιστορική σημασία

Χωρίς αμφιβολία, όμως, η μεγαλύτερη συμβολή των Λαϊκών Εταιρειών έγκειται στην καθιέρωση ενός νέου θεσμού, του οποίου η επιτυχία έχει αποδειχθεί στην πράξη και ο οποίος μπορεί να μεταλαμπαδευτεί σε άλλες περιοχές και σε άλλους τομείς οικονομικής δραστηριότητας.

Το γεγονός αυτό, ότι δηλαδή η Λαϊκή Εταιρεία δεν περιορίστηκε σε ένα μεμονωμένο παράδειγμα, το οποίο θα μπορούσε να εκληφθεί ως δημιουργία μιας συγκυρίας παραγόντων αλλά αποτέλεσε υπόδειγμα τρόπου δράσης με πολύ αξιολογικά αποτελέσματα, οδηγεί στην καθιέρωση της Λαϊκής Εταιρείας ως ενός νέου και επιτυχημένου θεσμού, με συγκεκριμένους κανόνες, υπαγόμενο στο χώρο της Κοινωνικής Οικονομίας, δηλαδή στο χώρο των επιχειρήσεων εκείνων που δεν υπάγονται ούτε στο δημόσιο ούτε στον συμβατικό ιδιωτικό τομέα. Οι φορείς της Κοινωνικής Οικονομίας, πολυπληθέστερος εκπρόσωπος

των οποίων είναι οι συνεταιρισμοί, αποτελούν και για την Ευρωπαϊκή Ένωση μια ξεχωριστή και ευδιάκριτη ομάδα, για την οποία έχει συγκροτηθεί και ειδική Συμβουλευτική Επιτροπή.

Ήδη ο θεσμός της Λαϊκής Εταιρείας διδάσκεται, παράλληλα με τον συνεταιριστικό θεσμό στο μάθημα της Κοινωνικής Οικονομίας του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου, που πρώτο εισήγαγε το μάθημα αυτό στο πρόγραμμα σπουδών του. Για το μάθημα αυτό το βιβλίο των Αρχοντάκη και Βαβούρα, όπως και το ιστορικό της ίδρυσης της ANEK του Γ. Τζαμαριουδάκη θα αποτελέσουν πολύτιμα διδακτικά βοηθήματα. Σύντομα, ανάλογες εκτεταμένες αναφορές στο θεσμό των Λαϊκών Εταιρειών θα περιληφθούν και στη διδακτέα ύλη του μαθήματος Συνεταιριστική Οικονομία που διδάσκεται στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο, όπου οι Λαϊκές Εταιρείες εξετάζονται ως παράπλευρη μορφή συνεργατισμού.

Το Ινστιτούτο Συνεταιριστικών Ερευνών και Μελετών είχε ήδη προ διετίας οργανώσει ημερίδα για τις Λαϊκές Εταιρείες και την αντιπαραβολή τους με τους συνεταιρισμούς, με προσκεκλημένο εισηγητή τον εμπνευστή των Λαϊκών Εταιρειών κ. Κ. Αρχοντάκη.

Εκτός από αυτά, ο Πρόεδρος του Διεθνούς Κέντρου Έρευνας και Πληροφόρησης για την Κοινωνική Οικονομία (CIRIEC) και Πρόεδρος της προσωρινής Συμβουλευτικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Καθηγητής κ. B. Thiry επέδειξε έντονο ενδιαφέρον για το θεσμό αυτόν και προσφέρθηκε να δημοσιεύσει στο περιοδικό του Διεθνούς Κέντρου μια εργασία, με την οποία να παρουσιαστούν τα χαρακτηριστικά και τα επιτεύγματα του νέου θεσμού.

Αυτά τα παραδείγματα που αντλούνται μόνο από την προσωπική μου εμπειρία και τα οποία προφανώς αποτελούν μικρό μέρος του ενδιαφέροντος που έχει εκδηλωθεί για τον θεσμό των Λαϊκών Εταιρειών, δείχνουν ότι ο θεσμός αυτός, έχοντας αποδείξει τη χρησιμότητα την αποτελεσματικότητα και τη βιωσιμότητά του, αποκτά ευρύτερη ιστορική σημασία.

Οι Κρήτες, που εμπνεύσθηκαν, σχεδίασαν, στήριξαν και οδήγησαν στην επιτυχία αυτόν το θεσμό, μπορούν δικαιολογημένα να αισθάνονται υπερήφανοι. Βέβαια, όταν ζει κανείς από κοντά και επί πολύ χρόνο κάτι το αξιοθαύμαστο, συνηθίζει στην ιδέα και δεν διακρίνει το μεγαλούργημά του. Γι' αυτό ως ένας εξωτερικός παρατηρητής, διατυπώνω την έκφραση τιμής και θαυμασμού για την επανάσταση που στην Κρήτη πραγματοποιήθηκε και στηρίζετε. Θεσμό που επεκτάθηκε με επιτυχία και σε πολλές άλλες περιφέρειες (!).

(¹) Χαρακτηριστικό είναι το σημείωμα για την πετυχημένη επέκταση του θεσμού στη Λέσβο (και αλλού), στο περ. «Θέματα Συνεταιρισμών» έτος 1978 σ. 3544, 3545

BE YOU, BE COOPER!

NEO ULTRA 25

TAR: 1,0 mgr, NICOTINE: 0,1 mgr

SYNEDIA S.A.

Το Υπουργείο Υγείας προειδοποιεί:

ΤΟ ΚΑΠΝΙΣΜΑ ΒΛΑΠΤΕΙ ΣΟΒΑΡΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 2169 ΤΟΥ 1993

ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

ΟΠΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΜΕ ΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ 2181/1994 ΚΑΙ 2538/1997(*)

(Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Άρθρο 27

Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας

Η Γενική Συνέλευση με την αυξημένη απαρτία των δύο τρίτων (2/3) των μελών των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Κοινοπραξιών τους και την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, εκδίδει Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας τους, το περιεχόμενο του οποίου καθορίζεται από το Καταστατικό και τον Κανονισμό Υπηρεσιακής Κατάστασης Προσωπικού.

Αν δεν υπάρχει απαρτία, η συνέλευση συνέρχεται εκ νέου χωρίς πρόσκληση στον ίδιο τόπο, ημέρα και ώρα της επόμενης εβδομάδας και με τα ίδια ειδικά θέματα της ημερήσιας διάταξης.

Στην περίπτωση αυτήν υπάρχει απαρτία αν παρίσταται το ένα τρίτο (1/3) των μελών.

Άρθρο 28

Υποχρεωτικά βιβλία των Αγροτικών Συνεταιρισμών, Κοινοπραξιών Εταιρειών του

Οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί υποχρεούνται να τηρούν τα παρακάτω βιβλία, θεωρημένα από το Ειρηνοδικείο της έδρας τους.

- α) Βιβλίο μητρώου των μελών.
- β) Βιβλίο μητρώου μελών κλαδικών οργανώσεων παραγωγής, εφόσον υπάρχουν.
- γ) Βιβλίο πρακτικών Γενικών Συνελεύσεων.
- δ) Βιβλίο πρακτικών Τοπικών και Ειδικών Συνελεύσεων εφόσον λειτουργούν.
- ε) Βιβλία πρακτικών συνεδριάσεων Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου.
- στ) Βιβλίο περιουσίας της αγροτικής συνεταιριστικής οργάνωσης.
- ζ) Κάθε άλλο βιβλίο που προβλέπεται από το Καταστατικό, τον Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων και από τις κείμενες περί ομάδων παραγωγών διατάξεις, εφόσον η οργάνωση έχει αναγνωρισθεί ως ομάδα παραγωγών.
- η) Η τήρηση Βιβλίων Απογραφής και Ισολογισμού είναι υποχρεωτική και για τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις που ο Κ.Φ.Σ., δεν τις υποχρεώνει προς τούτο.

Άρθρο 29

Οικονομική χρήση - Προγραμματισμός

1. Η οικονομική χρήση της Συνεταιριστικής Οργάνωσης λήγει την 31^η Δεκεμβρίου κάθε έτους.

Η πρώτη μετά τη σύσταση της Συνεταιριστικής Οργάνωσης οικονομική χρήση λήγει την 31^η Δεκεμβρίου του επόμενου από τη σύσταση έτους.

2. Κατά τη λήξη της χρήσης γίνεται απογραφή και συντάσσεται ο Ισολογισμός και ο Λογαριασμός Αποτελέσματα Χρήσης, τους οποίους το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να θέσει στη διάθεση του Εποπτικού Συμβουλίου ένα μήνα πριν από την τακτική Γενική Συνέλευση.

3. Με τη λήξη της χρήσης, το Διοικητικό Συμβούλιο συντάσσει Έκθεση Πεπραγμένων για τη δραστηριότητα της Οργάνωσης κατά την υπόψη χρήση και Πρόγραμμα Δράσης και Ανάπτυξης της Συνεταιριστικής Οργάνωσης για την επόμενη χρήση.

(*) Ανεπίσημη Κωδικοποίηση από τον κ. Αντ. Χατζηβασιλείου σε έκδοση της Συνεταιριστικής Ασφαλιστικής (βλ. σ. 109 τεύχους 50)

Το Πρόγραμμα Δράσης και Ανάπτυξης συνοδεύεται απαραίτητα από προϋπολογισμό δαπανών και από αιτιολογική έκθεση.

4. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Συνεταιριστικής Οργάνωσης υποβάλλει τα στοιχεία των παραγρ. 2 και 3 στην πρώτη Γενική Συνέλευση μετά το τέλος της χρήσης, για έγκριση. Κάθε πρόταση για έγκριση ή μη του Ισολογισμού και του Λογαριασμού Αποτελέσματα Χρήσης, πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένη.

5. Η μη έγκριση από τη Γενική Συνέλευση του Ισολογισμού στην περίπτωση που στηρίζεται σε στοιχεία που προκύπτουν από τις υποβληθείσες στη Γενική Συνέλευση εκθέσεις του Σώματος Ειδικών Ελεγκτών και του Ορκωτού Ελεγκτή, όπου προβλέπεται ο υπ' αυτού έλεγχος, ισοδυναμεί με υποβολή και υπερψήφηση πρότασης μομφής κατά του Διοικητικού Συμβουλίου, επιφέρει την παραίτησή του και την προκήρυξη και διενέργεια εκλογών για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου εντός τριμήνου από την ημέρα της Γενικής Συνέλευσης. Για το διάστημα που μεσολαβεί, η Γενική Συνέλευση προτείνει προσωρινό Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο διορίζεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Σε κάθε άλλη περίπτωση η πρόταση μομφής συζητείται σε έκτακτη Γενική Συνέλευση η οποία συγκαλείται μέσα σε ένα (1) μήνα προκειμένου να αποφασίσει για την αποδοχή της ή μη.

6. Ο Ισολογισμός και ο Λογαριασμός Αποτελέσματα Χρήσης, μετά την έγκρισή τους από τη Γενική Συνέλευση, υποβάλλονται από το Διοικητικό Συμβούλιο, στο Ειρηνοδικείο και στην Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών της οποίας είναι μέλος και φυλάσσονται σε ειδικό φάκελο.

Ο Ισολογισμός της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών υποβάλλεται κατά τα παραπάνω στην ΠΑΣΕΓΕΣ και φυλάσσεται σε ειδικό φάκελο που τηρείται σ' αυτήν.

7. Οι Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών, οι Κοινοπραξίες των Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών, οι Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις και η ΠΑΣΕΓΕΣ υποχρεούνται να συντάξουν τον Ισολογισμό τους εντός των υπό του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων καθοριζόμενων προθεσμιών και να δημοσιεύσουν τον Ισολογισμό μέσα σε ένα (1) μήνα από την σύνταξή του.

Η δημοσίευση γίνεται σε μια εφημερίδα που εκδίδεται στο νομό που εδρεύουν (κατά προτίμηση ημερήσια).

8. Σε περίπτωση που, από τις κείμενες διατάξεις, προβλέπεται η χορήγηση ή η χρήση από τους Υπουργούς Γεωργίας ή Οικονομικών στοιχείων ισολογισμών συνεταιριστικών οργανώσεων ή άλλης μορφής επιχειρήσεων ή οργανισμών, ημερομηνίας διαφορετικής εκείνης της κανονικής ημερομηνίας κλεισίματος ισολογισμού, τα στοιχεία αυτά μπορεί με απόφαση του οικείου Υπουργού να ληφθούν από τον τελευταίο ισολογισμό τέλους χρήσεως.

Άρθρο 30

Διάθεση καθαρού πλεονάσματος διαχείρισης – Αποθεματικά

1. Το καθαρό πλεόνασμα της οικονομικής χρήσης προκύπτει, αφού αφαιρεθούν από τα ακαθάριστα έσοδα, τα κάθε φύσης έξοδα της Συνεταιριστικής Οργάνωσης, οι κάθε φύσης αποσβέσεις και καλυφθούν τυχόν ζημιές προηγούμενων χρήσεων.

2. Ποσοστόν τουλάχιστον δέκα τοις εκατό (10%) από το καθαρό πλεόνασμα της διαχειριστικής χρήσης περιέρχεται σε λογαριασμό τακτικού αποθεματικού, μέχρις ότου το συνολικό ποσό φθάσει στο ύψος της συνολικής αξίας των συνεταιρικών μερίδων. Το Καταστατικό μπορεί να προβλέπει μεγαλύτερο ύψος. Στο τακτικό αποθεματικό περιέρχονται:

α) Τα ποσά των προστίμων που προβλέπονται από τα καταστατικά και τα ποσά που προέρχονται από ποινικές ρήτρες.

β) Τα έσοδα που περιέρχονται στη Συνεταιριστική Οργάνωση από χαριστική αιτία ή από επιχορηγήσεις αναπτυξιακών νόμων, εκτός αν υπάρχει ειδικός όρος.

γ) Κάθε άλλο έσοδο, για το οποίο δεν ορίζεται από το Καταστατικό ο ειδικός προορισμός του.

Το τακτικό αποθεματικό χρησιμοποιείται για την αντικατάσταση και συντήρηση του πάγιου κεφαλαίου και για επενδύσεις.

3. Μετά την αφαίρεση του ποσοστού για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού, η Γενική συνέλευση μπορεί να αποφασίζει, με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 18 παρ. 3 και 19 παρ. 1 αντίστοιχα, την κράτηση ποσοστού από το καθαρό πλεόνασμα της οικονομικής χρήσης, για τη δημιουργία έκτακτου και ειδικού αποθεματικού.

4. Το έκτακτο αποθεματικό χρησιμοποιείται για την κάλυψη ζημιών της Συνεταιριστικής Οργάνωσης γενικά και των ζημιών στην παραγωγή στα περιουσιακά στοιχεία της Συνεταιριστικής Οργάνωσης και των μελών της.

Οι ζημιές στα περιουσιακά στοιχεία των συνεταιριών καλύπτονται μόνο, όταν η χρήση τους έχει

παραχωρηθεί στο Συνεταιρισμό.

5. Το απομένον υπόλοιπο του καθαρού πλεονάσματος της οικονομικής χρήσης διανέμεται στα μέλη ως εξής:

α) Μέχρι το ένα δεύτερο (1/2) διανέμεται ανάλογα με τον αριθμό των μερίδων, το δε υπόλοιπο ανάλογα με το ύψος των συναλλαγών κάθε μέλους με το Συνεταιρισμό.

β) Ειδικά για τις Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών το καθαρό πλεόνασμα της διαχειριστικής χρήσης μετά την κράτηση για τη δημιουργία αποθεματικών, σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 3 και 4 του παρόντος άρθρου, διανέμεται στους Συνεταιρισμούς μέλη, ανάλογα με τη συμμετοχή τους στο οικονομικό αποτέλεσμα της Ένωσης.

6. Η Γενική Συνέλευση μπορεί να αποφασίσει με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 18 παρ. 3 και 19 παρ. 1 αντίστοιχα, να μη διανεμηθεί μέρος ή και όλο το απομένον υπόλοιπο του καθαρού πλεονάσματος της οικονομικής χρήσης στα μέλη του Συνεταιρισμού, αλλά να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών.

Δικαίωμα στο καθαρό πλεόνασμα έχουν και τα μέλη που αποχώρησαν στο τέλος της οικονομικής χρήσης και καταβάλλεται σ' αυτούς μαζί με τη συνεταιρική τους μερίδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΩΝ

Άρθρο 31

Κλαδικές Οργανώσεις Παραγωγής Αγροτικού Συνεταιρισμού (Κ.Ο.Π.Α.Σ.) -

Ομάδες Κοινής Εκμετάλλευσης (Ο.Κ.Ε.)

1. Το Καταστατικό του Αγροτικού Συνεταιρισμού μπορεί να προβλέπει τη συγκρότηση και λειτουργία από τα μέλη του, Κλαδικών Οργανώσεων Παραγωγής Αγροτικού Συνεταιρισμού (Κ.Ο.Π.Α.Σ.) που αντιστοιχούν στους κλάδους παραγωγής και στα βασικά προϊόντα ή δραστηριότητες του Συνεταιρισμού.

Για τη συγκρότηση της Κ.Ο.Π.Α.Σ. απαιτείται η ύπαρξη τουλάχιστον δέκα (10) μελών, τα οποία ασχολούνται με το σχετικό προϊόν. Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας και γνώμη της οικείας Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών και ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση της οικείας Διεύθυνσης Γεωργίας, μπορεί να συσταθεί και δεύτερη Κ.Ο.Π.Α.Σ. για το ίδιο βασικό προϊόν, όταν ειδικές συνθήκες το απαιτούν.

2. Η Κ.Ο.Π.Α.Σ., αποτελεί ένωση φυσικών προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα.

Η διοίκηση και εκπροσώπηση της Κ.Ο.Π.Α.Σ. τα ειδικότερα δικαιώματα και υποχρεώσεις των μελών της, το ύψος της μερίδας τους, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη συγκρότηση και λειτουργία της, ρυθμίζονται από ειδικό κανονισμό λειτουργίας της Κ.Ο.Π.Α.Σ., ο οποίος καταρτίζεται από τα μέλη της στα πλαίσια του Καταστατικού του Αγροτικού Συνεταιρισμού.

Συμπληρωματικά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα που αφορούν τις εταιρείες και οι διατάξεις του Καταστατικού του Αγροτικού Συνεταιρισμού στον οποίο ανήκει η Κ.Ο.Π.Α.Σ.

3. Σε κάθε Κ.Ο.Π.Α.Σ., έχουν δικαίωμα συμμετοχής όλα τα μέλη του συνεταιρισμού, τα οποία ασχολούνται με την παραγωγή του σχετικού προϊόντος.

4. Οι δραστηριότητες, τις οποίες κάθε Κ.Ο.Π.Α.Σ. αναπτύσσει, καθορίζονται από την Ειδική Συνέλευση των μελών της και το Καταστατικό του Αγροτικού Συνεταιρισμού.

5. Οι Ειδικές συνελεύσεις αφορούν αποκλειστικά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ενδιαφερομένων συνεταιριών, ως προς τον κλάδο ή δραστηριότητα του Συνεταιρισμού. Για τα θέματα αυτά των Κ.Ο.Π.Α.Σ., απαιτείται απόφαση της Ειδικής Συνέλευσης.

6. Στα πλαίσια του Αγροτικού Συνεταιρισμού και μεταξύ των μελών του ή και μελών δύο ή περισσότερων γειτονικών Συνεταιρισμών, μπορεί να συσταθεί Ομάδα Κοινής Εκμετάλλευσης (Ο.Κ.Ε.), με σκοπό την κοινή καλλιέργεια, την κοινή εκτροφή ζώων, καθώς και την εκτέλεση των απαραίτητων έργων υποδομής. Η Ο.Κ.Ε., αποτελεί ένωση φυσικών προσώπων, χωρίς νομική προσωπικότητα.

7. Θέματα σχετικά με τη Διοίκηση και λειτουργία της Ο.Κ.Ε., ρυθμίζονται από τη συστατική της πράξη και τον ιδιαίτερο Κανονισμό Εκμετάλλευσης που καταρτίζεται υποχρεωτικώς μεταξύ των μελών της. Συμπληρωματικά εφαρμόζονται οι διατάξεις του τρίτου εδαφίου της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'
ΠΤΩΧΕΥΣΗ - ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ - ΔΙΑΛΥΣΗ

Άρθρο 32

Πτώχευση - Διαδικασία

1. Η Αγροτική Συνεταιριστική Οργάνωση κηρύσσεται σε πτώχευση αν παύσει τις πληρωμές των χρεών της.
2. Η πτώχευση κηρύσσεται από το Πολυμελές Πρωτοδικείο της έδρας της Συνεταιριστικής Οργάνωσης μετά από αίτηση:

α) Οποιοδήποτε πιστωτή που έχει έννομο συμφέρον.

β) Του Διοικητικού Συμβουλίου της Οργάνωσης ή των εκκαθαριστών.

3. Η υπό εκκαθάριση Συνεταιριστική Οργάνωση κηρύσσεται σε πτώχευση, μόνον αν δεν έχει συντελεστεί η διανομή.

4. Αν υποβληθεί δήλωση - αίτηση πτώχευσης της Συνεταιριστικής Οργάνωσης από το Διοικητικό Συμβούλιο ή αν έχει κατατεθεί αίτηση για κήρυξη της σε πτώχευση από οποιονδήποτε τρίτο, το Διοικητικό Συμβούλιο ή οι εκκαθαριστές συγκαλούν εντός δέκα (10) ημερών τη Γενική Συνέλευση με θέμα την επιβολή έκτακτης εισφοράς, για την πρόληψη της πτώχευσης.

Στη Γενική Συνέλευση υποβάλλεται Ισολογισμός και Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για την περιουσιακή κατάσταση της Συνεταιριστικής Οργάνωσης και την προτεινόμενη έκτακτη εισφορά.

Η Γενική Συνέλευση με απόφασή της που λαμβάνεται με τη συνήθη απαρτία και πλειοψηφία επιβάλλει στα μέλη έκτακτη εισφορά, ανάλογα με τον αριθμό των μεριδίων του και μέσα στα όρια της από το καταστατικό προβλεπόμενης ευθύνης. Η εισφορά αυτή βαρύνει και τα μέλη που αποχώρησαν για οποιονδήποτε λόγο και τρόπο μέσα στο τελευταίο, πριν από την υποβολή της αίτησης για την κήρυξη της πτώχευσης έτος.

Η εισφορά καταβάλλεται μέσα σε διάστημα τριάκοντα (30) ημερών από τη λήψη της απόφασης στη Γενική Συνέλευση.

Στην περίπτωση που η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, το Διοικητικό Συμβούλιο ή οι εκκαθαριστές υποχρεούνται να υποβάλλουν πίνακα, για την έκτακτη εισφορά στο Ειρηνοδικείο που κηρύσσεται εκτελεστός από αυτό.

5. Μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεση της δήλωσης της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου ή από την κοινοποίηση στη Συνεταιριστική Οργάνωση της αίτησης για την κήρυξη της σε πτώχευση, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υποχρεωμένο να δηλώσει στο Πρωτοδικείο αν συνεχίζει ή όχι τις πληρωμές ή αν η διαφορά μεταξύ παθητικού και ενεργητικού μειώθηκε κάτω από το όριο της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.

6. Το Πολυμελές Πρωτοδικείο, εφόσον εξακολουθούν να υπάρχουν οι λόγοι της παρ. 1 του άρθρου αυτού και μετά την πάροδο της κατά την προηγούμενη παράγραφο προθεσμίας, κηρύσσει τη Συνεταιριστική Οργάνωση σε πτώχευση.

7. Από την κήρυξη της σε πτώχευση η συνεταιριστική Οργάνωση διαλύεται. Η πτώχευση της Οργάνωσης δεν συνεπάγεται την πτώχευση των μελών.

8. Το Πολυμελές Πρωτοδικείο διορίζει προσωρινό σύνδικο, ως και τριμελή επιτροπή, που τα δύο μέλη της εκλέγονται από τα μέλη των πιστωτών και το τρίτο από τα μέλη της πτωχευσάσης Αγροτικής Συνεταιριστικής Οργάνωσης. Αν οι πιστωτές είναι λιγότεροι από τέσσερις, ορίζεται διμερής επιτροπή η οποία προέρχεται ανά ένα μέλος από τους πιστωτές και τη Συνεταιριστική Οργάνωση.

9. Με αίτηση του Διοικητικού Συμβουλίου της Συνεταιριστικής Οργάνωσης ή του συνδίκου ή της επιτροπής των πιστωτών ή του εκπαισώπου της, ο εισηγητής πτώχευσης, πριν από τη λήψη οποιουδήποτε άλλου μέτρου, συγκαλεί τους πιστωτές για συμβιβασμό και προεδρεύει της συνέλευσης των πιστωτών.

10. Ο συμβιβασμός εφόσον επιτευχθεί, επικυρώνεται από το Πολυμελές Πρωτοδικείο. Από την επικύρωση αυτή η Συνεταιριστική Οργάνωση αναβιώνει και συνεχίζει τις εργασίες της.

Μετά την κατάρτιση του συμβιβασμού οι πιστωτές δεν μπορούν να στραφούν κατά των μελών.

Η απόφαση με την οποία επικυρώνεται ο συμβιβασμός κοινοποιείται με φροντίδα της Οργάνωσης στον Ειρηνοδίκη και στην εποπτεύουσα αρχή.

11. Κατά τα λοιπά έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις περί πτωχεύσεως του εμπορικού νόμου.

12. Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι αρμοδιότητες της επιτροπής των πιστωτών και κάθε άλλη λεπτομέρεια.

Άρθρο 33*

Συγχώνευση – Διαδικασία

1. Δύο ή περισσότερες Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις του αυτού βαθμού μπορεί να συγχωνευθούν σε μία. Η συγχώνευση πραγματοποιείται είτε με την ίδρυση μιας νέας Συνεταιριστικής Οργάνωσης, στην οποία ενσωματώνονται οι συγχωνευόμενες, είτε με την ενσωμάτωση μίας ή περισσότερων Συνεταιριστικών Οργανώσεων σε άλλη, η οποία λειτουργεί. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συγχώνευση Κεντρικών Συνεταιριστικών Ενώσεων και Κοινοπραξιών Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων με άλλες Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις. Η συγχώνευση πραγματοποιείται είτε με την ίδρυση μίας νέας Συνεταιριστικής Οργάνωσης, στην οποία ενσωματώνονται οι συγχωνευόμενες είτε με την ενσωμάτωση μίας ή περισσότερων Οργανώσεων σε άλλη, η οποία λειτουργεί.

Όπου σε ένα νομό υπάρχουν περισσότερες της μιας Οργανώσεις και επιθυμούν να συγχωνευτούν, προϋπόθεση της συγχώνευσης είναι να έχουν κριθεί όλες οι υπό συγχώνευση Οργανώσεις βιώσιμες οικονομικά. Σε περίπτωση που Οργάνωση κριθεί μη βιώσιμη οι Α.Σ.Ο. - μέλη της και για πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς τα φυσικά πρόσωπα - μέλη τους, μπορούν άμεσα να αποχωρήσουν και να εγγραφούν στη δύναμη της βιώσιμης Οργάνωσης. Η βιωσιμότητα κρίνεται από την Επιτροπή της παρ. 2 του παρόντος.

2. Για τη συγχώνευση απαιτείται απόφαση των Γενικών Συνελεύσεων των υπό συγχώνευση Συνεταιριστικών Οργανώσεων. Οι αποφάσεις αυτές δημοσιεύονται περιληπτικά σε μία εφημερίδα του νομού της έδρας των υπό συγχώνευση Συνεταιριστικών Οργανώσεων, μετά την οποία διενεργείται υποχρεωτικά απογραφή και αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων Οργανώσεων. Η αποτίμηση γίνεται στην τρέχουσα αξία των εκτιμώμενων στοιχείων από Επιτροπή η οποία αποτελείται από:

α) έναν εκπρόσωπο της ΠΑΣΕΓΕΣ, β) έναν εκπρόσωπο καθεμιάς από τις συγχωνευόμενες Α.Σ.Ο., και γ) έναν ελεγκτή από το Σώμα Ειδικών Ελεγκτών.

Η τυχόν υπεραξία που προκύπτει από την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων απαλλάσσεται παντός φόρου και τέλους και εγγράφεται σε λογαριασμό του τακτικού αποθεματικού της νέας οργάνωσης. Στην περίπτωση της κατά την προηγούμενη παράγραφο κατ' εξαίρεση συγχώνευσης Κεντρικών Συνεταιριστικών Ενώσεων και Κοινοπραξιών Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, οι Α.Σ.Ο. - Μέλη που δεν επιθυμούν τη συγχώνευση μπορεί, με απόφαση της Γενικής τους Συνέλευσης, να αποχωρήσουν με ποσοστιαία αποζημίωση επί της καθαρής θέσης της Κεντρικής Ένωσης ή Κοινοπραξίας που προκύπτει από την αποτίμηση. Η καταβολή της αποζημίωσης γίνεται με ετήσιες δόσεις δεκαετούς διάρκειας, ατόκως.

3. Τα Διοικητικά Συμβούλια των υπό συγχώνευση Συνεταιριστικών Οργανώσεων συγκαλούν με πρόσκλησή τους σε κοινή Γενική Συνέλευση τα μέλη αυτών. Η Συνέλευση αυτή εκλέγει προσωρινό Διοικητικό και Ελεγκτικό Συμβούλιο της νέας Οργάνωσης και ψηφίζει το καταστατικό της Οργάνωσης που προκύπτει από τη συγχώνευση. Το καταστατικό πρέπει να προβλέπει συνεταιριστική μερίδα τουλάχιστον ίση προς τη μεγαλύτερη από τις προβλεπόμενες στα καταστατικά των συγχωνευόμενων Οργανώσεων, καθώς και ευθύνη τουλάχιστον ίση προς το μεγαλύτερο όριο της ευθύνης που προβλέπεται στα ίδια καταστατικά.

4. Το νέο καταστατικό εγκρίνεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 6 του παρόντος νόμου. Η συγχώνευση συντελείται από την καταχώρηση στο ειδικό μητρώο του εγκεκκριμένου καταστατικού με μνεία του αριθμού της εγκριτικής απόφασης του ειρηνοδικείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 του παρόντος. Από την ημερομηνία αυτή όλα τα περιουσιακά στοιχεία αποτελούν περιουσία της νέας Συνεταιριστικής Οργάνωσης.

5. Μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την καταχώρηση της εγκριτικής απόφασης στο ειδικό μητρώο του ειρηνοδικείου, το προσωρινό Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλεί τα μέλη της νέας Συνεταιριστικής Οργάνωσης σε Γενική Συνέλευση για την εκλογή των Συμβουλίων της Συνεταιριστικής Οργάνωσης.

6. Η συγχώνευση συνεπάγεται, από την ημέρα που συντελείται, την καθολική διαδοχή της νέας Συνεταιριστικής Οργάνωσης σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των Οργανώσεων που συγχωνεύθηκαν.

7. Τα μέλη των Οργανώσεων που συγχωνεύθηκαν θεωρούνται υποχρεωτικά μέλη της νέας Οργάνωσης με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ορίζει το νέο καταστατικό, επιφυλασσομένης της

(*) (Όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 2538/97)

διάταξης της παραγράφου 5 του άρθρου 11 του παρόντος νόμου.

8. Οι συνεταιρικές μερίδες των Οργανώσεων που συγχωνεύθηκαν θεωρούνται κεφάλαιο της νέας Οργάνωσης. Αν οι συνεταιρικές αυτές μερίδες ήταν άνισες σε αξία, η κοινή Γενική Συνέλευση καθορίζει τον τρόπο καταβολής της διαφοράς από τα μέλη που είχαν μερίδες κατώτερης αξίας.

9. Η συγχώνευση των Οργανώσεων δεν επιφέρει διακοπή των δικών στις οποίες είναι διάδικοι. Εκκρεμείς δίκες των Οργανώσεων που συγχωνεύθηκαν συνεχίζονται από τη νέα Οργάνωση.

10. Το Διοικητικό Συμβούλιο της νέας Συνεταιριστικής Οργάνωσης, μέσα σε προθεσμία (6) έξι μηνών από την ανάληψη των καθηκόντων του, εκπονεί και ψηφίζει εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας και κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης προσωπικού απ' όπου θα προκύπτει ο απαιτούμενος αριθμός υπαλλήλων της νέας Οργάνωσης. Αν ο απαιτούμενος αριθμός των υπαλλήλων είναι μικρότερος από τον αριθμό των υπαλλήλων που υπηρετούν κατά τη συγχώνευση στις συγχωνευόμενες Συνεταιριστικές Οργανώσεις, τριμελής επιτροπή, ύστερα από σχετικό ερώτημα του Διοικητικού Συμβουλίου, καθορίζει, εντός μηνός από την υποβολή του ερωτήματος, τους υπαλλήλους που διατηρούνται στη νέα Συνεταιριστική Οργάνωση. Η επιτροπή αποτελείται από έναν εκπρόσωπο της ΠΑΣΕΓΕΣ ως Πρόεδρο, έναν εκπρόσωπο του Διοικητικού Συμβουλίου και έναν εκπρόσωπο της ΟΣΕΓΟ. Οι αποφάσεις της επιτροπής λαμβάνονται κατά πλειοψηφία. Οι πλεονάζοντες υπάλληλοι απολύονται.

Στους απολυόμενους καταβάλλεται από τη νέα Οργάνωση η νόμιμη αποζημίωση. Η ανωτέρω απόλυση δεν εμποδίζεται από την τυχόν ιδιότητα των απολυομένων υπαλλήλων ως μονίμων.

Στην περίπτωση που οι απολυόμενοι είναι άνεργοι, είχαν συνεχή υπηρεσία δύο (2) τουλάχιστον ετών και είναι υποψήφιοι για διορισμό ή πρόσληψη προσωπικού σε θέσεις των άρθρων 18, 19, 20 και 21 του ν. 2190/1994 (ΦΕΚ 28Α):

α) αν κατέχουν διδακτορικό δίπλωμα ή μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών και ο βαθμός του βασικού τίτλου σπουδών συμπίπτει με το βαθμό λοιπών υποψηφίων που έχουν τα ίδια ως άνω αυξημένα προσόντα, προτάσσονται των υποψηφίων αυτών και κατατάσσονται στον πίνακα προτεραιότητας στη σειρά μετά από τους κατά την παράγραφο 6 του άρθρου 1 του ν. 2247/1994 (ΦΕΚ 182Α) ανέργους που έχουν απολυθεί από Ν.Π.Ι.Δ.

β) προτάσσονται για διορισμό ή πρόσληψη των υποψηφίων με τους οποίους έχουν τις ίδιες προϋποθέσεις, όπως αυτές προσδιορίζονται στις παραγράφους 7, 8, 9, 10 του άρθρου 18, στην παρ. 2 του άρθρου 19 και στα δύο τελευταία εδάφια της παρ. 3 και στην παρ. 11 του άρθρου 21 του ν. 2190/1994, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 2247/1994.

11. Για την ενίσχυση των συγχωνεύσεων των Α.Σ.Ο., θεσπίζονται φορολογικά και οικονομικά κίνητρα ως ακολούθως:

α) Προκειμένου περί συγχωνεύσεων Συνεταιριστικών Εταιριών η αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων διενεργείται από την Επιτροπή του ν. 2190/1990, όπως ισχύει, κατόπιν αιτήσεως των Εταιριών. Η υπεραξία που προκύπτει από την αναπροσαρμογή κεφαλαιοποιείται με ισόποση αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου μετά την έκπτωση των τυχόν υφιστάμενων ζημιών. Οι κατά την κεφαλαιοποίηση της υπεραξίας εκδιδόμενες μετοχές, καθώς και η αύξηση της αξίας των παλαιών μετοχών απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος ή οποιονδήποτε άλλο φόρο, τέλος ή εισφορά υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων. Αναφορικά με το φόρο αναπροσαρμογής εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 1676/1986 (ΦΕΚ 204 Α').

β) Στην έννοια της παραγωγικής επένδυσης του άρθρου 1 του ν. 1892/1990, όπως τροποποιημένος ισχύει, περιλαμβάνονται οι δαπάνες για εξειδικευμένες υπηρεσίες για την αναδιοργάνωση των Α.Σ.Ο. και Συνεταιριστικών Εταιριών (Σ.Ε.) που προκύπτουν από συγχώνευση, όπως μελέτες στρατηγικού προσανατολισμού και αναδιοργάνωσης, μελέτες και εξοπλισμός για μηχανοργάνωση, δαπάνες υποδομής και μελέτες για τον αποτελεσματικό εμπορικό επαναπροσανατολισμό της νέας Οργάνωσης, ανεξαρτήτως ύψους δαπάνης.

γ) Οι τυχόν ζημιές μίας ή περισσότερων των συγχωνευόμενων Α.Σ.Ο. και Σ.Ε., μεταφέρονται στη νέα Α.Σ.Ο. και Εταιρεία και κεφαλαιοποιούνται σε άτοκο δάνειο δεκαπενταετούς διάρκειας με τριετή περίοδο χάριτος.

δ) Επενδύσεις Α.Σ.Ο. και Σ.Ε. που προκύπτουν από συγχώνευση, εφόσον αιτούνται εντός μιας πενταετίας από την ισχύ του παρόντος άρθρου, απολαμβάνουν των κινήτρων που παρέχονται βάσει των ισχυουσών διατάξεων του ν. 1892/1990 για την περιοχή Δ., ενώ η υποχρεωτική ίδια συμμετοχή τους θα πρέπει να είναι τουλάχιστον δεκαπέντε τοις εκατό (15%) επί του ύψους της επένδυσης. Για επενδύσεις των συγχωνευόμενων Α.Σ.Ο. και Σ.Ε., περιοχής Δ και Θράκης ισχύουν τα κίνητρα που

παρέχονται στην περιοχή Θράκης, με ελάχιστο όριο ίδιας συμμετοχής σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) επί του ύψους της επένδυσης.

ε) Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις που συγχωνεύονται με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου απαλλάσσονται της υποχρέωσης καταβολής παντός φόρου, τέλους, χαρτοσήμου, φόρου υπέρ τρίτων.

Άρθρο 34

Διάλυση – Εκκαθάριση

1. Οι Αγροτικές – Συνεταιριστικές Οργανώσεις διαλύονται:

α) Αν έληξε ο χρόνος διάρκειάς τους που ορίζει το Καταστατικό και δεν αποφασίστηκε η παράταση τους από τη Γενική Συνέλευση.

β) Αν αποφασίσει η Γενική Συνέλευση με την πλειοψηφία του άρθρου 19 παράγρ. 1.

γ) Αν κηρυχθούν σε πτώχευση.

2. Αίτηση για διάλυση της Α.Σ.Ο., μπορεί να υποβληθεί στο αρμόδιο Πρωτοδικείο από το Διοικητικό Συμβούλιο, το Εποπτικό Συμβούλιο, το 1/20 των μελών της και από την Εποπτεύουσα Αρχή αν:

α) Η λειτουργία της έχει αποβεί παράνομη.

β) Αδρανεύει για δύο διαχειριστικές περιόδους ή, αν από τη μείωση της δραστηριότητάς της για μεγάλο χρονικό διάστημα, συνάγεται εγκατέλειψη του σκοπού της.

γ) Ο αριθμός των μελών της έχει μειωθεί κάτω από το ελάχιστο όριο που προβλέπεται από τον παρόντα νόμο.

Η αίτηση υποβάλλεται στο Πρωτοδικείο της έδρας της Α.Σ.Ο., που δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και η απόφασή του δεν υπόκειται σε ένδικο μέσο.

3. Η διάλυση της Α.Σ.Ο. επέρχεται:

α) Από τη λήξη του χρόνου διάρκειάς της.

β) Από την ημερομηνία που η Γενική Συνέλευση αποφάσισε τη διάλυσή της, ή σε περίπτωση ακύρωσής της, σύμφωνα με το άρθρο 20, από την ημερομηνία που δημοσιεύθηκε η απόφαση του Πρωτοδικείου.

γ) Από τη δημοσίευση της απόφασης του Πρωτοδικείου για τη διάλυσή της.

δ) Από την τελεσιδικία της απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου για πτώχευση.

4. Η διάλυση της Α.Σ.Ο., γνωστοποιείται από τον Προϊστάμενο του Εποπτικού Συμβουλίου στην Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών του νομού που έχει την έδρα της, στην Πανελλήνια Συνομοσπονδία, στην Εποπτεύουσα Αρχή της Α.Σ.Ο. και στο Υπουργείο Γεωργίας.

5. Τη διάλυση της Α.Σ.Ο., ακολουθεί η εκκαθάριση. Αν η Α.Σ.Ο., κηρυχθεί σε πτώχευση, εφαρμόζεται το άρθρο 32 του παρόντος νόμου.

6. Η εκκαθάριση διενεργείται από το Εποπτικό Συμβούλιο. Η Γενική Συνέλευση της Α.Σ.Ο., ή το Πρωτοδικείο ανάλογα με το λόγο διάλυσης μπορεί με την απόφασή τους να ορίσουν άλλους εκκαθαριστές.

Σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή αδράνειας των εκκαθαριστών, μετά από αίτηση του Εποπτικού Συμβουλίου ή δανειστή της Α.Σ.Ο., το Πρωτοδικείο της έδρας της Α.Σ.Ο., διορίζει άλλους εκκαθαριστές κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.

7. Η Α.Σ.Ο., λογίζεται ότι υφίσταται μέχρι πέρατος της εκκαθάρισης και για τις ανάγκες αυτής.

Το Εποπτικό Συμβούλιο παραμένει το ίδιο, έστω και αν στο μεταξύ λήξει η θητεία του.

8. Οι εκκαθαριστές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

9. Με την έναρξη της εκκαθάρισης συντάσσεται Ισολογισμός, ο οποίος γνωστοποιείται στο αρμόδιο Πρωτοδικείο. Αν η εκκαθάριση παρατείνεται, ο Ισολογισμός συντάσσεται στο τέλος κάθε έτους.

Ο τελικός Ισολογισμός καταρτίζεται στο τέλος της εκκαθάρισης.

10. Οι εκκαθαριστές φροντίζουν για τη διεκπεραίωση των εκκρεμών υποθέσεων και τη ρύθμιση των εκκρεμών λογαριασμών της Α.Σ.Ο. Γνωστοποιούν τη διάλυση με δημοσίευση σε μία ημερήσια ή περιοδική εφημερίδα του νομού της έδρας της Α.Σ.Ο., και καλούν τους πιστωτές να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους.

11. Απαιτήσεις πιστωτών κατά της Α.Σ.Ο., παραγράφονται πέντε έτη μετά τη διάλυσή της.

12. Από το προϊόν της εκκαθάρισης εξοφλούνται κατά πρώτο λόγο τα ληξιπρόθεσμα χρέη της Α.Σ.Ο. προς τρίτους με πρόταξη των χρεών προς τους εργαζομένους. Τα ποσά των επίδικων και μη ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων κατατίθενται στην Α.Τ.Ε. Αν το ποσό που απομένει δεν επαρκεί για την απόδοση των συνεταιρικών μεριδίων, τούτο διανέμεται μεταξύ των μελών, ανάλογα με τον αριθμό των μεριδίων κάθε μέλους.

13. Το υπόλοιπο του ενεργητικού, που απομένει μετά την κάλυψη των απαιτήσεων των τρίτων και την απόδοση των συνεταιρικών μερίδων διανέμεται στα μέλη, εκτός αν άλλως ορίζει το Καταστατικό.

14. Οι λογαριασμοί της εκκαθάρισης και ο τελικός Ισολογισμός εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση. Αν η σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης είναι αδύνατη, οι λογαριασμοί κατατίθενται από τους εκκαθαριστές στο Πρωτοδικείο. Η εκκαθάριση τελειώνει την ημέρα της εγκριτικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης ή της κατάθεσης του τελικού Ισολογισμού στο Πρωτοδικείο.

15. Τα βιβλία και τα αρχεία της Α.Σ.Ο. που διαλύθηκε παραδίδονται στην Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών, φυλάσσονται για δέκα (10) έτη και είναι προσιτά στους ενδιαφερόμενους, με εξαίρεση τα βιβλία και τα στοιχεία τα οποία τηρούνται με βάση τον Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων και φυλάσσονται για δέκα έως δεκαπέντε και έντεκα έτη, αντίστοιχα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΕΝΩΣΕΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ – ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ – ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ – ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ – ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Άρθρο 35*

Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών

1. Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών (Ε.Α.Σ.) είναι ίδιο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου που συνιστάται από Πρωτοβάθμιους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς με αντικείμενο και σκοπό την ενίσχυση, διεύρυνση και συντονισμό των δραστηριοτήτων των Πρωτοβάθμιων Συνεταιρισμών που είναι μέλη της. Η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών μπορεί να αναλαμβάνει και η ίδια δραστηριότητες από αυτές που προβλέπονται για τα μέλη της από τον παρόντα νόμο, είτε για λογαριασμό της, είτε για λογαριασμό των μελών της.

2. Η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών για την εκπλήρωση του σκοπού της, μπορεί να συνεργάζεται με τις Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις, τις Κοινοπραξίες και την ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ., καθώς και με αντίστοιχες Συνεταιριστικές Οργανώσεις της Κοινότητας.

3. Για τη σύσταση ένωσης αγροτικών συνεταιρισμών απαιτείται να συνταχθεί και υπογραφεί καταστατικό από τους εκπροσώπους των συνεταιρισμών που επιθυμούν τη σύσταση της ένωσης. Η εξουσιοδότηση για τη σύσταση της ένωσης και η υπογραφή του καταστατικού στηρίζεται σε απόφαση της γενικής συνέλευσης κάθε συνεταιρισμού που θα συμμετέχει στην ένωση. Σε κάθε νομό συνιστάται μόνο μία ένωση αγροτικών συνεταιρισμών. Κατ' εξαίρεση μετά από πρόταση της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ., και απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, συνεταιρισμοί ειδικού σκοπού μπορεί να συνιστούν ένωση αγροτικών συνεταιρισμών ειδικού σκοπού. Η περιφέρεια της ένωσης αυτής μπορεί να είναι ευρύτερη των ορίων ενός νομού. Οι ήδη λειτουργούσες ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών των οποίων οι περιφέρειες βρίσκονται μέσα στον ίδιο νομό συνεχίζουν τη λειτουργία τους. Η ένωση έχει έδρα ένα δήμο ή κοινότητα του νομού που ορίζεται από το καταστατικό της. Η περιφέρειά της ένωσης εκτείνεται στο σύνολο των περιφερειών των συνεταιρισμών που είναι μέλη της.

4. Το Καταστατικό της Ένωσης μπορεί να προβλέπει τη λειτουργία αντίστοιχων Ειδικών ή και Τοπικών Συνελεύσεων των αντιπροσώπων των Συνεταιρισμών της περιοχής σε περίπτωση που υπάρχει παράρτημα της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών. Ως προς τις Ειδικές Συνελεύσεις ισχύουν ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 21.

5. Κάθε Αγροτικός Συνεταιρισμός συμμετέχει στα κεφάλαια της Ένωσης με ποσό που ορίζει το Καταστατικό της. Η μεταβολή του ποσού επέρχεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Ένωσης.

6. Το Καταστατικό της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών εγκρίνεται από το αρμόδιο Μονομελές Πρωτοδικείο. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 6 και 7 του παρόντος νόμου.

7. Η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών υποχρεούται να τηρεί ειδικούς φακέλους για τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς της δύναμής της, όπου φυλάσσονται το Καταστατικό και όλα τα σχετικά με το Συνεταιρισμό Έγγραφα.

8. Αγροτικός Συνεταιρισμός δεν μπορεί να είναι μέλος και άλλης Ένωσης του αυτού σκοπού στην ίδια περιφέρεια.

(*) (Όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 2181/94)

9. Οι συνεταιριστικές οργανώσεις μπορούν να πρακτορεύουν στην περιφέρειά τους ασφαλιστικές εταιρείες των οποίων η πλειονότητα των μετοχών ανήκει σε αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις ή και στην Α.Τ.Ε.

Άρθρο 36*

Γενική Συνέλευση Ε.Α.Σ. – Διοικητικό Συμβούλιο

1. Η Γενική Συνέλευση της Ε.Α.Σ., απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των Αγροτικών Συνεταιρισμών που μετέχουν σ' αυτήν.

Οι αντιπρόσωποι των Συνεταιρισμών, που δεν έχουν καταβάλει το ποσό με το οποίο συμμετέχει ο Συνεταιρισμός στα κεφάλαια της Ένωσης, όπως ορίζει το καταστατικό της, δεν έχουν δικαίωμα ψήφου και δεν υπολογίζονται στην απαρτία της Γενικής Συνέλευσης.

Οι αντιπρόσωποι των Συνεταιρισμών αυτών δεν εκλέγονται μέλη των Συμβουλίων της Ένωσης, ούτε αντιπρόσωποί τους σε Συνεταιριστικές Οργανώσεις ή στην ΠΑΣΕΓΕΣ.

2. Κάθε αγροτικός συνεταιρισμός αντιπροσωπεύεται στην ένωση ανάλογα με τον αριθμό των μελών του. Για κάθε πενήντα (50) μέλη αγροτικού συνεταιρισμού εκλέγεται ένας αντιπρόσωπος. Αν, με την αναλογία αυτή, περισσότερα από είκοσι πέντε (25) μέλη δεν αντιπροσωπεύονται στην ένωση, εκλέγεται ένας ακόμη αντιπρόσωπος. Στους αγροτικούς συνεταιρισμούς ειδικού σκοπού εκλέγεται ένας αντιπρόσωπος στην ένωση για μέχρι πενήντα (50) μέλη. Αγρότης που έχει γραφτεί μέλος σε περισσότερους από έναν αγροτικούς συνεταιρισμούς, μέλη της ίδιας ένωσης αγροτικών συνεταιρισμών, συμμετέχει σ' ένα μόνο πρωτοβάθμιο αγροτικό συνεταιρισμό για την εκλογή αντιπροσώπων στην ένωση. Την απόφασή του για συμμετοχή στις αρχαιρεσίες του πρωτοβάθμιου αγροτικού συνεταιρισμού της επιλογής του δηλώνει εγγράφως προς όλους τους πρωτοβάθμιους αγροτικούς συνεταιρισμούς στους οποίους έχει γραφτεί.

3. Κάθε αντιπρόσωπος έχει μία (1) ψήφο.

4. Οι αναπληρωματικοί αντιπρόσωποι έχουν το δικαίωμα να ψηφίζουν στη Γενική Συνέλευση της Ένωσης για λογαριασμό των τακτικών, πλην όμως δεν έχουν το δικαίωμα να εκλέγονται στα Συμβούλια αυτής, οι αντιπρόσωποί της στις Τριτοβάθμιες Συνεταιριστικές Οργανώσεις και την ΠΑΣΕΓΕΣ.

5. Ο αντιπρόσωπος του Συνεταιρισμού, ο οποίος ανακαλείται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσής του, ασκεί τα καθήκοντά του μέχρι τη λήξη της θητείας του, αν έχει εκλεγεί μέλος Διοικητικού ή Εποπτικού Συμβουλίου Αγροτικής Συνεταιριστικής Οργάνωσης ανώτερου βαθμού ή της ΠΑΣΕΓΕΣ.

6. Ο αντιπρόσωπος παύει αυτοδίκαια να ασκεί τα καθήκοντά του, όταν έχει διαγραφεί, σύμφωνα με το άρθρο 12 ή επήλθε κώλυμα από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 23 παράγρ. 9, ή δήλωσε ότι θα αποχωρήσει σύμφωνα με τους όρους του Καταστατικού και του νόμου.

Η θητεία των αντιπροσώπων σε κάθε περίπτωση λήγει πάντοτε με τη λήξη της θητείας των Δ.Σ. του Συνεταιρισμού του.

7. Η Γενική Συνέλευση της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών συγκαλείται τακτικά μία φορά το έτος, μέσα στο πρώτο τετράμηνο από τη λήξη της χρήσης και έκτακτα, όταν το ζητήσει τουλάχιστον το ένα πέμπτο (1/5) του συνολικού αριθμού των αντιπροσώπων.

8. Τα μέλη του Διοικητικού και του Εποπτικού Συμβουλίου της Ένωσης, εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των αντιπροσώπων. Ο αριθμός των μελών του Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου της Ένωσης ορίζεται από το Καταστατικό και είναι περιττός.

Όταν ο αριθμός των μελών του μόνιμου προσωπικού υπερβαίνει τα είκοσι (20), εκπρόσωπός τους συμμετέχει στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. της Ένωσης, κατά τις οποίες πρόκειται να συζητηθούν θέματα προσωπικού.

9. Όλα τα θέματα που αναφέρονται σε εκλογή Διοικητικού Συμβουλίου Αντιπροσώπων και Εποπτικού Συμβουλίου ρυθμίζονται κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 23 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 37*

Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις

1. Οι Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις (ΚΕ.Σ.Ε.) συνιστώνται από Ενώσεις Αγροτικών Συνεται-

(*) (Όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 2181/94)

ρισμών. Αποτελούν ίδια νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου με αντικείμενο και σκοπό το συντονισμό και την ενίσχυση της συνεταιριστικής δράσης των μελών τους και την ανάληψη συνεταιριστικών εργασιών σε πανελλαδική κλίμακα σε κλάδους παραγωγής ή ομοειδή προϊόντα ή παροχής υπηρεσιών, όπως αναλυτικότερα προβλέπεται από το Καταστατικό τους.

2. Μέλη της Κεντρικής Συνεταιριστικής Ένωσης μπορεί να είναι και Αγροτικοί Συνεταιρισμοί ή Κοινοπραξίες τους, που ασχολούνται με ειδικό κλάδο παραγωγής ή το βασικό προϊόν που αποτελεί αντικείμενο της Κεντρικής Συνεταιριστικής Ένωσης, εφόσον δεν μετέχουν σε Ένωση - μέλος της Κεντρικής Συνεταιριστικής Ένωσης.

3. Για κάθε κλάδο παραγωγής ή βασικό προϊόν ή ομοειδή προϊόντα μπορεί να συνιστάται Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση με περιφέρεια ολόκληρη την επικράτεια και με έδρα που ορίζεται στο Καταστατικό της.

4. Οι δραστηριότητες της Κεντρικής Συνεταιριστικής Ένωσης προβλέπονται και καθορίζονται αναλυτικότερα στο Καταστατικό της.

5. Για τη σύσταση Κεντρικής Συνεταιριστικής Ένωσης απαιτείται να συνταχθεί και υπογραφεί Καταστατικό από τους εκπροσώπους των Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών ή Κοινοπραξιών τους, οι οποίοι εξουσιοδοτούνται για τον σκοπό αυτόν με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των ιδρυτικών μελών της.

Το Καταστατικό της Κεντρικής Συνεταιριστικής Ένωσης εγκρίνεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της, κατά τις διατάξεις των άρθρων 6 και 7 του παρόντος νόμου.

6. Ο καθορισμός του αριθμού των μεριδών κάθε μέλους στην Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών ή στην ΚΕ.Σ.Ε., γίνεται από έλεγχο των στοιχείων που υποβάλλει σε αυτή το Διοικητικό Συμβούλιο και το Εποπτικό Συμβούλιο με κοινή απόφασή τους, εφάπαξ αμέσως μετά την ισχύ του παρόντος και τη λειτουργία της Ε.Α.Σ. ή ΚΕ.Σ.Ε.

7. Η Γενική Συνέλευση της Κεντρικής Συνεταιριστικής Ένωσης απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των μελών της.

Κάθε μέλος εκπροσωπείται στην Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση με έναν τακτικό αντιπρόσωπο για καθεμία μερίδα που έχει σ' αυτήν.

Ένωση με περισσότερες συνεταιριστικές μερίδες, εκπροσωπείται στην Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση και από δεύτερο αντιπρόσωπο.

8. Η Ένωση έχει μια ψήφο στην Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση για καθεμία (1) συνεταιριστική μερίδα που έχει σ' αυτήν.

9. Όλα τα άλλα θέματα που αναφέρονται στη σύσταση των Κεντρικών Συνεταιριστικών Ενώσεων, στην εκλογή Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου και γενικά στη διοίκηση και λειτουργία τους, ρυθμίζονται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του παρόντος νόμου που εφαρμόζονται ανάλογα.

Άρθρο 38

Κοινοπραξίες Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων

1. Κοινοπραξία Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Κ.Α.Σ.Ο.) είναι ίδιο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, που συνιστάται μεταξύ των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων του αυτού ή διάφορου βαθμού, με αντικείμενο και σκοπό τη δια της ευρύτερης συνεργασίας ορθολογικότερη και οικονομικότερη οργάνωση της συγκέντρωσης, τυποποίησης, βιοτεχνικής ή βιομηχανικής επεξεργασίας και διάθεσης των γεωργικών τους προϊόντων.

2. Για τη σύσταση Κοινοπραξίας Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων απαιτείται να συνταχθεί και υπογραφεί Καταστατικό από τους εκπροσώπους των Συνεταιριστικών Οργανώσεων, οι οποίοι εξουσιοδοτούνται για το σκοπό αυτόν, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Συνεταιριστικών Οργανώσεων που συμμετέχουν στην Κοινοπραξία. Για τη σύσταση Κοινοπραξίας απαιτούνται δύο (2) τουλάχιστον Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις με το αυτό αντικείμενο της Κοινοπραξίας.

3. Το Καταστατικό της Κοινοπραξίας εγκρίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 6 και 7 του παρόντος νόμου.

4. Η έδρα της Κοινοπραξίας ορίζεται στο Καταστατικό της και η περιφέρειά της εκτείνεται στην περιφέρεια των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων που μετέχουν σ' αυτήν.

5. Η Κοινοπραξία είναι Συνεταιριστική Οργάνωση πρώτου βαθμού, αν έχει συσταθεί μεταξύ Αγροτικών Συνεταιρισμών, δεύτερου βαθμού αν έχει συσταθεί μεταξύ Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών και τρίτου βαθμού, αν έχει συσταθεί από Κεντρικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις. Αν στην Κοι-

νοπραξία συμμετέχουν Συνεταιριστικές Οργανώσεις διαφόρου βαθμού, η Κοινοπραξία έχει το βαθμό της υπέρτερης Συνεταιριστικής Οργάνωσης που συμμετέχει.

6. Η Γενική Συνέλευση της Κοινοπραξίας απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των Συνεταιριστικών Οργανώσεων που συμμετέχουν σ' αυτήν. Ο αριθμός των αντιπροσώπων κάθε μέλους της Κοινοπραξίας καθορίζεται από το Καταστατικό της.

7. Όλα τα θέματα που αναφέρονται στη σύσταση, στην εκλογή Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου και γενικά στη διοίκηση και λειτουργία της Κοινοπραξίας, ρυθμίζονται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του παρόντος νόμου, που εφαρμόζονται ανάλογα.

Άρθρο 39*

Συνεταιριστικές Εταιρείες

1. Οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις μπορεί να συνιστούν μεταξύ τους ή με τρίτα φυσικά ή νομικά πρόσωπα του Ελληνικού ή Κοινοτικού Δικαίου, Εταιρείες του Εμπορικού Νόμου ή του Αστικού Κώδικα.

Οι Εταιρείες αυτές θεωρούνται Αγροτικές Συνεταιριστικές Εταιρείες, εφόσον το πενήντα ένα τοις εκατό (51%) των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων και γενικά του εταιρικού κεφαλαίου ανήκει σε Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις ή Συνεταιριστικές Εταιρείες τους.

2. Οι ήδη υπάρχουσες και λειτουργούσες Εταιρείες, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του δεύτερου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου, θεωρούνται Αγροτικές Συνεταιριστικές Εταιρείες (Α.Σ.Ε.).

3. Οι μετοχές ανώνυμης Συνεταιριστικής Εταιρείας που κατέχουν οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις είναι ονομαστικές και μεταβιβάζονται ελεύθερα, ύστερα από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 των μελών της.

Οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις έχουν δικαίωμα προτίμησης σε περίπτωση μεταβίβασης μετοχών.

Η ίδια διαδικασία ισχύει και για τη μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων που κατέχουν οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, Κοινοπραξίες και Εταιρείες τους σε συνεταιριστικές Εταιρείες περιορισμένης ευθύνης.

4. Οι φορολογικές απαλλαγές που προβλέπονται στο άρθρο 33, καθώς και στην παρ. 3 του άρθρου 43 του παρόντος νόμου ισχύουν και κατά την ίδρυση Συνεταιριστικών Εταιριών. Επίσης οι παραπάνω φορολογικές απαλλαγές ισχύουν και για τις κοινές επιχειρήσεις των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων με τα φυσικά και νομικά πρόσωπα της παρ. 2 του άρθρου 2 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 40

Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών

(ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.) – Διάρθρωση

1. Η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.) είναι το ανώτατο ιδεολογικό και συντονιστικό όργανο του αγροτικού συνεταιριστικού κινήματος της χώρας. Εκπροσωπεί τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις όλων των βαθμών στο εσωτερικό και εξωτερικό και επιμελείται για την τήρηση των συνεταιριστικών αρχών και την ανάπτυξη της συνεταιριστικής ιδέας. Διαπραγματεύεται και συνάπτει συλλογικές συμβάσεις εργασίας που αφορούν το προσωπικό των Α.Σ.Ο. Έχει περιφέρεια ολόκληρη την επικράτεια και αποτελείται από Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών. Το Καταστατικό της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ., μπορεί να προβλέπει ότι μέλη της μπορεί να γίνουν Κεντρικές Ενώσεις, Κοινοπραξίες δεύτερου βαθμού και Συνεταιριστικές Εταιρείες, στο κεφάλαιο των οποίων μετέχουν με ποσοστό 51% τουλάχιστον Συνεταιριστικές Οργανώσεις και Συνεταιριστικές Εταιρείες. Τα μέλη αυτά διαθέτουν στη Γενική Συνέλευση της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ., από μια ψήφο και έχουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών πλην της συμμετοχής τους στις αρχαιρεσίες. Η έδρα της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. ορίζεται από το Καταστατικό της.

2. Η ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ., υποχρεούται να τηρεί ειδικούς φακέλους των μελών της, όπου φυλάσσονται τα Καταστατικά και κάθε σχετικό με τα μέλη έγγραφο.

Άρθρο 41

Γενική Συνέλευση – Διοίκηση ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

1. Η Γενική Συνέλευση της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ., απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των Ενώσεων

(*) (Όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 2538/97)

Αγροτικών Συνεταιρισμών που μετέχουν σ' αυτήν.

Σε κάθε 50 αντιπροσώπους ενώσεων αναλογίες ένας (1) αντιπρόσωπος στη Γενική Συνέλευση της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Θέματα σχετικά με τη συγκρότηση της Γενικής Συνέλευσης, τη λειτουργία της και τις αρμοδιότητές της ρυθμίζονται από το Καταστατικό της.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΠΑ.Σ.Ε.ΕΓΕ.Σ., αποτελείται από είκοσι έν (21) μέλη και οι αρμοδιότητές του ορίζονται από το Καταστατικό της.

Οι διατάξεις των άρθρων 23 και 24 εφαρμόζονται ανάλογα και για το Διοικητικό Συμβούλιο της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Στο Δ.Σ. της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ., συμμετέχει επιπλέον αντιπρόσωπος της Ομοσπονδίας Σωματείων Εργαζομένων Γεωργικών Οργανώσεων (Ο.Σ.Ε.Γ.Ο.), που έχει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών του Δ.Σ., μόνον όταν συζητούνται θέματα εργατικά. Στα υπόλοιπα θέματα συμμετέχει άνευ ψήφου.

3. Επίσης, στο Δ.Σ. συμμετέχει εκπρόσωπος του μόνιμου προσωπικού της μόνο σε θέματα εργασίας που το αφορούν. Σ' αυτά έχει δικαίωμα ψήφου μόνον ο εκπρόσωπος προσωρινού της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ., και όχι ο εκπρόσωπος της Ο.Σ.Ε.Γ.Ο.

4. Το Εποπτικό Συμβούλιο της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ., συγκροτείται, λειτουργεί και αποφασίζει σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23.

5. Η ετήσια εισφορά των μελών της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ., προς αυτήν καθορίζεται με απόφαση της τακτικής Γενικής Συνέλευσής της, που λαμβάνεται με την συνήθη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 18 και 19 αντίστοιχα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ'

ΚΡΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ - ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Άρθρο 42

Κίνητρα

1. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Γεωργίας και γνώμη της ΠΑΣΕΓΕΣ, μπορεί να καθορίζονται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση κινήτρων και οικονομικών ενισχύσεων προς τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις και τις Συνεταιριστικές Εταιρείες με σκοπό την προώθηση των δραστηριοτήτων τους, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

2. Ειδικές διατάξεις που προβλέπουν τη χορήγηση κινήτρων και οικονομικών ενισχύσεων ή άλλων φορολογικών απαλλαγών των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων διατηρούνται σε ισχύ, εκτός αν ρητά καταργούνται με τον παρόντα νόμο.

Άρθρο 43*

Οικονομικές ενισχύσεις - Φορολογικές απαλλαγές

1. Η ΠΑΣΕΓΕΣ ενισχύεται οικονομικά από τον Οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ) με την καταβολή σε αυτή κάθε χρόνο δύο τοις εκατό (2%) από τα έσοδά του που πραγματοποιούνται, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 5 παρ. 1 εδάφ. α' του ν. 1790/1988, όπως αυτή ισχύει κάθε φορά.

Ομοίως ενισχύονται οικονομικά από τον Οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛΓΑ), η Γενική Συνομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδος (ΓΕΣΑΣΕ) και η Γενική Συνομοσπονδία Δημοκρατικών Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδος (ΣΥΔΑΣΕ), με την καταβολή κάθε χρόνο στη ΓΕΣΑΣΕ ποσοστού 0,65% και στην ΣΥΔΑΣΕ ποσοστού 0,35% από τα ως άνω έσοδά του.

Η οικονομική ενίσχυση καταβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, μέσα στο πρώτο εξάμηνο κάθε έτους, με βάση τα έσοδα που πραγματοποιήθηκαν κατά τον προηγούμενο χρόνο από τον ΕΛΓΑ σύμφωνα με την παραπάνω διάταξη.

2. Τα καταστατικά των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και οι τροποποιήσεις τους δεν υπόκεινται στο τέλος χαρτοσήμου ή άλλη επιβάρυνση υπέρ του Δημόσιου ή υπέρ τρίτου.

3. Οι διατάξεις των άρθρων 1-5 του ν. 2166/1993, όπως και κάθε άλλη διάταξη που παρέχει διευκο-

(*) (Όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 2181/94)

λύνσεις ή απαλλαγές από φόρους, τέλη χαρτοσήμου ή άλλα υπέρ του Δημοσίου τέλη, εισφορές ή δικαιώματα υπέρ οποιουδήποτε τρίτου για τη συγχώνευση επιχειρήσεων, εφαρμόζονται ανάλογα και στις συγχωνεύσεις των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

4. Αγορές ακινήτων από Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις για τη δημιουργία επιχειρήσεων μέσα στην περιφέρειά τους ή μεταχειρισμένων κινητών μέσων αγροτικής παραγωγής έχουν την ίδια φορολογική μεταχείριση όπως το Δημόσιο.

5. Οι εισφορές των μελών προς τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις δεν υπόκεινται σε φόρο ή σε τέλος χαρτοσήμου ή οποιαδήποτε άλλη επιβάρυνση υπέρ τρίτου.

6. Οι καταθέσεις των μελών του Συνεταιρισμού σε αυτόν, οι αναλήψεις καταθέσεων και οι χορηγήσεις δανείων από το Συνεταιρισμό στα μέλη του απαλλάσσονται από κάθε τέλος χαρτοσήμου ή άλλο τέλος υπέρ του Δημοσίου και από κάθε εισφορά ή δικαίωμα υπέρ τρίτου, με την επιφύλαξη της διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 26 του παρόντος νόμου.

7. Δεν υπόκεινται σε φόρο μεταβίβασης ή τέλος ή άλλο δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων οι πράξεις με τις οποίες ακίνητα μεταβιβάζονται μεταξύ Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων καθώς και μεταξύ Αγροτικών Συνεταιρισμών, Κοινοπραξιών και Εταιρειών τους.

8. Απαλλάσσονται του φόρου μεταβίβασης ακινήτων η αξία του ακινήτου που μεταβιβάζεται στα μέλη των Αγροτικών Συνεταιρισμών πρώτου βαθμού, κατά το ποσοστό που υποβλήθηκε αυτή σε φόρο μεταβίβασης κατά την αγορά από το Συνεταιρισμό του ακινήτου που μεταβιβάζεται.

9. Ειδικά για απαλλαγές από τον Φ.Π.Α., έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του ν. 1642/1966 (ΦΕΚ 125Α'), όπως ισχύουν κάθε φορά.

10. Οι Συμβάσεις μεταξύ Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και του Δημοσίου, ή Ν.Π.Δ.Δ., που αφορούν αγροτικά προϊόντα ή γεωργικά εφόδια και υπηρεσίες, δεν υπόκεινται σε τέλος χαρτοσήμου ή σε άλλη επιβάρυνση υπέρ τρίτου.

11. Η νόμιμη προμήθεια, για τις ασφαλιστικές συμβάσεις που καταρτίζονται ή ανανεώνονται με τη μεσολάβηση Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, καταβάλλεται σ' αυτές αντί στον ειδικό λογαριασμό που προβλέπεται από το άρθρο 13 παρ. 4 του ν. 1256/1982, ανεξάρτητα από το αν προηγήθηκε ή όχι η υπόδειξη, που προβλέπεται από την ίδια πιο πάνω διάταξη.

12. Στον προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Γεωργίας μπορεί να εγγράφεται κάθε χρόνο πίστωση ελεγχόμενη απολογιστικά για την οικονομική ενίσχυση της ΠΑΣΕΓΕΣ που διατίθεται από αυτήν αποκλειστικά για δαπάνες συνεταιριστικής εκπαίδευσης, μετεκπαίδευσης ή επιμόρφωσης αρετών στελεχών ή υπαλλήλων Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, με βάση τον ετήσιο προϋπολογισμό τους.

13. Οι προβλεπόμενες από το άρθρο 26 παράγραφος 3β και από τις παραγράφους 1 και 12 του παρόντος άρθρου οικονομικές ενισχύσεις απαλλάσσονται από κάθε τέλος χαρτοσήμου ή άλλη επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου καθώς και από κάθε εισφορά ή δικαίωμα υπέρ τρίτου.

14. Οι πρωτοβάθμιες Α.Σ.Ο., δεν υποχρεούνται να εγγράφονται στα Εμπορικά Επιμελητήρια της περιφέρειάς τους.

Άρθρο 44

Παραχώρηση εκμετάλλευσης και βελτίωση δασών σε Δασικούς Συνεταιρισμούς - Συνεταιρισμοί εκμετάλλευσης δημοσίων εκτάσεων

1. Η επιλογή και ο τρόπος εκμετάλλευσης των συστάδων των κάθε μορφής δασών, που ανήκουν στο Δημόσιο ή σε νομικά πρόσωπα του δημοσίου τομέα του άρθρου 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982, γίνεται από τη Διεύθυνση Δασών του νομού, η δε παραχώρηση της εκμετάλλευσης αυτών πραγματοποιείται με απόφαση του νομάρχη προς τους Δασικούς Συνεταιρισμούς του νομού, ύστερα από αίτησή τους.

Στους αυτούς Συνεταιρισμούς ανατίθενται και εργασίες συντήρησης και βελτίωσης των δασών αυτών.

2. Η παραχώρηση, εφόσον αφορά δάση του Δημοσίου, γίνεται με απόφαση του νομάρχη χωρίς μίσθωμα. Στις άλλες περιπτώσεις η παραχώρηση γίνεται με μίσθωμα και συντελείται με συμφωνία μεταξύ του ιδιοκτήτη του δάσους και του Συνεταιρισμού.

Στην απόφαση του νομάρχη και στη συμφωνία περιλαμβάνονται οι όροι εκτέλεσης των απαραίτητων, για την εκμετάλλευση, συντήρησης και βελτίωσης του δάσους, δασικών εργασιών.

3. Διαφωνία ως προς τους όρους της συμφωνίας μεταξύ του ιδιοκτήτη και του Συνεταιρισμού επιλύεται από το νομαρχιακό συμβούλιο του νομού της περιφέρειας του δάσους, με την επιφύλαξη της προσφυγής στο διοικητικό πρωτοδικείο.

4. Αν ο Δασικός Συνεταιρισμός δεν πραγματοποιεί την εκμετάλλευση των δασών, σύμφωνα με τις οδηγίες της οικείας δασικής υπηρεσίας, εκτός των προστίμων που επιβάλλονται, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 4 του π.δ. 126/1986 (ΦΕΚ 44Α'), ο Συνεταιρισμός κηρύσσεται έκπτωτος και αποκλείεται η παραχώρηση σε αυτόν της εκμετάλλευσης δασών για τον επόμενο χρόνο.

5. Όσα δάση δεν παραχωρήθηκαν στους Δασικούς Συνεταιρισμούς σύμφωνα με τις παραπάνω παραγράφους, τα εκμεταλλεύονται οι ιδιοκτήτες τους με αυτεπιστασία ή μίσθωση του λήμματος σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 86/1969 (ΦΕΚ 7Α').

6. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας, ύστερα από γνώμη της ΠΑΣΕΓΕΣ καθορίζονται η διαδικασία, τα υποδείγματα συμφωνίας, οι εγγυήσεις και οι λοιπές λεπτομέρειες για την παραχώρηση της εκμετάλλευσης, συντήρησης και βελτίωσης δασών στους Δασικούς Συνεταιρισμούς. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται και τα ποσοστά στα ακαθάριστα έσοδα, που προέρχονται από την εκμετάλλευση δασών του Δημοσίου, τα οποία αποδίδονται στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και στο Κεντρικό Ταμείο Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών.

7. Από τις διατάξεις του άρθρου αυτού δεν θίγονται οι διατάξεις που αφορούν εθνικούς δρυμούς, τα αισθητικά δάση και τα διατηρητέα μνημεία της φύσης, καθώς και οι διατάξεις που αφορούν την καταβολή φόρου από τους ιδιοκτήτες των μη δημόσιων δασών.

8. Τα Καταστατικά Αγροτικών Συνεταιρισμών Εργασίας ή Συνεταιρισμών που είναι μισθωτές δημόσιων εκμεταλλεύσεων (Δασικών, Αλιευτικών), λόγω εξειδικευμένου αντικειμένου, μπορεί να θέτουν περιοριστικούς όρους για την εγγραφή μελών στους Συνεταιρισμούς.

9. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται για τα δάση που ανήκουν στους δήμους και τις κοινότητες και ισχύουν οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 15 του ν. 2130/1993 (ΦΕΚ 62Α').

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ' ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 45

1. Τιμωρούνται με φυλάκιση από τρεις (3) μήνες έως ένα (1) έτος, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και οι υπάλληλοι Συνεταιριστικών Οργανώσεων αν:

α) Εν γνώσει τους παρέχουν στη Γενική Συνέλευση ή σε εκείνον που διενεργεί το διαχειριστικό έλεγχο ψευδή στοιχεία ή αρνούνται ή αποκρύπτουν αληθή στοιχεία, γεγονότα ή περιστατικά που αφορούν την οικονομική κατάσταση του Συνεταιρισμού.

β) Εν γνώσει τους προβαίνουν σε ψευδείς ή εικονικές εγγραφές στα βιβλία του Συνεταιρισμού ή συντάσσουν ψευδείς ή εικονικούς ισολογισμούς του Συνεταιρισμού.

γ) Αρνούνται να παραδώσουν ή αποκρύπτουν από εκείνον που διενεργεί διαχειριστικό έλεγχο, τα τηρούμενα στοιχεία ή βιβλία ή παρεμποδίζουν με οποιονδήποτε τρόπο τη διενέργειά του.

2. Με φυλάκιση από ένα (1) μήνα έως ένα (1) έτος, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, τιμωρούνται τα μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου ή εκείνοι που διενεργούν διαχειριστικό έλεγχο, αν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους παρέχουν εν γνώσει τους ψευδή στοιχεία ή αποκρύπτουν ή αρνούνται αληθή γεγονότα ή περιστατικά, που αφορούν τη διαχείριση ή την οικονομική κατάσταση του Συνεταιρισμού και περιήλθαν σε γνώση τους από την εποπτεία ή τον έλεγχο που διενεργήθηκαν.

3. Τιμωρείται με φυλάκιση από ένα (1) μήνα έως ένα (1) έτος ή με χρηματική ποινή ή και με τις δύο ποινές, εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, όποιος παρεμποδίζει τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου ή του Εποπτικού Συμβουλίου, ή της Γενικής Συνέλευσης των μελών των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, χρησιμοποιώντας σωματική βία ή απειλή σωματικής βίας ή άλλη παράνομη πράξη ή παράλειψη.

4. Τιμωρείται με φυλάκιση από ένα (1) μήνα έως ένα (1) έτος εφόσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, όποιος:

α) Ενεργεί πράξεις διοίκησης ή διαχείρισης ή εποπτείας ή ελέγχου μετά τη λήξη της θητείας του.

β) Ψηφίζει χωρίς δικαίωμα ή ψηφίζει πολλές φορές ή δίνει πολλαπλή ψήφο ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο μπορεί να προκαλέσει την παραγωγή μη γνήσιου αποτελέσματος εκλογής ή νοθεύει το γνήσιο αποτέλεσμα εκλογής για την ανάδειξη Διοικητικών Συμβουλίων, Εποπτικών Συμβουλίων και αντιπροσώπων των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

5. Με τις ποινές της προηγούμενης παραγράφου 4 τιμωρούνται τα μέλη του Διοικητικού ή Εποπτικού συμβουλίου ή τα μέλη των επιτροπών που ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση, ή οι εκκαθαριστές ή οι υπάλληλοι του Συνεταιρισμού στους οποίους παραχώρησε το Διοικητικό Συμβούλιο την άσκηση ορισμένων αρμοδιοτήτων τους, για παράβαση των διατάξεων του νόμου ή του καταστατικού ή για ενέργειες που αντίκεινται στις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης ή για μη εκτέλεση, σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό, των καθηκόντων τους, καθώς και για την παράλειψη σύνταξης και δημοσίευσης του ισολογισμού, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγρ. 6 του άρθρου 31 του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ' ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 46

Προσωπικό Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων

1. Το Προσωπικό που προσλαμβάνεται από τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις είναι:

α) Τακτικό, που καλύπτει πάγιες και διαρκείς ανάγκες της Οργάνωσης και καταλαμβάνει θέσεις οι οποίες προβλέπονται από τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας της.

β) Με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου που καλύπτει ειδικές, έκτακτες, εποχιακές και πρόσκαιρες ανάγκες της Οργάνωσης.

2. Η υπηρεσιακή κατάσταση προσωπικού των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, ρυθμίζεται με την αριθμ. 27346/1990 κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας και Εργασίας «Κανονισμός Υπηρεσιακής Κατάστασης Προσωπικού Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων» (ΦΕΚ 700Β'/7.11.1990), όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, για όσα θέματα δεν αντίκεινται στις διατάξεις του νόμου αυτού.

Μέσα σε έξι (6) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος, με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας και Εργασίας, μπορεί να προσαρμοστεί ο «Κανονισμός Υπηρεσιακής Κατάστασης» προς τον παρόντα νόμο.

Άρθρο 47

Αναγκαστικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις

1. Οι αναφερόμενες στην παρ. 2 του παρόντος άρθρου Αναγκαστικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις διατηρούνται και διέπονται από τους ειδικούς νόμους που προβλέπουν τη λειτουργία τους. Όπου στους ειδικούς αυτούς νόμους γίνεται παραπομπή στην ισχύουσα νομοθεσία εφαρμόζεται ο παρών νόμος.

2. Οι Αναγκαστικές αυτές Συνεταιριστικές Οργανώσεις είναι:

α) Οι Συνεταιρισμοί Δασοκτηνόνων του α.ν. 1627/1939 (ΦΕΚ 64Α').

β) Οι Οινοποιητικοί Σάμου του α.ν. 6085/1934 (ΦΕΚ 85Α').

γ) Οι συνεταιρισμοί Μαστιχοπαραγωγών Χίου του α.ν. 1390/1938 (ΦΕΚ 364Α').

δ) Οι Συνεταιρισμοί Κιτροπαραγωγών του ν. 4878/1931 (ΦΕΚ 54Α').

ε) Ο Συνεταιρισμός Κροκοπαραγωγών του ν.δ. 818/1971 (ΦΕΚ 9Α').

στ) Οι Συνεταιρισμοί διαχειρίσεως ακινήτου συνιδιοκτησίας και κοινής χορτονομής του ν.δ. 11.7.1923 (ΦΕΚ 196Α').

ζ) Οι Συνεταιρισμοί Θηραϊκών Προϊόντων Θήρας και Θηρασίας του ν. 359/1947 (ΦΕΚ 144Α').

3. Το ποσό της συνεταιριστικής μερίδας των μελών των Αναγκαστικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, καθορίζεται από το Καταστατικό τους και κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 14 του παρόντος.

4. Μέλη των Αναγκαστικών Συνεταιρισμών διαχείρισης ακινήτου συνιδιοκτησίας και κοινής χορτονομής, καθώς και των Συνεταιρισμών Δασοκτημόνων καθίστανται υποχρεωτικά όλοι οι ιδιοκτήτες ολοκλήρου ιδανικού μεριδίου ή κλάσματος αυτού.

Οι κάτοχοι ολοκλήρου ιδανικού μεριδίου διαθέτουν τρεις ψήφους στη Γενική Συνέλευση.

5. Στους Συνεταιρισμούς ακινήτου συνιδιοκτησίας ή κοινής χορτονομής, αν δεν επιτευχθεί η προβλεπόμενη απαρτία για θέματα που απαιτείται η αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία του άρθρου 18 παρ. 3 και 19 παρ. 1 του παρόντος και κατά την επαναληπτική Γενική Συνέλευση, τότε συνέχεται χωρίς πρόσκληση τρίτη επαναληπτική Γενική Συνέλευση στον ίδιο τόπο, την ίδια ημέρα και ώρα της επόμενης εβδομάδας και με τα ίδια θέματα ημερήσιας διάταξης. Η Συνέλευση αυτή βρίσκεται σε απαρτία με την παρουσία του ενός έκτου (1/6) των μελών.

6. Αναγκαστικοί Συνεταιρισμοί διαχείρισεως ακινήτου συνιδιοκτησίας και κοινής χορτονομής μπορεί, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, να μεταβιβάζουν, λόγω δωρεάς, την κυριότητα ακινήτου συνιδιοκτησίας με τα εμπράγματα και ενοχικά δικαιώματα σ' αυτήν, ή τη διαχείριση της κοινής χορτονομής σε ιδιόκτητες εκτάσεις, των οποίων οι ιδιοκτήτες έχουν την ελεύθερη διαχείριση, στο δήμο ή στην κοινότητα της καταγωγής των μελών, ή των δικαιοπαρόχων τους, ή το Δημόσιο, ή σε οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο του δημόσιου τομέα.

7. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται, με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας, είναι δυνατή η μετατροπή των Αναγκαστικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, της παρ. 2 του παρόντος, σε ελεύθερους, καθώς επίσης και η τροποποίηση του καταστατικού τους, ύστερα από εισήγηση των ιδίων των οργανώσεων.

Άρθρο 48

Μητρώο - Φάκελοι Αγροτικού Συνεταιρισμού

Το Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών, που τηρείται στο ειρηνοδικείο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 παρ. 3, είναι δημόσιο έγγραφο.

Καθένας μπορεί να εξετάσει τις εγγραφές του Μητρώου και να παίρνει επικυρωμένα αντίγραφα ή αποσπάσματα από αυτό.

Η γραμματεία του ειρηνοδικείου χορηγεί πιστοποιητικά για την ύπαρξη ή μη ορισμένης εγγραφής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ'

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 49*

Διαγραφή μελών - Προσαρμογή Καταστατικών

1. Οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις παντός βαθμού υποχρεούνται να προσαρμόσουν τα Καταστατικά τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, εντός έτους από τη δημοσίευση του παρόντος.

2. Οι Κεντρικές Κλαδικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις που λειτουργούν, σύμφωνα με το ν. 1541/1985, μετατρέπονται σε Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις ή Κοινοπραξίες, με ανάλογη τροποποίηση του Καταστατικού τους.

3. Οι ήδη υπάρχουσες Κοινοπραξίες συνεχίζουν τη λειτουργία τους, με ανάλογη προσαρμογή του Καταστατικού τους στον παρόντα νόμο.

4. Ο παρών νόμος, από την έναρξη ισχύος του, υπερισχύει του Καταστατικού, ανεξάρτητα αν προσαρμόστηκε ή όχι το Καταστατικό.

Άρθρο 50

Λήξη θητείας Διοικητικών και Εποπτικών Συμβουλίων

1. Η θητεία των Διοικητικών και Εποπτικών Συμβουλίων και των αντιπροσώπων των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων όλων των βαθμίδων (Πρωτοβάθμιων, Δευτεροβάθμιων, Τριτοβάθμιων, Κοινοπραξιών) και της ΠΑΣΕΓΕΣ λήγει αυτοδίκαια κατά το χρονικό διάστημα από 5 Νοεμβρίου 1993 έως 28 Ιανουαρίου 1994 εντός του οποίου υποχρεούνται να διεξάγουν αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέων Διοικητικών και Εποπτικών Συμβουλίων και αντιπροσώπων. Η θητεία των οργάνων διοίκησης και των αντιπροσώπων των πρωτοβάθμιων αγροτικών συνεταιρισμών που λήγει χρονικά πριν από την 5^η Νοεμβρίου 1993, παρατείνεται μέχρι την ημερομηνία αυτή.

2. Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας παρατείνεται η θητεία των Διοικήσεων και αντιπροσώπων των ανωτέρω Οργανώσεων επί ένα εξάμηνο από τις ημερομηνίες της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 51**

Έλεγχος Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων από Α.Τ.Ε.

1. Μέχρι να συγκροτηθεί το Σώμα Ειδικών Ελεγκτών, ο έλεγχος των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Α.Σ.Ο.) ασκείται ως ακολούθως:

α) Για τις Συνεταιριστικές Οργανώσεις για τις οποίες συντρέχουν οι προϋποθέσεις ελέγχου, με βάση τα προς εκτέλεση του ν. 2190/1920 εκδοθέντα ή εκδοθησόμενα προεδρικά διατάγματα ή υπουργ-

(*) (Όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 2181/94)

(**) (Όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 2538/97)

γικές αποφάσεις, από μέλη των ορκωτών ελεγκτών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2190/1920, όπως κάθε φορά ισχύει.

β) Για τις λοιπές Συνεταιριστικές Οργανώσεις από ορκωτούς ελεγκτές ή από ελεγκτές πτυχιούχους Ανατάντων Σχολών που έχουν άδεια άσκησης οικονομολογικού επαγγέλματος απότο Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του π. δ/τος 475/1991 (ΦΕΚ 176Α').

2. Δεν μπορούν να ορισθούν ελεγκτές Συνεταιριστικής Οργάνωσης μέλη και υπάλληλοι αυτής ή υπερεκείμενης Οργάνωσης.

3. Οι ελεγκτές ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση των Α.Σ.Ο., και υποχρεούνται να υποβάλλουν το πόρισμα του ελέγχου στο Εποπτικό Συμβούλιο της Συνεταιριστικής Εταιρείας, τα οποία και το ανακοινώνουν στην πρώτη Γενική Συνέλευση των μελών της Οργάνωσης που ελέγχθηκε.

4. Μέχρι τη συγκρότηση του Σώματος Ειδικών Ελεγκτών οι πόροι που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 26 του παρόντος νόμου, θα αποδίδονται στην ΠΑΣΕΓΕΣ προκειμένου:

α) να δημιουργηθεί αποθεματικό κεφάλαιο αντιμετώπισης των πρώτων δαπανών σύστασης του Σώματος Ειδικών Ελεγκτών, και

β) να αντιμετωπίζονται οι δαπάνες ελέγχου στο μεταβατικό στάδιο των οικονομικά ασθενέστερων ελεγχόμενων Α.Σ.Ο.

Άρθρο 52

Εξυγίανση Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων

Οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις των οποίων τα χρέη ρυθμιστήκαν ή θα ρυθμιστούν, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2008/1992 (ΦΕΚ 16Α'), δεν επιτρέπεται επί μια διετία από τη ρύθμιση των χρεών τους να προσλαμβάνουν πάσης φύσεως προσωπικό, εξαιρουμένου του εξειδικευμένου επιστημονικού.

Άρθρο 54

(Παραλείπεται ως αναφερόμενο στο Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού).

Άρθρο 55

Καταργούμενες – Διατηρούμενες διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται:

α) Ο ν. 1541/1985 (ΦΕΚ 68Α') εκτός από τα άρθρα 69 παρ. 4 και 78.

β) Το άρθρο 32 του ν. 1644/1986 (ΦΕΚ 131Α').

γ) Οι παράγραφοι 3 έως 27 του άρθρου 9 του ν. 1697/1987 (ΦΕΚ 57Α').

δ) Οι παράγραφοι 1 έως 17 του άρθρου 34 του ν. 1845/1989 (ΦΕΚ 102Α').

ε) Ο ν. 1891/1990 (ΦΕΚ 93Α').

στ) Το άρθρο 28 του ν. 1914/1990 (ΦΕΚ 178Α').

ζ) Το άρθρο 3 παρ. 1 του ν. 1859/1944 (ΦΕΚ 215Α').

η) Το άρθρο 3 του από 23/30.7.1946 β. δ/τος (ΦΕΚ 226Α').

θ) Η 100614/17.1.1989 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (ΦΕΚ 58Α').

2. Τα π.δ. 616/1979 (ΦΕΚ 183Α') και 126/1986 (ΦΕΚ 44Α'), εξακολουθούν να ισχύουν.

Άρθρο 56

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως Νόμου του κράτους.

Κ . Σ . Ο . Σ .

**ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΚΛΑΔΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ
ΕΝΩΣΗ ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑΣ**

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1940

**ΜΕΛΗ: είναι 59 Ενώσεις Συνεταιρισμών
Σουλτανοπαγωγών περιοχών
που περιλαμβάνουν το σύνολο σχεδόν
των σουλτανοπαγωγών της χώρας**

ΕΔΡΑ: ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ : ΑΘΗΝΑ - Κανάρη 24

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ - Δ/ση Εργοστασίου : Ηράκλειο Κρήτης

Η ΚΣΟΣ διαθέτει ένα καινούργιο εργοστάσιο εφοδιασμένο με τα πιο σύγχρονα αυτόματα μηχανήματα επεξεργασίας, διαλογής και συσκευασίας σταφίδας, δυναμικότητας 80 τόννων το 7ωρο. Επίσης διαθέτει άρτια εκπαιδευμένο και πεπειραμένο προσωπικό, εξειδικευμένο στα θέματα σουλτανίνας. Με τα εφόδια αυτά και τη μόνιμη και δημιουργική δραστηριότητα που αναπτύσσει σαν κορυφαία Συνεταιριστική Οργάνωση των σουλτανοπαγωγών, η ΚΣΟΣ κατατάσσεται μεταξύ των κυριότερων φορέων αξιοποιήσεως της σουλτανίνας και αποτελεί εγγύηση για την άριστη ποιότητά της.

ΠΡΙΝ 20 ΧΡΟΝΙΑ: ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΑΝΤΑ ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ (*)

Με την πεποίθηση ότι η γνώση για το παρελθόν είναι πολύ χρήσιμη και ότι υπάρχουν γεγονότα και κείμενα που μπορούν να μας προβληματίσουν, να φωτίζουν και να δίνουν γραμμές πορείας για σήμερα και αύριο στον κάθε τομέα της ζωής και συνεπώς και στον τομέα των Συνεταιρισμών και της αγροτικής οικονομίας (θέματα με τα οποία ασχολείται το περιοδικό μας) αποφασίσαμε να αρχίσουμε μια σχεδόν μόνιμη (όσο το δυνατό) σύνδεση του περιοδικού μας με το πρόσφατο παρελθόν, με αναφορά στα πριν από 20 χρόνια γεγονότα και κείμενα όπως δημοσιευόταν στο περιοδικό «Θέματα Συνεταιρισμών και Αγροτικής Οικονομίας» αλλά και σε άλλα έγκυρα έντυπα του κύκλου αυτού.

Το τεύχος του περιοδικού ΘΣ από το οποίο γίνεται τώρα η σύνδεση με το παρελθόν είναι το τεύχος 50 Ιουλίου – Αυγούστου 1978 (δηλαδή πριν από 20 χρόνια) στο πρώτο σημείωμα του οποίου με τίτλο «50 τεύχη — 3.676 σελίδες» διαβάζουμε τα επόμενα, σχετικά και με το ευτυχές γεγονός της εκδόσεως 50 τευχών του περιοδικού αλλά και με τις οικονομικές και πολλές άλλες δυσκολίες που υπάρχουν στην έκδοση ειδικευμένων περιοδικών που υπηρετούν αντικειμενικά ιδεολογίες και θεσμούς (δυσκολίες που υπάρχουν και για το δικό μας περιοδικό που και αυτό, κατά σύμπτωση, συμπλήρωσε 50 τεύχη εκδόσεως του). Γράφει το σημείωμα:

Για ένα περιοδικό που στηρίζεται στον οβολό των συνδρομητών του και όχι στον προϋπολογισμό του Κράτους, κάποιος Τράπεζας, κάποιος Οργανώσεως. Για ένα περιοδικό που στηρίζεται στη δωρεάν εργασία (πνευματική και χειρωνακτική) των εκδοτών και συνεργατών. Για ένα περιοδικό που κάνει δημιουργική κριτική και δεν κολακεύει: Το να φτάσει στο 50^ο τεύχος του με 3.676 σελίδες (8 τόμοι) είναι κάτι το αξιόλογο.

Ευχαριστούμε όσους βοήθησαν και βοηθούν στο δύσκολο αυτό έργο που κάτι το ιδιαίτερο προσφέρει στη συνεταιριστική μας κίνηση. Όσο για κείνους που παραλείπουν και το στοιχειώδες καθήκον τους απέναντι σε μια τέτοια προσπάθεια, τί να πούμε! Ποτέ και από πουθενά δεν έλειψαν οι παρόμοιοι. Λυπηρό αλλά αυτή είναι η πραγματικότητα.

Στη συνέχεια αναδημοσιεύουμε από τις σελ. 3617 — 3619 του τεύχους 50 το πάντα επίκαιρο κείμενο «**Οφείλεται τιμή στους αγωνιστές του Συνεργατισμού**». Και ακόμα μια πολύ χαρακτηριστική περικοπή από το θαυμάσιο διήγημα του μεγάλου διηγηματογράφου Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη «Χαρασοχώρηδες», όπου περιγράφονται οι φοβερά εκμεταλλευτικές συνθήκες μέσα στις οποίες δημιουργήθηκαν οι Συνεταιρισμοί στη Χώρα μας. [Το διήγημα είχε πρωτοδημοσιευθεί στην εφημ. «Ακρόπολις» Αθηνών της 12 Αυγούστου 1892 και είναι επίκαιρο και για τις εκλογές(*)].

(*) Όλα τα κείμενα στο «Πριν 20 χρόνια.....» γίνονται όπως ήταν (γλώσσα, ορθογραφία, κλπ.) αλλά μονοτονικά.

ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ ΤΙΜΗ ΣΤΟΥΣ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ

ΟΙ ΣΗΜΕΡΙΝΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΠΑΛΑΙΟΙ

Ο Συνεταιρισμός είναι ιδεολογία αλλά και πρακτική εφαρμογή. Είναι κοσμοθεωρία που αφορά (σε πρώτο πλάνο) τις πενταροδεκάρες και τους αδύνατους οικονομικά και φτάνει (για όσους ξαίρουν τις δυνατότητές του) στην κοινωνικο-οικονομική και ηθική εξύψωση των απόμων και της κοινωνίας.

Για να προκόψει η συνεταιριστική κίνηση — σε κάθε τόπο — έχει ανάγκη από ιεραποστόλους και από μαχητές, από θετικά οργανωτικά μυαλά αλλά και από ιδεώδη και σύμβολα.

Για να υπάρχει σήμερα αυτό που έχουμε, υπήρξαν εκείνοι που το θεμελίωσαν και το έχτισαν και το φρόντισαν μέσα σε δύσκολες συνθήκες, όταν η «ανάγκη» πίεζε και ζητούσε λύσεις και ζητούσε οδηγούς. Εκείνους που θα έπαιρναν τα δύσκολα προβλήματα στους ώμους τους και θα πάλευαν για την οργάνωση και την επικράτηση. Έτσι υπήρξαν εκείνοι που πεζοπόρησαν, εκείνοι που ξενύχτησαν, εκείνοι που πάλαιψαν, εκείνοι που δίδαξαν, εκείνοι που δημιούργησαν, εκείνοι που θυσίασαν κάτι από τον εαυτό τους.

Δεν υποστηρίζουμε ότι οι εκάστοτε «σημερινοί» είναι λιγότερο άξιοι σεβασμού από τους εκάστοτε «παλαιότερους», αφού και αυτοί αγωνίζονται και δημιουργούν. Αλλά τώρα υπάρχει το οικοδόμημα και όποιος μπαίνει σ' αυτό και συνενώνει τη ζωή του με αυτό — αιρετός ή υπάλληλος — έχει συνήθως που να καθήσει, έχει τα στοιχειώδη ή τα πολλά μέσα στη διάθεσή του για να προχωρήσει και να δημιουργήσει περισσότερα· δεν ξεκινά από το τίποτα όπως ξεκινούσαν οι παλαιοί.

Αυτά πρέπει να δίδεται η ευκαιρία να τα μαθαίνουν οι νεώτεροι για να παίρνουν δυνάμεις και πίστη και αγωνιστικότητα στο περισσότερο πολύπλοκο έργο τους.

Οι τελειόφοιτοι Γυμνασίου και οι πτυχιούχοι Πανεπιστημίου και οι διδάκτορες και οι καθηγητές που δρουν τώρα μέσα στη συνεταιριστική κίνηση υπάρχουν — και είναι απαραίτητοι — γιατί μεγάλωσε σήμερα το συνεταιριστικό οικοδόμημα, έγιναν πολλές και πολύπλοκες οι απαιτήσεις, έχει ανάγκη (αλλά και μπορεί να τους πληρώσει) από ειδικούς που παράλληλα με την ειδικότητά τους πρέπει να είναι, βασικά, συνεταιριστές.

Πρέπει ακόμα να σημειώσουμε ότι για να είναι κανείς συνεταιριστής δεν αρκεί να διαβάσει μερικά ελληνικά ή ξενόγλωσσα βιβλία και να βάλει τις γνώσεις στο μυαλό του. Πρέπει να γίνει ένα ο συνεργατισμός με το αίμα του και με την ύπαρξή του. Και αυτό το δίνει το ζύμωμα με το συνεταιριστικό παρελθόν, η παράδοση. Και η παράδοση χρειάζεται το προσάναμα, την τιμή, τον θρύλο, τα ιδανικά.

Γι' αυτό πρέπει — κοντά στα άλλα — να αποδίδεται τιμή στους αγωνιστές του Συνεργατισμού, πρακτικούς και θεωρητικούς, επιφανείς και αφανείς.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΙΑΣΕΜΙΔΗΣ - ΝΤΙΝΟΣ ΜΑΛΟΥΧΟΣ

100 χρόνια από τη γέννηση του Ιασεμίδη (1878) και 50 χρόνια από το θάνατό του (αρχές 1929) είναι δυο βασικές χρονολογίες - σταθμοί που η συνεταιριστική φλόγα του περιοδικού μας (περιοδικού που χωρίς προτιμήσεις ή προκαταλήψεις τίμησε και θα τιμά όλους όσοι προσέφεραν ή προσφέρουν) υπενθυμίζει σε κάθε αρμόδιο.

Το υπενθυμίζει: Στο Υπουργείο Γεωργίας (για τον πλέον επιφανή συνεταιριστή Διευθυντή του). Στη Συνομοσπονδία Συνεταιρισμών (για το τεράστιο συνεταιριστικό του έργο και ειδικά για την έκδοση, το 1919, της πρώτης εγκυκλίου που συνιστούσε την ίδρυσή της). Στην Αγροτική Τράπεζα (για τον πιο μαχητικό αγωνιστή που παρά τη δημοσιουπάλληλική του ιδιότητα, πάλευε με την Εθνική Τράπεζα για την ίδρυσή της). Στην Εταιρεία Φύλων του Συνεργατισμού. Στους συγγενείς του.

Όλοι έχουν, όλοι έχουμε υποχρέωση να τιμήσουμε —τέλη του 1978 με αρχές του 1979— τον Σωκράτη Ιασεμίδη για το μεγάλο του έργο μέσα στα λίγα, στα 50 μόνο χρόνια της ζωής του.

Αλλά το 1978 είναι τα 50 χρόνια και από το θάνατο (1925) του Ντίνου Μαλούχου που θυσίασε σπουδές και καριέρα και —άλλοτε από ένα πατάρι της Εγνατίας και άλλοτε στα τότε λασποχώρια της Μακεδονίας— σάλπιζε την αγροτική αφύπνιση και οργάνωση. Εκείνου που έδωσε την υγεία του και τη ζωή του θυσία στην τότε αγροτική - συνεταιριστική μάχη.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΖΩΝΤΑΝΟΥΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΕΣ

Όταν μιλούμε για τιμή σε συνεταιριστικές φυσιογνωμίες και συνεταιριστικό έργο, αυτό δεν πρέπει να γίνεται μόνο σαν μνημόσυνό τους όταν πεθάνουν. Πρέπει να γίνεται και σαν αναγνώριση σε εκείνους που παλεύουν και δημιουργούν και προσφέρουν στο συνεταιριστικό στίβο.

Σε πρώτο βαθμό αναγνώριση οφείλεται σε εκείνους που συμπληρώνουν ένα αξιόλογο χρονικά διάστημα έντονης, υπεύθυνης, αποδοτικής συνεταιριστικής δραστηριότητας και αποχωρούν από την ενεργό (αιρετή ή υπαλληλική) συνεταιριστική δράση για να δώσουν την ηγεσία σε νεότερους. Σε αυτούς ανήκει ένα μεγάλο «ευχαριστώ» από την Οργάνωσή τους αλλά και από τη συνεταιριστική κίνηση γενικότερα.

Περισσότερο ακόμα οφείλεται αναγνώριση και τιμή σε εκείνους που ελεύθεροι πια από την ευθύνη σε αιρετά ή υπαλληλικά αξιώματα, δεν κάθονται να ξεκουραστούν και να απολαύσουν γαλήνια τα υπόλοιπα χρόνια τους με ευχάριστες αναμνήσεις για ό,τι έκαναν αλλά μένουν στην όποια θεωρητική ή πρακτική υπηρεσία του Συνεργατισμού. Μένουν όρθιοι στην πρώτη γραμμή της μάχης, προσφέρουν εθελοντικά τις σωματικές, πνευματικές, ψυχικές δυνάμεις τους για εκείνο που αγάπησαν, για εκείνο που πίστεψαν, για εκείνο που υπήρξε το ιδανικό τους.

Έχουμε υπ' όψιν ονόματα αρκετών τέτοιων επιφανών συνεταιριστών που το έργο τους έχει εγγραφεί, δικαιωματικά, στον τιμητικό πίνακα. Δεν θα τους αναφέρουμε, επί του παρόντος, ονομαστικά. Αλλά περιμένουμε από την επίσημη εκπροσώπηση της συνεταιριστικής κινήσεως και από τους συνεταιριστές σαν άτομα, ν' αρχίσουν να συντάσσουν — με συνείδηση και αντικειμενικότητα — τον τιμητικό κατάλογο για να γίνει εκπλήρωση, σταδιακά, της οφειλόμενης τιμής για την υψηλή προσφορά τους. Αυτό κάνει ήδη το περιοδικό μας. Και θα επανέλθουμε.

ΤΑ 50 ΧΡΟΝΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ

Παράλληλα όμως πρέπει να καθιερωθούν τιμητικές διακρίσεις γενικά σε όλους —νομικά πρόσωπα ή μέλη— στα 50 χρόνια συνεταιριστικής τους παρουσίας. Δεν είναι λίγο το ότι ένας Συνεταιρισμός ή μια Ένωση συμπλήρωσαν μία 50χρονη δραστηριότητα. Αυτό πρέπει να γιορτάζεται κατάλληλα, είναι ένα μεγάλο γεγονός, είναι μια επιτυχία αυτό το παρελθόν που πολλά υπόσχεται για το μέλλον.

Ακόμα δεν είναι λίγο —είναι πολύ για την μικρή διάρκεια της ανθρώπινης ζωής— ότι ένα άτομο συμπλήρωσε 50 χρόνια έστω και απλής παρουσίας σαν μέλους σε συνεταιριστική οργάνωση. Επί 50 χρόνια αυτοί υπήρξαν το κύτταρο που έδινε ζωή και δραστηριότητα στο συνεταιριστικό σώμα, υπήρξαν οι πιστοί στη συνεργασία μπροστά σε τόσο αντίθετες συνθήκες, εκείνοι που έπαιρναν μέρος στη μάχη για την οικονομικοκοινωνική απελευθέρωση, για την πρόοδο. Αξιίζουν πραγματικά αυτοί, οι 50ρηδες στη συνεταιριστική ζωή, μια ξεχωριστή αναγνώριση.

Κάθε Συνεταιρισμός, κάθε Ένωση, ας φροντίσουν τοπικά να αρχίσει αυτή η διαδικασία.

ΕΜΠΟΡΟΠΑΝΤΟΠΩΛΗΣ ΚΑΙ ΚΤΗΜΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

από το διήγημα «ΧΑΛΑΣΟΧΩΡΗΔΕΣ» του ΑΛ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

«... οι δύο υποψήφιοι... έδωκαν τα πιστά εις τον κυρ-Μανουήλον τον Στεριωμένον εις χείρας του οποίου ενεπιστεύθησαν και τα εκλογικά έξοδα. Ήτο δε ο κυρ-Μανουήλος ο Στεριωμένος «καλός νοικοκύρης», εμποροπαντοπώλης και κτηματίας και σύμβουλος του δήμου ισόβιος, τόσον ώστε μίαν φοράν μόνον, ότε ήλθε δέκατος τέταρτος, ήτοι δεύτερος παραπληρωματικός, ο ίσκιος του ή η καλή του τύχη «εψωμόφαγε» μετ' ολίγας εβδομάδας δύο των προ αυτού πλειοψηφησάντων, και ούτως εισήλθεν εις το δημοτικόν συμβούλιον ως ενεργόν μέλος.

Ήτο δε άνθρωπος με επιρροήν, διότι είξευρε να κάμη «ευκολίας» εις τους χωρικούς. Μίαν οκάν αχύρον έδιδε τον χειμώνα εκ της προμηθείας του, μίαν οκάν κριθής ελάμβανε το θέρος εκ του αλωνίου. Είχεν όλας τας αρετάς του μύρμηκος και υπερείχεν αυτού κατά μίαν, ότι ήτο δανειστής. Μίαν οκάν ελαίας έδιδε την μεγάλην τεσσαρακοστήν εις πτωχών χήραν, μίαν οκάν έλαιον ελάμβανε το φθινόπωρον εις την αποθήκην, όπου είχε αραδιασμένας περί τας δύο δωδεκάδας μεγάλους πίθους κτιστούς ασβεστομένους και χωμένους εις την γην. Περιέρχον δε ότι, ενώ τα σταθμά του μαγαζείου του ήσαν όχι λιποβαρέστερα ή τα των άλλων παντοπωλών, τα μέτρα της αποθήκης του εφημίζοντο ως σωστά και μάλιστα ως πρόσβαρα.

Δι' όλων αυτών των μέσων, ως και διά τινων χρηματικών δανείων, τα οποία εδάνειζεν εις τους χωρικούς το «διάφορο κεφάλι», είχεν αποκτήσει ού μικράν περιουσίαν, δημοπρατήσας τας οικίας ή τας αμπέλους χωρικών τινων, οίτινες ουδ' έλειψαν έκτοτε από πλησίον του, ούτε έχθραν ή μνησικακίαν εφαινοντο τρέφοντες προς αυτόν, αλλά τουναντίον μάλιστα εφαινοντο ως να του ήσαν υπόχρεοι. Τούτο δε, διότι εις τα χωρία και εις τας μικράς πόλεις, οι πτωχοί άνθρωποι δεν έχουσι κανέν μέσον πώς να γλυτώσουν από τας χείρας των μικρεμπόρων, των μικροκεφαλαιούχων και των δικολάβων. Αυτοί οι τύραννοί των είναι και οι προστάται των. Ο ίδιος όστις επώλησε χτες τον βουν ή τον αγρόν του δεινός γεωργού, ο ίδιος θα δανείση αύριον τον αυτόν γεωργόν ή θα τον πιστώση, επιφυλαττόμενος μετ' ου πολύ να του πωλήση την οικίαν ή την άμπελον. Και μετά τινα χρόνον, ότε δεν θα έχη πλέον ούτε αγρόν, ούτε βουν, ούτε άμπελον, ούτε οικίαν, αυτόςάλιν ο τύραννος, αυτός ο προστάτης, θα τον μισθώση όπως καλλιεργή αντί ευτελούς αμοιβής τον κατεσχημένον, τον πρώην ιδικόν του αγρόν ή την άμπελον. Και ούτω αληθεύει κοινή τις παροιμία λεγομένη περί της λάσπης εις την οποίαν όσον προσπαθεί ν' απαλλάγη τις τόσον βαθύτερα χώνεται, ή περί της ψείρας, ήτις όσον μοχθεί να την εξαλείψη τις, τόσον πληθύνεται. Το αυτό και χειρότερον συμβαίνει, αν ο χωρικός εδοκίμαζεν εις το ήμισυ της οδού να απαλλαγή του πρώτου καλοθελητού, ωρφανευμένος από τον βουν και τον αγρόν, σώζων την οικίαν και την άμπελον. Θ' αντικαθίστα απλώς τον καλοθελητήν, θα ήλλαζε προστάτην και τύραννον, αλλά δεν θα εγλύτωνεν ούτε την άμπελον ούτε την οικίαν. Ο νέος καλοθελητής θα εφήρμοζεν απλώς το αυτό σύστημα, με την επί το χειρόν διαφοράν, προς ζημίαν του χωρικού, ότι θα ησθάνετο ολιγώτερον προς αυτόν οίκτον. Τρίτος τρόπος θα ήτο να καταφύγη ο χωρικός εγκαίρως προς τον δικολάβον. Αλλ' ο δικολάβος είναι το χειρίστον κακόν. Θα εδίδασκε τον χωρικόν την στρεψοδικίαν και το ψεύδος, θα τον έπειθε να ψευδορκήση, θα του μετέδιδε τα πρώτα σπέρματα της δικομανίας και της φυγοπονίας, και θα του έτρωγεν επίσης τον βουν, τον αγρόν ή την οικίαν και την άμπελον.

Εις τούτον, λοιπόν είχαν δώσει πάσαν εμπιστοσύνην...».

(«Ακρόπολις» 12 Αυγούστου 1892)

**ΜΕΡΙΚΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ (ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ 50
ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΠΡΙΝ 20 ΧΡΟΝΙΑ (ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟ - ΑΥΓΟΥΣΤΟ 1978)**

Το βασικό πρόβλημα των αποζημιώσεων στους αγρότες για ζημιές από θεομηνίες

Γράφει σχετικό σημείωμα στη σελ. 3611:

ΟΙ ΖΗΜΙΕΣ ΣΤΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ Η ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ

Κάθε τόσο γίνονται σοβαρές ζημιές σε διάφορα γεωργικά προϊόντα και σε διάφορες περιφέρειες από τις καιρικές συνθήκες και άλλα γεγονότα που δεν είναι δυνατό να προβλέψει και να προλάβει ο αγρότης με οποιαδήποτε προσπάθειά του.

Το θέμα μας έχει απασχολήσει και άλλοτε (βλ. σ. 565, 755, 3141, 3344, 3475). Και έχουμε υποστηρίξει και υποστηρίζουμε ότι το βασικό πρόβλημα —που είναι η αιτία να μένει ο αγρότης σε μειονεκτική θέση συγκριτικά με όλους τους άλλους εργαζόμενους— δεν είναι δυνατό να αντιμετωπίζεται με ημίμετρα.

Πρέπει να τεθεί αποφασιστικά, στην Κυβέρνηση και την Αντιπολίτευση και σε κάθε αρμόδιο, το αίτημα που το πρωτοθέσαμε τον Ιανουάριο του 1972 (σ. 565): ότι για τις έκτακτες και σημαντικές ζημιές της γεωργικής παραγωγής έχει υποχρέωση το σύνολο δηλαδή το Κράτος, να τις καλύπτει σαν υπεύθυνος ασφαλιστής, όχι σαν βοήθεια φιλανθρωπική, σαν ελεημοσύνη.

Ο αγρότης που ξόδεψε σπόρους, λιπάσματα, φάρμακα, ο αγρότης που χρησιμοποίησε μηχανήματα και έδωσε την κοπιαστική εργασία του, δεν είναι δυνατό να φέρει μόνος το βάρος από θεομηνίες σαν «επιχειρηματίας» (που στην πραγματικότητα δεν είναι). Έχει δικαίωμα να πληρωθεί για τα έξοδα και την εργασία του από το σύνολο για τη διατροφή του οποίου απασχολήθηκε, όπως πληρώνεται ο εργάτης των πόλεων αν πέσει από σεισμό ο τοίχος που έχτισε, αν καταστραφεί το προϊόν που βγήκε από τα χέρια του στο εργοστάσιο.

Εργοδότης του αγρότη είναι το σύνολο, η κοινωνία και το Κράτος, που τρέφονται και στηρίζονται ποικιλότροπα στη γεωργική παραγωγή, την πηγή και βάση κάθε πλούτου κάθε βιομηχανίας και βιοτεχνίας και ελεύθερου επαγγέλματος. Ο αγρότης μας δεν είναι στην πραγματικότητα επιχειρηματίας, όπως θέλουν μερικοί να τον αποκαλούν από ύποπτη σκοπιμότητα. Ο αγρότης μας είναι εργάτης με λίγα εργαλεία. Και το χωράφι του είναι και αυτό στην ουσία το εργαλείο του με το οποίο αποδίδει η εργατική του δύναμη, δεν είναι «κεφάλαιο» με την ουσιαστική έννοια του όρου (αφού και δεν του αναγνωρίζουμε στην πραγματικότητα πρόσοδο κεφαλαίου και επιχειρηματικό κέρδος κατά την πώληση των προϊόντων του).

Και όπως εν ονόματι της καταναλώσεως και του τιμαρίθμου δεν επιτρέπει το Κράτος στον αγρότη να πουλήσει π.χ. 10 δρχ., το κιλό το σιτάρι του και 100 το λάδι του (κοκ) σε περίπτωση περιορισμού της παραγωγής και ελλείψεων αλλά του επιβάλλει τιμές χαμηλές και κάτω του πραγματικού κόστους είτε με ετσιθελικές αγορανομικές διατάξεις είτε με αθρόες εισαγωγές και άλλα μέσα, έτσι το σύνολο και το Κράτος έχουν αντίστοιχη υποχρέωση να τον αποζημιώσουν για κάθε σοβαρή ζημιά του από θεομηνίες ώστε να κρατηθεί μέσα στον παραγωγικό κύκλο (πράγμα που δεν οφείλει μόνο τον αγρότη αλλά και το σύνολο).

Η αναστολή της εξοφλήσεως των χρεών του προς την ΑΤΕ, η χορήγηση νέων δανειών και μερικές άλλες καθυστερημένες μικροβοήθειες που αποφασίζονται, είναι λύσεις που σωστά εφαρμόστηκαν στο παρελθόν αλλά είναι πια λύσεις ξεπερασμένες από τη σύγχρονη πραγματικότητα, τις σύγχρονες αντιλήψεις, τις σύγχρονες ανάγκες.

Δεν είναι δυνατό το βάρος των εξόδων και της δουλειάς του που καταστράφηκαν από την θεομηνία, να μένουν στους ώμους του αγρότη που πρέπει να τα ξεπληρώσει με ακόμα μεγαλύτερη δουλειά (σκλάβωμα) και λιγότερο φαγητό και από αυτό το λίγο που θα έτρωγε κανονικά για να συντηρηθεί.

Αν επιτρεπόταν η διάθεση της παραγωγής με μεγάλες τιμές, τότε θα μπορούσε ίσως, να τα φέρει βόλτα ο αγρότης. Αφού όμως στη μεγάλη σοδειά πέφτουν οι τιμές και στη μικρή σοδειά δεν επιτρέπεται να διαμορφωθούν ελεύθερα προς τα επάνω (εδώ ξιφουλκούν ο τιμάρριθμος, ο καταναλωτής και η αγορανομική διάταξη) φυσικό είναι ο αγρότης παραγωγός να είναι αδύνατο να φέρει το βάρος από τις θεομηνίες που του μειώνουν ή του εκμηδενίζουν το εισόδημα, ενώ μένουν τα έξοδά του είτε με χρέη είτε με αφανισμό του μικρού τυχόν κεφαλαίου του.

Οι αγρότες, οι οργανώσεις τους, ο πολιτικός κόσμος, οι αρμόδιοι στα γεωργο-οικονομικά επισημονες πρέπει να το θέσουν, να το φωτίσουν, να το υποστηρίξουν ως βασικό μέτρο που θα επιτρέψει να διαμορφωθεί μια κατάσταση ισορροπίας στον αγροτικό τομέα (παραγωγή και ζωή): Οι έκτακτες και σοβαρές ζημιές – πέρα από μικρά συνηθισμένα ποσοστά – στην παραγωγή πρέπει να επιβαρύνουν το σύνολο, το Κράτος, τον ΟΓΑ.

Και είναι βέβαια αλήθεια ότι τώρα η άποψη αυτή δεν είναι «επαναστατική» (όπως όταν την πρωτοδιατυπώσαμε παλαιότερα), έχει αρχίσει κάτι να γίνεται μέσω ΟΓΑ.

Αλλά το αίτημα είναι να ολοκληρωθεί, να θεωρηθεί ως το πρώτο και βασικό πρόβλημα που πρέπει να λυθεί αμέσως. Το πως θα αντιμετωπισθεί, με ποιές διαδικασίες και με ποιά κονδύλια, αυτό πρέπει να θεωρηθεί λεπτομέρεια που να τακτοποιηθεί. Τρόπος πάντα υπάρχει για εκείνο που πρέπει να γίνει.

Να το καταλάβουμε ότι δεν επιτρέπεται άλλη αναβολή, δεν μπορεί το βάρος αυτό να μένει στους ώμους του φτωχού αγρότη για να μην μειωθούν τα εισοδήματα και οι περιουσίες εκείνων που πρέπει να βοηθήσουν έστω και με μόνο το δαχτυλάκι τους με μικρό περιορισμό των όσων απολαμβάνουν στη σημερινή καταναλωτική κοινωνία, ενώ η πραγματική προσφορά τους στην παραγωγή του πλούτου και των αγαθών που καταναλίσκονται είναι πολύ μικρότερη από εκείνα που προσφέρει ο παραγωγός που καταδικάζεται, με το σημερινό καθεστώς, σε ζωή χρεών και στερήσεων. Ο αγρότης πρέπει να απελευθερωθεί από τις ζημιές των θεομηνιών που του αφαιρούν κάθε ελπίδα για κανονική ζωή.

ΑΝΑΓΚΗ ΑΜΟΙΒΑΙΟΤΗΤΑΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ (δίδεται περιληπτικά)

Περιγράφεται το πρόβλημα με αναφορά και σε δηλώσεις του τότε προέδρου της ΕΙΝΑΠ Φρ. Παπαδέλλη και υποδεικνύεται η οργάνωση ενός συστήματος συνεταιριστικής αμοιβαιότητας στην αιμοδοσία. (Σύστημα που ευτυχώς έχει εφαρμοστή κάπως ευρύτερα από τότε από Συλλόγους, Κοινοότητες, Εκκλησίες). Το πρωτότυπο της υποδείξεως είναι ότι προτείνεται «να καθιερωθεί βιβλιάριο αιμοδοσίας από την ηλικία των 21 – 55 χρόνων. Να εξηγηθεί στον κόσμο ότι δεν βλάπτει αλλά ωφελεί τους υγιείς το να δίνουν αίμα. Να γίνεται κανονική αιματολογική εξέταση και καλή αιμοληψία σε κατάλληλα κέντρα. Και να αναγράφεται η λήψη στο βιβλιάριο ως κατάθεση. Από αυτό το πιστωτικό λαβείν του αιμοδότη να δίδεται αίμα, από την επίσημη Τράπεζα αίματος, στους συγγενείς και φίλους του με αντίστοιχη εγγραφή στο βιβλιάριο...»). (Σημειώνουμε ότι τότε ουσιαστικά το αίμα αγοραζόταν από ύποπτες «Τράπεζες αίματος» με πολλούς κινδύνους).

ΟΙ ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

Τονίζεται η σημασία τους και ότι η σχετική νομοθεσία για τη διάνοξη είναι αναχρονιστική, πρέπει να βελτιωθεί με βάση διάφορες προτάσεις (που υποδεικνύονται) με συνεργασία Κοινοτήτων, Συνεταιρισμού και Αγροτικού Συλλόγου.

ΤΑ ΔΑΣΗ: ΝΑ ΣΥΝΔΕΘΟΥΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ

Να συνδεθούν με το συμφέρον των ορεινών πληθυσμών που έτσι θα γίνουν οι άμισθοι φυλακές τους. Γίνονται αναλυτικές υποδείξεις για μετατροπή τους σε Κοινοτιά δάση, για εκμετάλλευση μέσω Δασικών Συνεταιρισμών.

Και μια βασική πρόταση που όσο και αν δεν φαίνεται «ορθόδοξη» πρέπει να εξετάζεται σοβαρά. Προτείνεται για τα «δήθεν δάση, δηλαδή τις ξερές μισοθαμνώδεις εκτάσεις που είναι κοντά σε πόλεις και η “αναδάσωση τους” από το Κράτος κ.λπ., είναι αδύνατο να γίνει, προτείνεται να καταμηθούν, μέσω οικοδομικών συνεταιρισμών για παραθερισμό σε οικόπεδα των 5–10 στρεμμάτων... από τα οποία να επιτρέπεται να χτίζεται μόνο ένα πολύ μικρό ποσοστό (π.χ. το 1/20). Έτσι εκείνοι που θα τα αποκτήσουν όχι μόνο θα προσφέρουν στο Κράτος τεράστια κονδύλια για πολλές ανάγκες του, αλλά θα γίνουν οι φύλακες και θα δημιουργήσουν πραγματικό πράσινο με δένδρα εκεί όπου σήμερα υπάρχουν μερικοί ψωραλέοι ξηροί θάμνοι έτοιμοι να πάρουν φωτιά...».

ΑΛΛΑ ΒΑΣΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ 50

ΤΑ 30 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΕΚΕ

Κάτι που άρχισε σαν παραμύθι και εξελίχθηκε σε έπος. Αναφέρεται στην αναλυτική ομιλία του Β. Ιλαντζή Γεν. Δ/τή της ΣΕΚΕ και τις υποδείξεις του.

ΟΙ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

Δικαιολογητικός λόγος. Περιπτώσεις εφαρμογής. Κείμενο Δ.Θ. Πάνου.

Θ. ΤΖΩΡΤΖΑΚΗΣ. ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ

Κείμενο του Κ. Παπακωνταντίνου, με αφορμή την πνευματική εκδήλωση της 23.3.78 για τον Θ. Τζωρτζάκη.

– Επίσης υπάρχει στο τεύχος 50 του 1978 αναλυτικό ευρετήριο περιεχομένων (κατά θέματα, πρόσωπα, τόπους) του περιοδικού ετών 1971 – 1977, πολύτιμο σήμερα για κάθε μελετητή.

Παράκληση θερμή στα Μέλη
της Εταιρείας Φίλων Συνεργατισμού
να προσέλθουν στη Γενική Συνέλευση
που θα γίνει στις 3 Νοεμβρίου 1998
ώρα 5.30 μμ. στην αίθουσα συνεδριάσεων
του Ινστιτούτου Συνεταιριστικών Ερευνών
και Μελετών (ΙΣΕΜ),
Γ. Γενναδίου 8 και Ακαδημίας, 4^{ος} όροφος.

PRIMA

γεύση
στη ζωή!

 ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΣΒΗ
ΕΛΛΗΝΟΚΟΙΝΩΝ ΓΙΟΥΡΤΟΝ

SYNEDA

ΤΑΝ ΛΕΜΕ ΛΙΠΑΣΜΑ ΕΝΝΟΟΥΜΕ ΣΥΝΕΛ

ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΛΑ - ΣΥΝΘΕΤΑ - ΜΙΚΤΑ
ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗ ΒΑΣΙΚΗ
Ή ΣΤΗΝ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΗ ΛΙΠΑΝΣΗ
ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ ΠΛΗΡΩΣ ΥΔΑΤΟΔΙΑΛΥΤΑ
ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ ΜΕ ΙΧΝΟΣΤΟΙΧΕΙΑ
ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ ΟΡΓΑΝΙΚΑ (ΣΥΝΘΕΡΤ)
ΘΕΪΚΟΣ ΧΑΛΚΟΣ - ΘΕΙΑΦΙ
ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ ΕΔΑΦΟΥΣ - ΦΥΛΛΩΝ - ΝΕΡΩΝ

ΕΓΓΥΗΣΗ ΟΜΑΛΟΥ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΔΙΚΤΥΟ
ΠΩΛΗΣΕΩΝ

Εγγύηση Υποσύστα

ΑΘΗΝΑ: (01) 86 48 715 - 86 48 225, ΘΕΣ/ΝΙΚΗ: (031) 54.43.30 - 54 43 31, ΒΟΛΟΣ: (0421) 22 536,
ΚΑΒΑΛΑ: (051) 83 69.48 - 83.69.49, ΗΡΑΚΛΕΙΟ: (081) 25 65.43

«SINETERISTIKI PORIA»

COOPERATIVE REVIEW

Published by the «FRIENDS OF COOPERATION SOCIETY»,
25 Koumoundourou Str., 104 37 Athens Greece.

CONTENTS OF No 51/1998

Page

☐ The Social Economy in the European Union	
- Introductory note	129
- The speech of Commissioner C. Papoutsis in the inaugural meeting of the Consultative Committee for Cooperatives, Mutuals, Associations and Foundations	129
- General conclusions of the 6 th European Conference of the Social Economy (translation C.L. Papageorgiou)	132
☐ Obituaries: Vassilios I. Ilantzis	
- The death of a great cooperator	141
- Farewell by N. Kolymvas	142
- C.L. Papageorgiou: V. Ilantzis: An aristocrat cooperator	144
- A.N. Klimis: Small tribute to a great cooperator	146
☐ Cooperative activity	
- C. Hourmouziadis: Consumer cooperatives and the Consumer Cooperative of Thessaloniki	151
- C.L. Papageorgiou: A modern Company of public and cooperative nature	157
☐ Legal issues	
- A. Hatzivassiliou: Codification of laws on Agricultural Cooperatives	165
☐ Flash back	
- Introductory note for the reference to the past	183
- Tribute to great cooperators: S. Iasemidis, N. Malouchos - Distinctions to living renowned cooperators and to successful cooperatives	184
- Establishment of cooperatives under difficult conditions	186
- Flash back to 1978	187

«ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ»

ΔΡΑΣΗ - ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ - ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Τρίμηνη έκδοση Επιστημονικού - Ιδεολογικού προβληματισμού

Ιδιοκτήτης: ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ

Γραφεία: Κουμουνδούρου 25 (4ος όροφος) Αθήνα 10437 (τηλ. 5247.162)

Εκδότης - Διευθυντής: Κώστας Παπαγεωργίου, Θησέως 10, Μαρούσι

151 24 - Αθήνα - Τηλ. 8027.807

Συντακτ. Επιτροπή: Γ. Δασκάλου, Β. Λαμπροπούλου - Δημητριάδου, Ο. Κλήμη - Καμινάρη, Χ. Κανελλακόπουλος, Κ. Παπαγεωργίου

Εισφορές: Για Νομικά Πρόσωπα δρχ. 3.000.

• Για Φυσικά Πρόσωπα δρχ. 2.000 • Για Φοιτητές δρχ. 1.000

Εμβάσματα: Ολυμπία Καμινάρη, οδός Ασκληπιού 36
Αθήνα 106.79 (τηλ. 3619.830)

Τυπογραφείο: Νικήτα Κ. Καράλη, Γερανίου 7 - Τηλ. 5233.965

Κυκλοφορία: ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1998

Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΑΠΛΟΤΗΤΑΣ

Συνδετήρας.

Ένα πολυσύνθετο... απλό «εργαλείο».

Απτό, λειτουργικό, έξυπνο, σίγουρο, ξεχωριστό, οικονομικό,
αποτελεσματικό, αξιόπραστο...

Κάπως έτσι φανταζόμαστε στη ΣΥΝΕΔΙΑ τη Διαφήμιση και κάπως
έτσι προσπαθούμε να την αξιοποιούμε καλύτερα.

Κάπως έτσι, κοντά της, μάθαμε να ΣΥΝΔΕΟΥΜΕ ΤΟ ΑΠΛΟ ΜΕ ΤΟ
ΧΡΗΣΙΜΟ.

SYNEDIA S.A.

Α Δ Υ Ν Α Μ Η Τ Η Σ Α Π Λ Ο Τ Η Τ Α Σ

Καλλιρρόης 103 & Λεωφ. Συγγρού, 176 71 Καλλιθέα - Αθήνα

Τηλεφωνικό Κέντρο: 921 3370, Fax: 921 3045

Στην Ελλάδα της Ευρώπης, στον κόσμο του 2000
υπάρχει μία εταιρία

ΤΟΣΟ ΜΕΓΑΛΗ

για να σας προσφέρει σύγχρονα προγράμματα
που ταιριαζουν στις ανάγκες σας

ΟΣΟ ΚΑΙ ΦΙΛΙΚΗ

για να είναι δίπλα σας κάθε στιγμή με σιγουριά.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

Μια Εταιρία σύγχρονη, δυναμική και ανθρωπινή.

Με ένα πλήθος πρωτοποριακών και εξειδικευμένων προγραμμάτων
που αγκαλιάζει τις ανάγκες σας.

ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

- ΘΕΣΕΑΣ
- ΜΕΤΑΘΕΣΗ
- ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ
- ΑΤΩΜΙΚΕΣ
- ΟΜΑΔΙΚΕΣ
- ΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ
- ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΟΥ
- ΚΑΘΙΕΡ
- ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ
- ΑΥΤΟΝΟΜΗΣ
- ΣΥΛΛΕΞ
- ΨΑΛΟΚΑΛΛΕΡΤΕΚΝΗ
- ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ
- ΕΣΤΙΟΤΗΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
- ΕΞΕΙΔΙΚΥΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

- ΟΡΓΑΝΩΣΗ
- ΠΕΛΑΓΑΤΙΚΑ
- ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ
- ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ
- ΤΑΞΙΔΙΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ
- ΑΚΕΙΑ ΖΩΑ

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

- ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ
- ΕΠΙΣΤΡΟΦΙΚΑ ΚΑΡΤΑ
- ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

**ΑΓΡΟΤΙΚΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ**

ΚΟΥΤΟ ΣΟΣ ΟΤΙ ΚΙ ΘΥ ΤΥΧΕΙ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ Α. Συγγρού 143, 171 21 Ν. Σύνταγμα

Τηλ. (01) 9258 613, 9258 712, 9258 812, 9258 902, Τηλ. 223 004 ΑΘΗΝΑ GR, FAX (01) 9258 924